

DR.11.4.2001

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Rabu, 11 April 2001

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. Tuan Robert Lau Hoi Chew [Sibu] minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan:-

- (a) kemajuan terkini bagi menarik saintis-saintis Malaysia untuk kembali bekerja di Malaysia; dan
- (b) dapatkah Kerajaan Malaysia menimbang untuk memberi insentif yang conducive bagi graduan asing yang membuat kursus lepasan ijazah di universiti-universiti Malaysia dengan harapan untuk mengekalkan mereka bekerja di Malaysia.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Zainal bin Dahalan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi menjawab soalan;

- (a) Suka saya memaklumkan bahawa program bagi menarik saintis-saintis Malaysia untuk kembali bekerja di Malaysia mula dilaksanakan pada tahun 1995 mengikut peruntukan Pekeliling Perkhidmatan Bil.3/1995, tetapi ditangguhkan pada tahun 1998 kerana masalah kegawatan ekonomi. Walau bagaimanapun, kerajaan melalui pembentangan Belanjawan 2001 telah menarik balik pembekuan program tersebut. Secara umumnya mengikut rekod yang ada pada kementerian ataupun program yang dijalankan menerusi kementerian ini bagi tempoh 1995 hingga 1998 sejumlah 93 saintis telah diambil berkhidmat di Malaysia di mana 23 orang daripadanya merupakan saintis Malaysia yang berkhidmat di luar negara,

manakala baki 70 orang lagi merupakan pakar asing yang diambil bekerja di Malaysia.

- (b) Suka saya memaklumkan bahawa selaras dengan arahan kerajaan untuk menarik balik pembekuan program tersebut, melalui pembentangan Belanjawan 2001 maka kerajaan akan mengkaji insentif dan pakej-pakej yang lebih conducive untuk menarik saintis dan juga pakar-pakar asing serta mereka yang berminat untuk berkhidmat di negara ini.

Tuan Robert Lau Hoi Chew: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah kementerian mempunyai satu program khas untuk menarik saintis-saintis dari negara yang bayaran gajinya lebih rendah daripada Malaysia, contohnya India dan China, kerana saya difahamkan negara jiran, mereka telah mengambil banyak saintis dari India dan China untuk berkhidmat di negara mereka. Adakah kita ada satu program yang sama seperti itu? Sekian.

Dato' Zainal bin Dahalan: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya masalah bayaran elaun ataupun gaji adalah salah satu daripada sebab mengapa sebahagian daripada saintis kita agak kurang berminat untuk berkhidmat di tanah air buat masa ini. Oleh kerana itulah di bawah Belanjawan 2001 beberapa insentif yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan tempoh hari telah pun diumumkan sebagai satu usaha untuk menarik minat para saintis untuk kembali berkhidmat di tanah air. Terima kasih.

Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Satu pembangunan yang terjejas begitu hebat oleh kerana kekurangan pakar-pakar dan tenaga-tenaga penting ini ialah MSC. Mackenzie telah membuat laporan awal tentang kejayaan dan kegagalan MSC menyebutkan dua perkara tentang mengapa MSC di Malaysia ketinggalan jika dibandingkan di tempat-tempat lain di kawasan Asia. Pertamanya, katanya kita tidak mengambil *top managers with a strong industry track record*. Yang kedua, kita tidak mengambil langkah-langkah *to built a stronger talentful by bringing in top universities*. Oleh kerana program ini telah membelanjakan RM3.7 bilion, apakah di peringkat awalnya pihak kerajaan, pihak tertentu tidak merancang tentang adanya penggunaan tenaga, sebagaimana sebelum ditubuhkan universiti sudah dirancang tenaga pengajar dan juga pakar-pakar yang akan menganggotai dan membawa universiti itu ke tempat kemajuan yang dikehendaki. Soalan saya ialah tidakkah dirancang

daripada awal-awal projek sebesar ini yang memakan belanja sebanyak ini mengalami kesulitan seperti ini yang akan menjejaskan negara dan menjejaskan pembangunan keseluruhannya.

Dato' Zainal bin Dahalan: Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Parit Buntar dan Sungai Burung. Dalam perkara ini, Tuan Yang di-Pertua, ada dua perkara yang boleh dilakukan. Pertama sekali untuk kita dalam mengejar satu jangka masa yang agak terdesak, menyediakan kemudahan infrastruktur seperti MSC sebagai satu langkah yang telah diambil oleh kerajaan untuk bersama-sama di dalam pembangunan bidang sains dan teknologi dan juga IT. Di masa yang sama kita mengusahakan untuk mengambil ataupun mewujudkan pakar-pakar kita sendiri di samping mengambil pakar-pakar daripada luar.

Langkah yang kedua ialah kita menyediakan segala-galanya dahulu baru kita mewujudkan satu pembangunan seperti MSC. Ibarat seperti kata Yang Berhormat tadi sebelum kita menubuhkan universiti, kita siapkan dahulu segala-galanya. Jadi, oleh kerana, dengan izin, *time constrain*, kita hendak mengejar kemajuan yang begini hebat sekarang ini dalam masa yang agak singkat, maka kita membuat langkah-langkah secara *simultaneous*, dengan izin, iaitu mewujudkan satu suasana dan infrastruktur yang *conducive* untuk menarik minat dan memberikan kesempatan kepada saintis untuk kembali dan berkhidmat di tanah air. Jadi, memanglah kita mengakui bahawa di dalam keadaan yang sebegini di mana kita dalam masa yang sama kita mengadakan kemudahan dan dalam masa yang sama juga kita ingin menyediakan tenaga pakar. Ada beberapa perkara yang boleh dianggap sebagai kesulitan yang dihadapi buat sementara. Terima kasih.

2. Tuan Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan] minta Perdana Menteri menyatakan apakah langkah-langkah kerajaan dalam memastikan keseragaman undang-undang pentadbiran hukum syarak bagi setiap negeri di Malaysia.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan telah mengambil usaha-usaha ke arah penyelarasan undang-undang pentadbiran hukum syarak di seluruh negara yang mana kerajaan telah mewujudkan Skim Pegawai Syariah Klasifikasi Perundangan Kehakiman pada tahun 1985 dan seterusnya Skim Perkhidmatan Gunasama Pegawai Syariah antara negeri-negeri pada tahun 1999 setelah tertubuhnya Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia pada Disember 1998 yang berperanan untuk

memantau dan menyelia penyeragaman pentadbiran organisasi, perundangan dan kehakiman mahkamah-mahkamah Syariah di seluruh negara di mana arahan-arahan amalan *practice directions* dapat dikeluarkan dari masa ke semasa untuk diterima pakai oleh Mahkamah Syariah seluruh negara. Terima kasih.

Tuan Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat. Saya ingin mengucapkan syabas dan tahniah kepada kerajaan kerana telah berjaya mengambil beberapa langkah untuk menyeragamkan pentadbiran undang-undang syariah ini. Soalan tambahan saya, bagaimana pula dengan undang-undang syarak atau syariah yang tidak dan belum diseragamkan di antara negeri-negeri di Malaysia, Sabah dan Sarawak, lebih-lebih lagi Kelantan kerana Kelantan selalu mengamalkan undang-undang mereka sendiri. Apakah langkah-langkah dan tindakan yang diambil oleh kerajaan untuk mengatasi masalah ini? Terima kasih.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Memang benar kita dapati di antara enakmen-enakmen di tiap-tiap negeri, seksyen di dalam enakmen tersebut tidak sama dan tidak seragam kerana enakmen-enakmen ini dibuat oleh negeri masing-masing. Untuk mengatasi masalah tersebut pihak kerajaan baru-baru ini telah pun mengemukakan lima undang-undang yang telah pun diluluskan oleh Majlis Raja-Raja yang mana undang-undang tersebut ialah Undang-undang Keluarga Islam, Undang-undang Keterangan, Undang-undang Acara Mal, Undang-undang Pentadbiran Islam dan Undang-undang Acara Jenayah untuk diseragamkan di setiap negeri supaya seksyen dan kandungannya di tiap-tiap negeri nanti akan didapati sama.

Dalam pada itu, Kanun Acara Jenayah Syariah pula adalah dalam proses akhir tindakan dan sekiranya diluluskan nanti ianya akan memperuntukkan had hukuman yang sama di seluruh negeri kerana pada hari ini kita dapati terdapat hukuman-hukuman yang tidak sama seperti Undang-undang Kesalahan Jenayah Syariah negeri Kelantan ia hanya mengenakan hukuman sebat ataupun rotan hanya kepada tiga kesalahan sahaja, sedangkan di negeri Johor mengenakan hukuman sebat dan rotan ini ke atas enam kesalahan.

Begitu juga masalah yang kita hadapi ialah masalah untuk menyampaikan saman ataupun waran kepada negeri-negeri yang berlainan yang mana kadang-kadang waran yang dikeluarkan oleh Selangor agak sukar kita hendak sampaikan kepada negeri lain, melainkan melalui Penolong Pendaftaran negeri berkenaan.

Untuk mengatasi masalah tersebut kita telah pun menggubal Akta Pentadbiran Enakmen yang mana kita telah meletakkan *reciprocal* ataupun tindakan bersaling yang mana akan menyeragamkan serahan saman dan waran di tiap-tiap negeri. Begitu juga mengenai tauliah Sijil Peguam Syarii juga kita menghadapi masalah kerana peguam-peguam syarii ini kalau dia diterima masuk di negeri Selangor dia tidak boleh hadir di negeri-negeri yang lain. Jadi, untuk mengatasi masalah ini kita juga telah pun menyiapkan Kod Etika Peguam Syarii 2000 yang akan diguna pakai oleh semua negeri. Namun demikian, semua penyelarasan penyeragaman ini hanya boleh kita selaraskan sekiranya semua negeri akan menerima pakai cadangan-cadangan yang telah dikemukakan oleh pihak Kerajaan Pusat. Terima kasih.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sebagaimana Setiausaha Parlimen sedia maklum masalah penguatkuasaan undang-undang syarii di seluruh Malaysia menghadapi satu masalah pokok yang besar iaitu Perlembagaan Malaysia. Dan di samping membuat penyeragaman undang-undang itu sendiri tetapi masalah pokoknya kuasa untuk menguatkuasakan hukuman-hukuman yang telah ditetapkan oleh tiap-tiap mahkamah di negeri-negeri tertentu apabila seorang itu lari menyeberang sempadan, penguatkuasaan itu tidak menjadi efektif. Itu yang pertama.

Yang kedua, persoalan recognition ataupun pengiktirafan jabatan-jabatan kerajaan kepada hukuman-hukuman yang telah dijatuhkan oleh hakim mahkamah tidak diterima sebagai satu arahan yang boleh diguna pakai dalam pejabat-pejabat ataupun pendaftaran-pendaftaran yang tertentu. Umpamanya, ... *removal caveat*, pembahagian harta dan sebagainya. Jadi, dalam konteks yang demikian penghalang perlembagaan, adakah perancangan kerajaan supaya membawa perkara ini kepada Majlis Raja-raja supaya Perlembagaan Malaysia itu diubahsuaikan sedikit supaya Kerajaan Pusat boleh menyeragamkan undang-undang ini, tidak terserah kepada kemampuan dan kemahuan kerajaan negeri. Terima kasih.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Seperti yang saya nyatakan tadi bahawa kita sebenarnya sedang berusaha untuk menyelaraskan undang-undang tersebut. Sebagaimana saya nyatakan tadi ada lima undang-undang yang mana kalau diterima pakai oleh tiap-tiap negeri maka masalah-masalah Yang Berhormat bangkitkan tadi akan dapat kita selesaikan. Seperti juga yang saya

nyatakan tadi mengenai Enakmen Pentadbiran Islam yang mana kita akan menyelaraskan tindakan bersaling ini.

Jadi, mengenai pindaan Perlembagaan ini saya percaya dengan tertubuhnya Jabatan Kehakiman Syariah Malaysia (JKSM) yang berfungsi untuk menyelaraskan undang-undang dan juga kehakiman di seluruh negeri akan dapat kita laksanakan. Mungkin tidak perlu kita dengan pindaan Perlembagaan sekiranya semua negeri menerima pakai cadangan-cadangan yang diterima kerana ini akan diselaraskan di setiap negeri. Jadi, kita harap semua negeri akan terima termasuklah Kelantan dan Terengganu. Terima kasih.

3. **Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]** minta Menteri Penerangan menyatakan jumlah siaran berbahasa Cina dari pelbagai program di kesemua stesen TV di negara ini sehingga sekarang dan jumlah penonton bagi setiap stesen keseluruhannya.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan [Datuk Zainudin bin Maidin]: Tuan Yang di-Pertua, suka saya menerangkan bahawa jumlah siaran rancangan berbahasa Cina dalam tempoh seminggu di TV2, RTM ialah 26.5 jam yang terbahagi kepada drama 'SitCom' - 14.5 jam; movie - 4 jam; hiburan - 0.5 jam; game show - 1 jam; Agama - 0.5 jam; Wanita - 0.5 jam; Berita - 3.5 jam; dan Majalah atau Dokumentari - 1.5 jam.

Mengenai bilangan penonton, RTM tidak ada maklumat ini yang khusus mengikut bahasa. Mengenai stesen TV swasta, mengikut maklumat dari Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia yang diterima dari laporan, menurut laporan A.C. Nelson bagi tempoh tiga bulan iaitu dari 1 September 2000 hingga 30 November 2000 jumlah siaran berbahasa Cina dari pelbagai program di semua stesen Televisyen Malaysia adalah seperti berikut:

Rangkaian		Jumlah jam	Penonton
TV2	-	354	4.1 juta
TV3	-	399.93	4.1 juta
ntv7	-	201	3.8 juta

Tuan Fong Kui Lun: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, berapakah peratusan program berbahasa Cina yang disiarkan di semua stesen TV di negara ini yang diterbitkan oleh pengusaha filem tempatan. Saya difahamkan bahawa HVD salah satu

pengedar juga producer filem berbahasa Cina, saya ingin bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen apakah insentif yang diberi kepada terbitan tempatan berbanding dengan filem yang diimport dari negara asing seperti negeri China, Taiwan atau Hong Kong? Terima kasih.

Datuk Zainudin Maidin: Tuan Yang di-Pertua, di bawah program baru dan rancangan baru yang telah diumumkan baru-baru ini, RTM sendiri adalah memberikan beberapa insentif untuk menggalakkan penerbit-penerbit tempatan. Tetapi setakat ini, sambutan daripada kalangan penerbit berbahasa Cina sendiri adalah masih kurang menggalakkan. Dan, insentif yang diberikan antaranya ialah bayaran-bayaran yang lebih sesuai dan juga pemilihan masa yang sesuai.

Tuan Hoo Seong Chang: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Tadi, mengikut jawapan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen mengatakan, lebih kurang 26 – setengah jam seminggu, siaran berbahasa Cina disiarkan di stesen TV kerajaan. Jadi, bolehkah Yang Berhormat menerangkan sedikit, kalau kita banding beberapa tahun dahulu sampai hari ini, sama ada ia bertambah ataupun berkurang tentang masa siaran dari segi bahasa Mandarin ini?

Dan, adakah usaha kementerian, walaupun tadi ada mengatakan bahawa kita mengadakan insentif kepada penerbit tempatan untuk mengeluarkan produk? Dari segi *movie* misalnya, adakah usaha untuk mengadakan perbincangan dengan penerbit tempatan supaya mengadakan program yang dapat membayangkan budaya Malaysia dan juga mewujudkan semangat patriotisme di antara kalangan rakyat Malaysia apabila mereka menonton *movie* yang diadakan di negara kita ini? Sekian, terima kasih.

Datuk Zainudin Maidin: Tuan Yang di-Pertua, pertama sekali saya mengucapkan terima kasih di atas pandangan berat Yang Berhormat terhadap perlunya peningkatan dalam penerbitan filem dan sebagainya, siaran yang mempunyai, yang berunsurkan patriotisme. Dan bagi pihak RTM, saya memberikan jaminan bahawa kita adalah terbuka dan sentiasa mengalu-alukan sebarang pihak yang ingin terutamanya pihak penerbit di kalangan penerbit berbahasa Cina sendiri yang ingin mengadakan atau memberikan sumbangan ke atas memantapkan usaha-usaha bagi menggalakkan penyiaran-penyiaran yang bersifat patriotisme.

Dan, bagi satu soalan lagi berhubung dengan penambahan masa atau ada tidak peningkatan masa, itu saya memerlukan satu notis kerana saya tidak ada keterangan itu sekarang.

4. **Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed [Shah Alam]** minta Menteri Sumber Manusia menyatakan memandangkan keadaan ekonomi dunia akan menguncup sehingga akhir 2001 dan juga tahun hadapan disebabkan ekonomi Amerika Syarikat, Jepun merosot dan apakah perkembangan ini juga akan berlaku di negara ini di mana akan terdapat majikan-majikan tidak lagi mengambil pekerja yang mana akan menyebabkan kadar pengangguran di negara ini meningkat.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Soalan Yang Berhormat bagi Shah Alam. Untuk pengetahuan Dewan yang mulia ini, Malaysia sekarang ini telah pun merasai kesan di dalam pasaran buruh, ekoran daripada kelembapan ekonomi Amerika Syarikat. Dari laporan yang diterima oleh kementerian mulai awal bulan Februari hingga 13 Mac 2001, sebanyak 23 syarikat telah pun terpaksa mengambil beberapa langkah seperti berikut:

- 2 syarikat telah tutup sepenuhnya;
- 4 syarikat telah mengurangkan tenaga kerja;
- 3 syarikat telah mengambil tindakan pemberhentian sementara;
- 8 syarikat telah mengurangkan waktu kerja dan kerja lebih masa;
- 4 syarikat menawarkan pemberhentian kerja secara sukarela (VSS); dan
- 2 syarikat telah mengurangkan gaji pekerja mereka.

Sejumlah 3,326 pekerja telah diberhentikan kerja dalam tempoh 3 bulan pertama dalam tahun ini. Walau bagaimanapun, kedudukan pasaran buruh kita adalah tidak membimbangkan. Sejak tahun 1993, kadar pengangguran adalah di bawah 4%, walaupun kita dalam suasana kegawatan ekonomi pada tahun 1997, kadar pengangguran pada masa ini terus dapat dikekalkan pada tahap guna tenaga penuh di bawah 4%.

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: Terima kasih, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Dalam pelaburan negara untuk menentukan sumber manusia ini sesuai dengan Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga ini ialah tentang *multi-skill* ataupun *retraining*. Kerana penggalakan pembelajaran sepanjang hayat serta perlaksanaan pendekatan baru dalam latihan dan latihan semula. Sejauh manakah pihak kementerian telah pun bersedia untuk mengadakan *retraining* ini? Dan, jikalau pemberhentian kerja terpaksa dilakukan di atas kemelesetan ekonomi ini, apa telah terjadi tentang *retrenchment fund* ataupun dana pemberhentian kerja yang telah pun

diumumkan oleh kerajaan dalam pelancaran Hari Pekerja. Sejauh manakah dana ini telah terkumpul dan cara pengagihan kerana kita lihat bahawa setengah negara yang telah pun dibantu oleh IMF, pekerja yang telah pun diberhentikan, ada pihak-pihak tertentu yang mengupah mereka untuk melakukan demonstrasi jalanan? Dan, apakah langkah ini dapat dielakkan di negara ini?

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Shah Alam. Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, saya rasa Yang Berhormat Shah Alam memang rajin membaca dan menyentuh tentang *multi-skill* ini ada tiga persoalan yang beliau utarakan. Yang Berhormat pun sebenarnya multi-skillest, ya. Seorang *engineer* dan juga ahli politik. [Ketawa] Termasuk Yang Berhormat bagi Parit Buntar, yang *world class*. [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua: Jawapannya, Yang Berhormat. [Ketawa]

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Dalam teras utama pembangunan sumber manusia dalam RRJP3 adalah memperkukuh dan mengembangkan asas sumber manusia, meningkatkan peluang pendidikan dan latihan berkualiti sambil menekankan pembelajaran sepanjang hayat, *life long learning*. Dan juga pendekatan baru dalam latihan dan latihan semula. Sebenarnya kementerian sudah pun mengamalkan ciri-ciri ini dan saya pasti Yang Berhormat bagi Shah Alam sudah buat kajian.

Umpamanya, dalam satu pelan elektronik, *core business*, dengan izin, adalah 40% elektronik, tetapi elemen-elemen lain seperti mekanikal, *engineering*, dengan izin, atau sivil dalam satu pelan itu digunakan juga. Bermakna, tiap-tiap pengurusan sumber manusia di pelan itu menggunakan dan mempunyai data base yang lengkap. Apakah kemahiran yang terdapat dalam tiap-tiap pekerja? Mungkin dia ada 40% *electrical knowledge*, 20% sivil, 20% lagi mekanikal.

Jika, terjadi pemberhentian kerja dalam pelan tersebut, rangkaian pengurusan sumber manusia di antara mereka dalam zon perindustrian itu boleh mengadakan pertukaran maklumat di mana pekerja-pekerja yang biasanya ada pengalaman dalam bidang ini boleh dialihkan ke pelan yang lain. Itu satu. Dan, ini kita sedang mulakan kaedah tersebut. Satu.

Dua, Yang Berhormat bagi Shah Alam juga menyatakan tentang apa terjadi pada Tabung Pemberhentian Pekerja (TPP) seperti yang disarankan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sewaktu pelancaran Hari Pekerja pada tahun 2000. Sebenarnya kita dalam peringkat perbincangan, di mana kita ada halangan

dari pihak majikan dan kalau kita dapat mengalihkan dan menambahkan 0.15% caruman majikan dan pekerja yang pada tahap ini dalam SOCSO adalah 2.25%, kalau kita tambah 0.15%, ia mencukupi untuk mewujudkan Tabung Pemberhentian Pekerja.

Kita di pihak kementerian terus mengadakan perbincangan-perbincangan, pada dasarnya mereka bersetuju untuk menubuhkan tabung tersebut, cuma kaedah sama ada perlu diwujudkan satu tabung khas atau penambahan kepada tabung yang sedia ada iaitu SOCSO.

Ketiga, mengenai kewujudan ketidakstabilan politik ekoran daripada pengangguran yang berlaku di negara-negara yang menerima bantuan IMF. Anehnya di negara kita, walaupun parti pembangkang tidak bersetuju supaya kita tidak menerima bantuan daripada IMF, terutamanya PAS, mereka sokong IMF masuk ke negara kita, kadar dan suasana reformasi jalanan ini tidak berlaku. Kita unik berbanding dengan Korea atau Indonesia kerana hubungan baik di antara pekerja, majikan dan kerajaan. Dan, *tripartite industrial harmony* ini akan terus kita utamakan dan kita menjadi teras dalam RRJP3 di mana usaha akan dibuat oleh kerajaan bagi membina satu masyarakat yang matang politik. Di sebelah sana, dia tidak matang, sudah habis pilihan raya pun dia kempen lagi. [Ketawa]

Tuan Chow Kon Yeow: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Tanjong.

Tuan Chow Kon Yeow: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Yang di-Pertua, siapa?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Sri Gading, saya panggil Tanjong.

Tuan Chow Kon Yeow: Tanjong dan Sri Gading, jauh beza. [Ketawa] [Disampuk] Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Semalam apabila Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri mengulas tentang isu yang saya bangkitkan dalam debat OPP3, beliau berkata bahawa pekerja yang memilih, *voluntary separation scheme* (VSS) ini akan diberikan pampasan yang lumayan tetapi pampasan ini pun ditakrifkan sebagai pendapatan yang kena dipotong untuk bayar cukai.

Jadi, saya ingin menanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, sama ada Kementerian Sumber Manusia akan bercadang kepada Jemaah Kabinet supaya Akta Pendapatan Cukai dapat digunakan untuk memberi pelepasan kepada cukai pampasan yang dihadiah ataupun yang ditawarkan kepada pekerja-pekerja yang memilih untuk diberhentikan melalui VSS ini. Sekian.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Ini luar bidang kuasa kementerian. Kali pertama saya dapat cadangan yang baik daripada DAP. Yang Berhormat boleh buat kertas kerja, saya boleh sampaikan kepada Kementerian Kewangan.

5. **Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]** minta Perdana Menteri menyatakan sejauh manakah penyelidikan yang dibuat terhadap serbuk perasa Ajinomoto oleh JAKIM dari segi halalnya dan keselamatan pengguna kerana setakat ini Indonesia dan Thailand telah mengharamkan produk ini di pasaran negara mereka.

Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan melalui JAKIM telah membuat penyelidikan rapi terhadap serbuk perasa Ajinomoto yang dikeluarkan oleh Syarikat Ajinomoto Malaysia Berhad. Berdasarkan kajian, serbuk perasa Ajinomoto tidak menggunakan *Bactosoytone*, iaitu enzim lemak babi bagi mengembangkan biak kultur bakteria sebagaimana yang dilakukan oleh PT Ajinomoto di Indonesia. Ajinomoto di Malaysia sebaliknya menggunakan *Mameno* ataupun *Protein Soya Terhidrolisis* bagi mengembangkan biak kultur bakteria. Oleh sebab itu serbuk perasa Ajinomoto yang diproses di Malaysia, disahkan halal.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat, ekoran daripada pengharaman Ajinomoto Indonesia JAKIM telah membuat pemeriksaan susulan ke kilang Ajinomoto Malaysia Berhad di lot 5710, Jalan Kuchai Lama, sebanyak 2 kali iaitu pada 4 Januari 2001 dan 12 Februari 2001, di mana saya sendiri bersama pegawai JAKIM, pegawai penguat kuasa daripada Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna serta beberapa orang saintis daripada universiti tempatan telah diberi taklimat dan berdialog dengan pengurusan Ajinomoto. Terima kasih.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Penyelidikan dan pemantauan terhadap halal haram terutama dalam bidang makanan ini dilakukan secara swasta. Sejauh mana pihak kerajaan dapat memastikan bahawa yang dilakukan oleh syarikat ini dalam kerja-kerja mereka tidak dipengaruhi oleh keuntungan? Dan, begitu juga

sejauhmana kedudukan ISIS 2020 setakat ini mendapat pengiktirafan pihak kerajaan?

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih. Pertama sekali untuk pengetahuan Yang Berhormat mengenai penswastaan, itu hanya dari segi penyelidikannya sahaja yang dibuat oleh Ilham Daya Sendirian Berhad (IDSB) dan untuk pengetahuan Yang Berhormat, Kabinet baru-baru ini telah pun membatalkan perlantikan syarikat ini kerana bayaran, bukan kerana penyelidikannya tidak bagus tetapi bayaran syarikat ini dikenakan kepada mana-mana syarikat yang ingin mendapatkan sijil halal begitu tinggi. Sebab itu sekarang ini JAKIM akan menguruskan sendiri penyelidikan ini untuk mengeluarkan sijil JAKIM sendiri.

Dan sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum bahawa dari masa ke semasa memang kita selalu membuat sport check mengenai barangan-barangan yang dijual oleh mana-mana pihak, terutama yang berlabelkan halal. Jika, mereka ini didapati bersalah maka mereka boleh diambil tindakan di bawah Perintah Perihal Dagangan Penggunaan Penandaan Halal 1975 ataupun Perintah Perihal Dagangan Penandaan Makanan 1975.

Mengenai ISIS tadi bahawa kerajaan sedang membuat kajian sama ada untuk menerima ataupun tidak standardnya. Terima kasih.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Selain daripada isu halal haram Ajinomoto, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat. Baru-baru ini terdapat isu berkaitan ayam yang direndam dengan air panas dikatakan pengsan dan kemudiannya disembelih

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, jangan tanya yang lainlah, tanya berkenaan dengan Ajinomoto sahaja. *[Ketawa]*

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Berkaitan juga dengan halal haram.

Tuan Yang di-Pertua: Perkara yang lain, keluar daripada soalan. *[Ketawa]*
[Disampuk]

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Ini isu halal haram, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Berkaitan juga dengan halal haram ni.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak boleh, Yang Berhormat. Benda yang disebut di sini serbuk perasa Ajinomoto oleh JAKIM.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Ajinomoto kan ada kena mengena dengan ayam. *[Ketawa]* Berkaitan, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak, Yang Berhormat.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Berkaitan. Boleh ya, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak boleh, Yang Berhormat. *[Ketawa]*

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Boleh?

Tuan Yang di-Pertua: Tidak boleh, Yang Berhormat.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Dia kena mengena dengan tahi ayam sahaja.

Tuan Yang di-Pertua: Sipitang. Ini bagi Sipitang, tanya yang lain. Ya, bagi Sipitang tengok.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Boleh?

Tuan Yang di-Pertua: Sipitang.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Sipitang.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasihlah di atas usaha kementerian tadi. Soalan tambahan saya ialah pada masa ini kontrak saintis ataupun makmal yang menyelidik halal haram ini telah pun dibatalkan. Apakah kementerian ingin mengadakan makmal sendiri ataupun saintis sendiri kerana soal halal haram di Malaysia ini ialah satu perkara yang sensitif dan perlu berkekalan kerana saya khuatir pada masa ini dan masa akan datang mungkin bukan sahaja Ajinomoto tetapi banyak makanan lain yang saya rasa halal haramnya tidak begitu terjamin.

Misalnya, kandungan dalam makanan itu bukan sahaja dari segi kemudahan isi makanan tersebut tetapi juga misalnya saya dapat tahu, daging burger, Tuan Yang di-Pertua, untuk menyediakan daging burger itu bukan sahaja daging lembu tetapi dicampur lemak babi, dicampur daging ayam, dicampur daging kucing, anjing dan sebagainya. *[Ketawa]* Jadi, kalau boleh kita ada makmal sendiri yang boleh mengesan melalui secara saintifik bahawa burger itu mestilah 100% daging lembu dan tidak ada elemen-elemen daging lain dari segi halal haramnya. Terima kasih.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih. Yang Berhormat, pertama sekali saya ingin jelaskan bahawa tugas JAKIM ialah untuk mengeluarkan sijil halal haram ini - sijil halal. Ertinya sebelum sijil itu – apabila permohonan kita rapat daripada salah satu syarikat maka pihak JAKIM akan membuat penyasatan. Mereka akan menyiasat sama ada proses dan sebagainya layak ataupun tidak diberikan sijil halal ini. Itu kerja JAKIM. Mengenai secara terperinci, bukan bidang tugas kuasa kita untuk mencari mana-mana makanan sama ada halal ataupun tidak setiap satunya.

Oleh itu saya sudah nyatakan tadi kalau kita mempunyai keraguan mengenai sesuatu produk sama ada halal haram, bolehlah membuat pengaduan kepada Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna kerana di bawah kementerian tersebut mereka ada Akta Perihal Dagangan 1972, yang mana di bawah akta tersebut ianya ada Perintah Perihal Dagangan Penggunaan 'Perbahasaan' Halal 1975 yang merupakan perintah yang dibuat oleh Menteri melalui peruntukan seksyen 10 atau Perihal Dagangan 1972. Perintah ini bertujuan memberikan takrif berhubung dengan 'perbahasaan' halal, di tanggung halal, makanan Islam atau mana-mana perbahasaan yang membawa maksud sedemikian sebagaimana dikehendaki oleh hukum syarak.

Begitu juga ada lagi satu perintah dinamakan Perintah Perihal Dagangan Penandaan Makanan 1975, di mana di bawah perintah ini dibuat oleh Menteri melalui peruntukan kuasa di bawah Seksyen 11 Akta Perihal Dagangan 1972. Ia merupakan perintah melarang pembekalan semua jenis makanan yang halal mengikut hukum syarak melainkan makanan tersebut dilabel atau ditandakan dengan tanda yang menunjukkan makanan tersebut halal dan hukumannya kepada pesalah-pesalah ini amat berat di mana untuk orang perseorangan yang didapati bersalah menggunakan tanda halal ataupun menyediakan makanan yang tidak halal di mana sebaliknya ia dikatakan halal, denda untuk perseorangan ialah RM100,000, jika didapati bersalah atau penjara selama tidak lebih daripada tiga tahun. Untuk kesalahan kedua dendanya RM200,000 atau penjara tidak lebih daripada enam tahun

Kalau didapati syarikat pula mengelirukan orang ramai dengan tanda halal ianya jika didapati bersalah boleh didenda sebanyak RM250,000 bagi kesalahan pertama dan kali kedua ia boleh didenda pula sehingga RM500,000. Terima kasih.

6. **Puan Hajah Sukinam Domo [Batang Sadong]** minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan :-

- (a) berapakah diperuntukkan untuk Rural Growth Center (RGC) di Sarawak, khususnya di Gedong dan apakah prasarana yang dirancang; dan
- (b) bagaimanakah RGC tersebut boleh membantu meningkatkan tahap hidup penduduk di kawasan tersebut.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar [Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat bagi Batang Sadong,

- (a) Kerajaan Negeri Sarawak sedang melaksanakan sembilan Pusat Pertumbuhan Desa atau Rural Growth Center (RGC). Kementerian Pembangunan Luar Bandar Malaysia sentiasa memberikan kerjasama dan sokongan kepada negeri Sarawak dalam pelaksanaan projek-projek tersebut. Pada masa ini terdapat dua projek jalan sedang dilaksanakan di RGC Gedong iaitu seperti berikut:
 - (i) pembinaan jalan masuk ke Kampung Pauh RGC Gedong dengan kos projek sebanyak RM1.25 juta. Sehingga bulan Januari 2001, kemajuan fizikal ialah 69%;
 - (ii) mengetar jalan masuk ke Kampung Gumpey, RGC Gedong dengan kos projek sebanyak RM4.7 juta dan sehingga bulan Januari 2001, kemajuan fizikal ialah 75%.
- (b) Pembinaan RGC ini akan dilaksanakan secara bersepadu dan ianya mencakupi beberapa komponen penting iaitu prasarana dan kemudahan utiliti seperti bekalan air, elektrik dan juga jalan bagi menghubungkan penduduk setempat dengan bandar berdekatan, projek peningkatan ekonomi dan program pembangunan insan. Projek dan kemudahan yang disediakan

oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar Malaysia dan kerajaan negeri di bawah projek RGC ini dapat meningkatkan lagi taraf hidup penduduk di dalam kawasan RGC berkenaan dan limpahannya juga akan dinikmati penduduk berdekatan.

Tuan Jacob Dungau Sagan: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kesan daripada kejayaan yang telah tercapai dalam pelaksanaan program RGC ini kita nampak bahawa program ini memberi banyak manfaat yang besar kepada penduduk-penduduk setempat daripada segi kemudahan infrastruktur dan pembangunan sosial yang menyeluruh seperti mana yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi.

Saya ingin bertanya, adakah kementerian bercadang untuk mewujudkan banyak lagi RGC dalam Rancangan Malaysia Kelapan khususnya di kawasan pedalaman dan apakah kriteria yang digunakan untuk memilih sebuah kawasan itu sebagai RGC.

Sekian, terima kasih.

Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat bagi Baram. Ingin saya maklumkan di sini bahawa RGC ini adalah dipilih oleh kerajaan negeri melalui Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan Kemajuan Tanah Negeri Sarawak. Jadi, di peringkat Kementerian Pembangunan Luar Bandar Malaysia kita hanya memberi kerjasama daripada segi melengkapkan apa jua yang diperlukan dari segi prasarana dan juga utiliti-utiliti yang lain yang ada di bawah kementerian.

Jadi, bila Yang Berhormat tadi bertanya dari segi berapa banyak lagi kampung-kampung atau RGC akan diwujudkan, saya difahamkan bahawa kerajaan negeri sedang mengenal pasti ada sembilan lagi kawasan baru yang Kerajaan Negeri Sarawak telah mengenal pasti dan daripada segi kriteria yang digunakan, saya rasa ini di bawah bidang kuasa kerajaan negeri.

Tuan Robert Lau Hoi Chew: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Batang Lupa.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Kalau Yang Berhormat bagi Sibu ada soalan bagilah sini, saya akan tanya *[Ketawa]* Saya menyambut baik rancangan kerajaan mewujudkan Rural Growth Center (RGC) ini. Dalam kawasan saya pun ada Rural Growth Center yang

diwujudkan semenjak empat tahun yang lepas tetapi semenjak empat tahun yang lepas, tidak satu benda pun berlaku, Tuan Yang di-Pertua.

Jadi persoalannya, apakah perancangan kerajaan secara total apabila merancang satu-satu RGC supaya disusuli ataupun dirancang serentak dengan peruntukan-peruntukan yang tertentu. Kalau perancangan ini tidak dibuat secara serentak, nescaya nampaknya rancangan RGC adalah satu gimik sahaja. Jadi, adakah kerajaan bersetuju dengan saya supaya tiap-tiap RGC yang diluluskan dan dipersetujui mesti disusul ataupun serentak dengan peruntukan kewangan untuk melaksanakan projek-projek infrastruktur dan kemudahan asas.

Terima kasih.

Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat bagi Batang Lupa mengenai soalan tambahan itu. Seperti yang saya katakan tadi juga kepada soalan tambahan daripada Yang Berhormat bagi Baram, pemilihan RGC ini adalah di bawah bidang Kerajaan Negeri Sarawak tetapi Kementerian Pembangunan Luar Bandar Malaysia hanya melengkapkan dengan infrastruktur-infrastruktur ataupun program-program yang ada di bawah kementerian.

Jadi, menjawab kepada pertanyaan tambahan Yang Berhormat iaitu daripada segi disusuli dengan kewangan dan kemudahan-kemudahan lain yang mencukupi, ini kita sambut baik dan insya-Allah kita akan bawa kepada jawatankuasa pemantauan antara Kerajaan Negeri Sarawak dengan Kementerian Pembangunan Luar Bandar untuk memastikan bahawa segala RGC disusuli dan dipantau supaya program itu betul-betul menyeluruh dan sampai manfaatnya kepada penduduk setempat di kawasan RGC tersebut.

Terima kasih.

7. **Tuan Haji Ismail bin Noh [Pasir Mas]** minta Menteri Pertanian menyatakan, apakah pihak kementerian sedar kesan daripada diskriminasi terhadap pembahagian subsidi baja padi yang masih berlaku di kalangan petani-petani hingga membawa kepada berlakunya perpecahan di kalangan mereka dan sekali gus mengurangkan hasil kepada negara.

Timbalan Menteri Pertanian [Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar]: Tuan Yang di-Pertua, warganegara Malaysia yang mengusahakan tanaman padi di atas tanah sendiri atau tanah sewa dengan keluasan maksimum enam ekar serta berdaftar dengan Pertubuhan Peladang adalah layak untuk mendapat bantuan

subsidi baja padi Kerajaan Persekutuan. Sehubungan dengan itu tidak berlaku diskriminasi terhadap pembahagian subsidi baja padi berkenaan.

Tuan Haji Ismail bin Noh: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Timbalan Menteri yang memberi jawapan kepada soalan saya. Soalan tambahannya iaitu saya didatangi oleh petani-petani di kawasan saya di Pasir Mas. Mereka nyatakan bahawa permohonan mereka untuk mendapatkan baja padi daripada kerajaan tidak dilayan. Oleh yang demikian, saya ingin membuat soalan tambahan, apakah kementerian tidak membuat penyelarasan ataupun pemantauan tentang arahan pembahagian subsidi ini yang kadang-kadang ianya berlaku dan bercanggah tentang pelaksanaannya.

Apakah kementerian sedar perkara sedemikian berlaku di peringkat bawahan, di peringkat JKK. Barangkali ianya tidak berlaku di peringkat kementerian tetapi peringkat akar umbi, peringkat JKK perkara ini berlaku dan kadang-kadang saya didatangi oleh petani-petani saya, mereka katakan bahawa diberi syarat, setengah-setengah penghulunya beri syarat supaya pegang Al-Quran untuk mendapat baja ataupun menyebut nama Allah untuk mendapat baja dan sebagainya. Apakah kementerian membuat pemantauan tentang arahan-arahan ini. Sekian, terima kasih.

Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar: *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat bagi Pasir Mas. Saya sebut tadi daripada segi syarat ataupun kelayakan untuk mendapat subsidi baja padi, daripada jawapan saya tadi jelas tidak ada diskriminasi. Kalau petani yang berkenaan memenuhi syarat dan mendaftar dengan Pertubuhan Peladang Kawasan, mereka ini, walaupun PAS, kita akan bagi baja yang lambang "Dacing" untuk mereka bawa balik digunakan di kawasan sawah masing-masing dengan tujuan untuk mengurangkan kos pengeluaran.

Jadi, kalau ada tuduhan sebelum dapat baja kena angkat sumpah dengan memegang Al-Quran, itu saya rasa adalah tidak betul kerana parti Barisan Nasional tidak kata, pangkah Barisan Nasional masuk syurga. Syurga hak Allah Taala, bukan ditentukan oleh mana-mana parti.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya ingin membuat soalan tambahan. Tadi Yang Berhormat mengatakan yang berdaftar dengan PPK seluas enam ekar akan mendapat subsidi tetapi sekarang ini oleh kerana keadaan pasaran padi yang dihadapi oleh para petani, saya

mohon daripada pihak kementerian sama ada akan dibuat kajian semula sama ada enam ekar ini memadai untuk mereka menerima subsidi daripada kerajaan atau mungkin dalam masa yang terdekat ada kaedah-kaedah lain yang ditimbang oleh kerajaan untuk menolong, membantu menyelesaikan masalah yang dihadapi oleh para petani.

Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, maksimum dari segi keluasan saya sebut tadi seluas, minta maaf, enam ekar dengan baja sebanyak enam beg untuk satu ekar. Jadi, maksimumnya adalah untuk enam ekar. Walau bagaimanapun, kalau ada pengusaha-pengusaha yang mengusahakan tanaman padi secara usaha sama dengan Pertubuhan Peladang Kawasan, maka ada kelonggaran kepada pengusaha-pengusaha yang berkenaan di mana mereka juga layak mendapat bantuan subsidi baja padi.

8. **Tuan Ramli bin Ibrahim [Kota Bharu]** minta Perdana Menteri menyatakan, apakah kerajaan akan menubuhkan sebuah badan untuk mengambil alih dan memajukan tanah-tanah di Wilayah Persekutuan. Apa pendekatan yang akan digunakan untuk memastikan tidak berlaku penyelewengan dan penyalahgunaan kuasa dalam pelaksanaan pembangunan oleh badan ini.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tengku Dato' Se ri Azlan ibni Sultan Abu Bakar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Ahli Yang Berhormat bagi Kota Bharu. Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini kerajaan tidak mempunyai rancangan untuk menubuhkan sebuah badan untuk mengambil alih dan memajukan tanah-tanah di Wilayah Persekutuan. Terima kasih.

Tuan Tan Kok Wai: Terima kasih. Terlebih dahulu saya memohon izin daripada Tun Speaker dan juga Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri bagi Jerantut supaya membenarkan rakan sejawatnya iaitu Senator dari Seputeh itu *[Merujuk kepada Yang Berhormat Senator Tengku Adnan]* menjawab soalan saya kerana persoalan saya melibatkan beliau sendiri, UMNO Seputeh dan UMNO Wilayah Persekutuan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat tidak dibenarkan macam itu, tidak ada peraturan macam itu, Yang Berhormat.

Tuan Tan Kok Wai: Kalau Tun benarkan dan...

Tuan Yang di-Pertua: Soalan ini dikemukakan kepada Perdana Menteri ya.

Tuan Tan Kok Wai: Tun Speaker, saya ingin menyampaikan setinggi-tinggi pujian dan penghargaan kepada Dewan Bandaraya Kuala Lumpur kerana dasarnya

untuk membasmi semua struktur dan bangunan haram di tanah-tanah Wilayah Persekutuan, sungguhpun ada pengecualian dan pilih kasih di peringkat penguatkuasaan [*Beberapa Ahli Pembangkang bersorak*] ...Yang memihak parti-parti Barisan Nasional.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...Yang Berhormat...yang itu tidak bersangkutan dengan soalan asal itu.

Tuan Tan Kok Wai: Soalan saya yang bersangkutan ialah adakah Yang Berhormat sedar bahawa di Kuala Lumpur terdapat beberapa tanah dan lokasi strategik dicerobohi dan diduduki secara haram oleh bahagian UMNO di Seputeh, di Cheras dan di Bandar Tun Razak di mana UMNO mempunyai dan memiliki bangunan ibu pejabat bahagian mereka... [*Disampuk*] ..Dan DBKL dan Jabatan Tanah Wilayah Persekutuan tidak mengambil sebarang tindakan.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Ya, betul.

Tuan Tan Kok Wai: Ha, Barisan Nasional/UMNO membela rakyat atau merampas hak rakyat..*[Disampuk]*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis:Point of order 36(1)

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: [*Menyampuk*]

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: [*Menyampuk*]

Tuan Bung Moktar bin Radin: [*Menyampuk*]

Tuan Yang di-Pertua: Sudah cukuplah, cukuplah, soalan sudah.....

Tuan Tan Kok Wai: [*Menyampuk*]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...

[Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli yang lain, ahli-ahli.....Cheras...Cheras, sila duduk, Yang Berhormat.

Tuan Tan Kok Wai: [*Menyampuk*]

Tuan Yang di-Pertua: Sudah, sudah, cukuplah....

[Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...Yang Berhormat...sila, Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian...Yang Berhormat sekalian...Yang Berhormat Cheras, soalan Yang Berhormat sudah cukuplah itu.

Tuan Tan Kok Wai: [*Menyampuk*]

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, Yang Berhormat..

Tuan Tan Kok Wai: [*Menyampuk*][*Pembesar suara dimatikan*]

Tuan Yang di-Pertua: Cheras...Cheras, sila duduk.

Tuan Tan Kok Wai: Soalan saya....

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sudah itu, sudah cukup dah....

Tuan Tan Kok Wai: *[Menyampuk][Pembesar suara dimatikan]*

Tuan Yang di-Pertua: Sudah habis dah Yang Berhormat. Yang Berhormat....

Tuan Tan Kok Wai: Apakah tindakan yang akan diambil...

Tuan Yang di-Pertua: Telah ditanyakan tadi....

Tuan Tan Kok Wai: *[Menyampuk][Pembesar suara dimatikan]*

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah.

Tuan Tan Kok Wai: Yang belakang sana, yang belakang jawab.

Seorang Ahli: Mana dia boleh jawab *[Ketawa]*.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *[Menyampuk]*

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: *[Bangun]*

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: *[Bangun]*

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Cheras.....

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: *[Bangun untuk menjawab]*

Tuan....

Dato' Tengku Adnan bin Tengku Mansor: Lain kali saya jawab Cheras, okay.

Tuan Tan Kok Wai: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Cheras....Cheras.....

Tuan Tan Kok Wai: I hope.....*[Menyampuk dengan nada marah kepada Yang Berhormat Senator Dato' Tengku Adnan bin Tengku Mansor]*

Dato' Tengku Adnan bin Tengku Mansor: Lain kali saya jawab.

Tuan Tan Kok Wai:....telah mencero bohi....

Tuan Yang di-Pertua: Cheras....Cheras.....Cheras.....

Dato' Tengku Adnan bin Tengku Mansor: Siapa yang kata ceroboh, siapa yang kata ceroboh?

Tuan Tan Kok Wai: Sendiri jawab....

Dato' Tengku Adnan bin Tengku Mansor: Siapa kata ceroboh, you check you fact first, ceroboh, mana ada ceroboh?

Tuan Yang di-Pertua: Cheras.....

Dato' Tengku Adnan bin Tengku Mansor: You....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...Yang Berhormat Timbalan Menteri.....

Tuan Tan Kok Wai: *[Menyampuk]*

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

[Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Sekejap, nanti sekejap...

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua

Tuan Yang di-Pertua: Cheras, saya sudah beri amaran Yang Berhormat. Kalau dibuat sekali lagi, saya akan meminta Yang Berhormat keluar dari Dewan ini. *[Sorak][Tepuk]* Sila jawab, sila.... hendak jawab atau tidak?

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, saya berharap soalan-soalan yang dikemukakan di dalam Dewan ini ra sa saya hendaklah soalan-soalan yang memberi faedah kepada kita semua. Saya nampak soalan ini tidak kait-mengait dengan apa yang telah kita lakukan. Terima kasih.

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib [Baling]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Baling.

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Jawapannya sudah terjawab, tidak ada orang kata....

Tuan Yang di-Pertua: Sekejap, sekejap.

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: rancangan kerajaan untuk...

Tuan Yang di-Pertua: Tadi saya ingat dia sudah du duk ya.

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: ...menubuhkan sebuah badan untuk mengambil alih dan memajukan tanah-tanah di Wilayah Persekutuan. Tidak ada, bukan sahaja dalam realitinya bahkan dalam mimpi pun tidak ada.

Terima kasih. *[Sorak]*

Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Selain daripada tanah-tanah biasa....

Beberapa Ahli: Timbalan Menteri.

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib: Ha, Timbalan Menteri. Minta maaf, minta maaf.

Seorang Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Haji Taib Azamuddin bin Md. Taib: Sekali sahaja silap, bukan silap selalu. *[Ketawa]*...

Selain daripada tanah-tanah biasa di Wilayah Persekutuan ini khususnya, maka didapati juga tanah-tanah wakaf terutama di bawah Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan ataupun di bawah masjid dan sebagainya termasuklah yang di bawah Masjid Negara sendiri di Jalan Kalong dan banyak lagi di Datuk Keramat dan Masjid Kampung Bahru dan sebagainya yang mempunyai nilai komersial yang tinggi.

Jadi, dengan sebab itu sejauh mana usaha untuk memajukan tanah-tanah wakaf ini dilakukan oleh pihak kementerian berkenaan supaya tanah-tanah wakaf ini dapat memberi manfaat dan hasil yang lebih, sebab ia berada dalam nilai komersial dan juga kita mempunyai agensi-agensi dan badan-badan tertentu seperti Tabung Haji, Bank Islam dan sebagainya yang boleh turut sama menyertai untuk memajukan tanah-tanah wakaf ini. Saya minta penjelasan. Terima kasih.

Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar: Tuan Yang di-Pertua, kita pihak DBKL ataupun Wilayah Persekutuan tidak pernah menolak sebarang cadangan-cadangan untuk memajukan sesuatu kawasan ataupun tanah wakaf termasuk tanah wakaf, kalaulah cadangan-cadangan itu untuk memberi kebaikan kepada semua warga kota di Kuala Lumpur ini.

Kita terbuka dari segi cadangan-cadangan ini dan kita harap kalau adalah cadangan-cadangan yang baik untuk memajukan kawasan-kawasan di dalam Wilayah Persekutuan ini, kita tidak menghalang dan kita akan terus memberi kerjasama kepada pihak-pihak tertentu. Terima kasih.

9. Tuan Joseph Salang anak Gandum [Julau] minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan jenis bantuan dan program yang disediakan oleh kerajaan untuk membolehkan Jabatan Bomba dan Penyelamat untuk mengadakan seminar atau bengkel pencegahan dan memadam kebakaran bagi penduduk luar bandar (terutama di Sabah dan Sarawak).

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Peter Chin Fah Kui]: Tuan Yang di-Pertua, pencegahan kebakaran merupakan salah satu daripada tugas hakiki Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia, sebagaimana termaktub dalam Akta Perkhidmatan Bomba 1988. Di antara program yang telah dijalankan ialah program pencegah kebakaran, kelab 3K untuk pelajar tadika, kadet bomba dan bomba sukarela yang dijalankan di seluruh negara.

Untuk program kempen mencegah kebakaran, peruntukan telah diberikan untuk perbelanjaan bagi perbelanjaan kempen

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, Peraturan Mesyuarat.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, point of order. Ya, silakan.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Peraturan Mesyuarat 41. Waktu Ahli lain bercakap kita kena dengar. Tetapi Cheras sedang bercakap telefon di dalam Dewan ini. Ini tidak ada disiplin ini. Bercakap pandai, tetapi Ahli Yang Berhormat pun tidak ada disiplin. Peraturan Mesyuarat 41, dia guna *handphone* tadi saya nampak.

Tuan Tan Kok Wai: [Menyampuk]

Tuan Yang di-Pertua: Cheras, tidak boleh bercakap macam itu ya. Ahli-ahli Yang Berhormat. Sila. Yang Berhormat, tidak dibenarkan menggunakan *handphone* di sini. Sila teruskan jawapan.

Datuk Peter Chin Fah Kui: Terima kasih Tuan Yang d-Pertua. Untuk program kempen pencegahan kebakaran, peruntukan telah diberikan untuk perbelanjaan bagi pelancaran kempen penerbitan poster, risalah dan buku panduan, penganjuran pameran dan ceramah serta pembelian peralatan ceramah.

Bagi kawasan luar bandar di Sabah dan Sarawak, penumpuan pelaksanaan kempen diberikan kepada penduduk di kampung-kampung tradisional dan juga penduduk rumah panjang di Sarawak. Pihak jabatan telah bekerjasama dengan Jawatankuasa Keselamatan dan Kemajuan Kampung untuk mengadakan ceramah kesedaran kepada penduduk mengenai bahaya kebakaran, pemasangan jeriji (grille), penggunaan alat pemadam api dan lain-lain.

Untuk tahun 2000 di negeri Sarawak sahaja, 20 sesi ceramah pencegahan kebakaran telah diadakan di rumah panjang, membabitkan seramai 806 penduduk, manakala enam sesi di kampung-kampung tradisional membabitkan 285 penduduk. Manakala di Sabah, sebanyak 84 sesi ceramah telah diadakan di kampung-kampung.

Jabatan Bomba dan Penyelamat juga secara langsung terlibat di dalam penubuhan pasukan bomba sukarela di kampung-kampung dan di rumah-rumah panjang. Pasukan bomba sukarela akan diberikan bantuan peralatan memadam kebakaran seperti pam dan hose serta latihan kebombaan yang diadakan secara percuma.

Program ini bertujuan untuk memberi pendedahan dan kefahaman secara terus kepada masyarakat luar bandar selain sebagai pasukan bantuan sebelum ketibaan pasukan bomba. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, masa untuk Jawapan-jawapan Lisan selesai.

[Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Lisan telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 10 hingga 33 adalah dijilid dalam buku yang berasingan]

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

RANG UNDANG-UNDANG SYARIKAT (PINDAAN) 2001

Bacaan Kali Yang Pertama

Rang Undang-undang bernama Suatu Akta untuk meminda Akta Syarikat 1965 dibawa ke dalam mesyuarat oleh Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna; dibacakan kali yang pertama; akan dibacakan kali yang kedua pada mesyuarat kali ini.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PENGANGKUTAN JALAN (PINDAAN) 2000

Bacaan Kali Yang Kedua dan Ketiga

11.08 pagi

Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan [Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan untuk meminda Akta Pengangkutan Jalan 1987 bagi bacaan kali yang kedua.

Tuan Yang di-Pertua, saya bangun bagi mengemukakan satu rang undang-undang bernama Akta Pengangkutan Jalan (Pindaan) 2000 bagi bacaan kali kedua. Rang undang-undang ini adalah bertujuan untuk meminda Akta Pengangkutan Jalan.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Akta Pengangkutan Jalan 1987 mula berkuat kuasa pada 1 Januari 1988 bagi menggantikan Ordinan Lalu Lintas Jalan 1958.

Akta ini telah dipinda sebanyak lima kali sebelum ini. Cadangan untuk meminda 17 seksyen pada kali ini adalah bertujuan untuk membolehkan penswastan aktiviti pengeluaran lesen memandu yang selama ini dikendalikan oleh

Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ) diuruskan oleh pihak swasta dan pengeluaran serta pembaharuan lesen memandu, melalui penggunaan kad pintar pelbagai guna (KPP) kerajaan dilaksanakan.

Tuan Yang di-Pertua, cadangan untuk menswastakan aktiviti pengeluaran lesen memandu JPJ adalah lanjutan dan perluasan skop penswastaan JPJ yang asal iaitu daripada cadangan menswastakan aktiviti-aktiviti Bahagian Pendaftaran Dan Pelesenan Kenderaan Motor JPJ yang meliputi perkhidmatan pendaftaran dan pelesenan kenderaan-kenderaan, pengeluaran dan pembaharuan lesen kenderaan motor atau cukai jalan, perkhidmatan pengurusan dokumen kenderaan di pusat pengurusan rekod JPJ, perkhidmatan pendaftaran nombor plat peribadi dan penyediaan sistem maklumat JPJ. Pindaan akta yang melibatkan skop asal itu telah diluluskan pada sidang Parlimen dalam tahun 1996.

Selain daripada itu, pelaksanaan KPP kerajaan yang akan melaksanakan tidak berapa lama lagi adalah merupakan satu daripada tujuh aplikasi perdana yang dicadangkan pelaksanaannya di bawah skop Koridor Raya Multimedia atau Multimedia Super Corridor (MSC), dengan izin. Melalui pelaksanaan KPP kerajaan ini, orang ramai akan mendapat perkhidmatan untuk tiga aplikasi iaitu pengeluaran dan pembaharuan kad pengenalan dan passport selain daripada lesen memandu.

Tuan Yang di-Pertua, pindaan-pindaan dan peruntukan-peruntukan baru yang dicadangkan kali ini meliputi 17 seksyen. Antara lain perkara-perkara yang utama yang terlibat dalam cadangan pindaan ini adalah seperti berikut:-

- (i) Kebenaran pendaftar berlesen menjalankan aktiviti berhubung dengan pelesenan pemandu kenderaan motor. Pindaan yang terlibat bagi tujuan membenarkan pendaftar berlesen menjalankan aktiviti berhubung dengan pengeluaran dan pembaharuan lesen memandu ialah melibatkan pindaan kepada enam seksyen. Seksyen-seksyen tersebut ialah seksyen 10, 12, 17, 27, 29 dan 30. Dengan demikian, aktiviti-aktiviti yang melibatkan pengeluaran dan pembaharuan lesen memandu akan diambil alih dan dikendalikan pihak swasta yang ditafsirkan sebagai pendaftar lesen atau licensed registrar, dengan izin.
- (ii) Pindaan yang melibatkan penggunaan KPP kerajaan. Pindaan yang terlibat bagi tujuan menggunakan KPP kerajaan

yang mengandungi pengeluaran dan pembaharuan lesen memandu melibatkan lima seksyen. Daripada lima seksyen yang tersebut seksyen 34A adalah merupakan seksyen baru yang mengandungi peruntukan yang memperkatakan pengendorsan lesen memandu yang terkandung di dalam KPP kerajaan atau peranti elektronik pelbagai guna. Pengendorsan yang dibuat ke atas KPP kerajaan itu adalah ekoran daripada keputusan mahkamah yang dikenakan ke atas pemegang lesen yang didapati melakukan kesalahan trafik. Selain daripada itu, empat lagi pindaan yang melibatkan seksyen 36, 38, 41 dan 44 memperkatakan mengenai penyerahan, penyimpanan, penggantungan, penyitaan lesen memandu yang terkandung di dalam KPP kerajaan atau peranti elektronik pelbagai guna.

Melalui pindaan yang dibuat ini ianya membolehkan penggantungan lesen mereka yang melakukan kesalahan dan penyerahan lesen memandu boleh dibuat apabila pemakaian KPP kerajaan dimulakan.

- (iii) Kebenaran pendaftar berlesen mengeluarkan lesen vokasional, pindaan yang melibatkan perkara ini ialah melalui pindaan seksyen 56 Akta Pengangkutan Jalan 1987.

Tuan Yang di-Pertua, perkara-perkara yang telah saya sebutkan itu adalah perkara-perkara yang akan dipinda dalam Akta Pengangkutan Jalan 1987.

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar [Puan Rohani binti Abd. Karim]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalah di hadapan Majlis ialah rang undang-undang bernama suatu akta untuk meminda Akta Pengangkutan Jalan 1987 dibacakan kali yang kedua sekarang dan terbuka untuk dibahas. Ya, Kluang.

11.12 pagi

Tuan Hoo Seong Chang [Kluang]: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasihlah kerana diberi peluang kepada saya untuk mengambil bahagian untuk

membahas Akta Pengangkutan Jalan (Pindaan) 2000 ini pada pagi yang berbahagia ini.

Saya tidak akan mengambil masa yang panjang, cuma beberapa perkara yang saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian. Dan seperti kita sedia semua maklum, Dasar Penswastaan kerajaan ialah untuk mengurangkan beban kewangan dan tenaga pekerja yang dialami oleh kerajaan dan buat masa yang sama dapat kita meningkatkan efisiensi untuk memberi perkhidmatan yang lebih baik khususnya kepada orang awam.

Jadi, berdasarkan kepada prinsip inilah Kementerian Pengangkutan meminta Akta Pengangkutan Jalan (APJ) tahun 1987 yang akan dinamakan Akta Pengangkutan Jalan (Pindaan) 2000 yang dibahaskan pada hari ini.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Mesyuarat]

Dan seperti yang dimaklumkan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi, iaitu cadangan bagi meminda Akta Pengangkutan Jalan 1987 yang bertujuan meminda 17 seksyen bagi mengadakan pendaftar berlesen iaitu kita meminda Seksyen 2 Akta 333 ini yang membolehkan pendaftar berlesen, membolehkan penswastaan aktiviti mengeluarkan lesen memandu, lesen belajar memandu, lesen vokasional, lesen kenderaan motor ataupun cukai jalan dan kad pintar pelbagai guna kerajaan.

Jadi, apabila kita sebut kad pintar pelbagai guna kerajaan, ini menarik perhatian saya kerana syarikat konsesi yang akan mengeluarkan lesen memandu ini mungkin ia juga melibatkan dua agensi kerajaan yang lain iaitu Imigresen dan juga Jabatan Pendaftaran Negara.

Jadi, saya ingin mendapat penerangan yang lebih lanjut tentang bagaimana pelaksanaan ini, ketiga-tiga agensi kerajaan harus bekerjasama dan sebagai satu sistem yang begitu canggih, sama ada syarikat konsesi ini bersedia untuk melaksanakan sistem ini dan saya percaya dengan adanya kawalan yang begitu rapi, ia dapat menyelesaikan selepas kita menggunakan sistem kad pintar pelbagai guna ini. Adakah dari segi keselamatan kad ini kita dapat sekali gus mengatasi masalah yang dikatakan lesen terbang yang pada satu ketika dahulu, ia menjadi satu isu yang hangat di Parlimen.

Jadi, saya harap kementerian dapat menjelaskan lebih lanjut lagi tentang sistem yang akan digunakan selepas kita melaksanakan kad pintar ini.

Selain daripada itu, ...

Tuan Lim Hock Seng: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat. Bagan. Ya, hendak beri jalan?

Tuan Lim Hock Seng: Penjelasan.

Tuan Hoo Seong Chang: Tuan Yang di-Pertua, selepas ini Yang Berhormat pun dapat peluang, saya rasa Yang Berhormat boleh ambil bahagian, sebab saya harap dapat mengemukakan beberapa pertanyaan, mungkin selepas ini Yang Berhormat pun boleh mengambil bahagian dalam pertanyaan tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, dia tidak beri jalan ya.

Tuan Hoo Seong Chang: Selain daripada itu, ada beberapa perkara yang saya ingin mendapat penjelasan daripada kementerian iaitu pertamanya, bolehkah kementerian memberitahu Dewan ini, nama syarikat yang dipilih sebagai syarikat konsesi dan dari segi latar belakang syarikat ini kerana ia melibatkan kutipan wang yang mungkin merupakan satu perkara yang penting dan syarikat konsesi ini harus mengadakan latar belakang yang begitu kukuh dari segi kewangan dan apa pegangan syarikat ini yang akan dipegang oleh pihak kerajaan, sebab ini meliputi satu kewangan yang begitu besar.

Dan adakah kementerian menetapkan tempoh konsesi ini, berapa lama untuk kita tetapkan dan syarat-syarat yang ditentukan, sebelum kita pilih sebagai syarikat konsesi, apakah syarat-syarat yang ditentukan oleh pihak kementerian dan kalau misalnya dalam separuh jalan tempoh konsesi ini, kalau syarikat ini tidak mematuhi syarat-syarat yang ditentukan, apakah tindakan ataupun siapa selain daripada ketua pengarah ataupun siapa yang bertanggungjawab untuk memantau dari segi peraturan-peraturan yang ditetapkan untuk memastikan syarikat konsesi ini mematuhi syarat-syarat yang ditentukan oleh pihak kerajaan.

Lagi satu yang saya amat mementingkan perkara ini ialah dari segi kualiti perkhidmatan selepas penswastaan. Tujuan utama ialah kita harap syarikat yang dipilih ini memberi satu kemudahan ataupun perkhidmatan yang begitu baik khususnya kepada orang awam. Jadi, dahulu memang kita membaharui lesen ataupun membaharui cukai jalan, saya rasa di setiap pejabat pos pun dapat kita membaharui lesen dan juga cukai jalan. Jadi, selepas penswastaan ini, saya ingin tahu berapa pu sat ataupun cawangan yang akan dibuka oleh syarikat ini dan sama

ada pengguna ataupun orang awam dapat membayar ataupun membaharui lesen ataupun juga cukai jalan di setiap pejabat pos yang ada di negara kita . Kalau tidak, apa cara yang dapat kita memberi kemudahan kepada orang awam supaya membayar ataupun membaharui lesen termasuk cukai jalan di seluruh negara kita.

Di samping itu, selepas penswastaan ini kalau boleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dapat memaklumkan kepada Dewan ini, bagaimana pembahagian hasil daripada kutipan ini? Saya ingin tahu , cara macam mana kita mengagihkan ataupun syarikat ini diberi komisen ataupun cara macam mana kita menjalankan pembahagian hasil antara syarikat dan pihak kerajaan?

Satu perkara lagi yang saya pentingkan ialah selepas penswastaan, macam mana nasib pegawai dan kakitangan kerajaan khususnya di Jabatan Pengangkutan Jalan ini sama ada mereka terus dipelawa untuk berkhidmat dalam syarikat ataupun macam mana keadaan mereka selepas penswastaan dilaksanakan , selepas pindaan akta ini?

Saya sekali lagi meminta pihak kementerian supaya berhati-hati tentang pelaksanaan penswastaan ini supaya tidak menjadi satu isu khususnya kepada pembangkang untuk menyuarakan soal-soal yang seperti ini. Saya sangat berharap kementerian sentiasa peka dan beri perhatian yang serius dalam memastikan penswastaan yang dilaksanakan ini benar-benar berjaya untuk kebaikan rakyat dan negara kita.

Jadi, itu sahajalah sedikit sebanyak yang dapat saya bayangkan, haraplah kementerian dapat memberi penjelasan yang secukupnya untuk kebaikan semua. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Bagan Bagan.

11.22 pagi.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya terus ambil bahagian dalam perbincangan Akta Pindaan Pengangkutan ini.

Tuan Yang di-Pertua, adalah diketahui umum bahawa JPJ adalah satu jabatan atau pejabat yang sangat-sangat dikritik oleh orang ramai. Sekiranya sesiapa hendak membaharui lesen memandu atau cukai jalan mereka, mereka perlu pergi ke JPJ atau pejabat pos.

Jikalau pergi ke JPJ begitu sesak dan ramai orang di sana dan apabila hendak mengambil nombor giliran pun dia perlu berbaris atau beratur dengan masa

yang lama untuk mengambilnya. Selepas itu perlu duduk di kerusi sana tunggu untuk dipanggil mengambil nombor giliran mereka dan kadangkala tentulah apabila hendak membaharui lesen memandu atau road tax tidak perlu mengisi apa-apa borang tetapi jikalau hendak memindah milik atau hendak meminta butir-butir dalam kenderaan, maka ia perlu mengisikan borang-borang tertentu dan sekiranya orang yang tidak fasih atau tidak memahami atau salah mengisikan borang tu, maka pegawai akan menyuruh pemohon itu untuk keluar mengisi sekali ini dan ini telah menyusahkan ramai orang.

Saya bukan kritik semua perkara yang pegawai-pegawai JPJ buat itu tidak betul. Mereka menjalankan tugas juga tetapi kelemahan-kelemahan ini saya agak boleh dibaiki, sebab itulah ramai orang kini telah pilih untuk pergi ke pejabat pos untuk membaharui road tax dan membaharui lesen memandu mereka walaupun mereka perlu membayar lebih RM2 untuk setiap permohonan itu.

Dan juga hari-hari kami rampak ramai ejen atau wakil sekolah memandu atau orang-orang yang dikatakan sebagai 'tantos' pergi bekerja di sana dan – 'tantos' ya. Kalau tidak betul, boleh betulkan – *I stand to be corrected* sebab itulah mereka boleh mencari makan di sana.

Untuk makluman Yang Berhormat, seseorang wakil atau ejen yang membaharui lesen atau road tax itu pendapatan mereka lumayan. Sekiranya satu lesen atau road tax yang mereka perbaharui dapat RM5, dahulu RM1, lepas itu RM2, lepas itu RM3, sekarang sekurang-kurangnya RM5. Kalau saya duduk di sana, saya boleh membaharui lebih kurang 10 atau 20 lesen – berapa untung saya?

Jadi, bidang kerja (*trade*) ini boleh membawa banyak keuntungan. Mengapa mereka boleh dapat banyak keuntungan, kerana ada keperluan. Mengapa ada keperluan? Kerana orang ramai takut pergi ke JPJ dan kini JPJ akan menjadi satu ejen untuk mengendalikan kad pintar pula. Walaupun nanti saya akan huraikan, ia akan diswastakan sebahagian kerjanya tetapi saya pasti selepas ia diswastakan, JPJ patut kekal sebagai satu pusat untuk orang ramai pergi membaharui atau memohon sesuatu di JPJ itu.

Jadi, banyak kelemahan dan saya pasti kementerian boleh memperbaiki kelemahan ini. Saya tidak perlu sebut semua kerja JPJ itu, kalau Yang Berhormat pergi pasti boleh dapat pengaduan-pengaduan baik daripada orang ramai atau daripada ejen-ejen yang berada di sana.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang kami hendak membicarakan berkenaan dengan kad pintar ini. Baik juga kerajaan boleh melangkah satu langkah yang awal untuk memperkenalkan kad pintar tetapi kami telah mendapat satu pengalaman dalam kad pintar di dalam pasport. Kononnya, kalau kita pergi ke luar negeri, kalau dapat diluluskan oleh mesin pembaca kad pintar itu tidak perlu dicap keluar tetapi negara asing apabila nampak pasport kita tidak dicap, mereka tidak mahu membenarkan kami masuk ke negara mereka. Bagaimana dia boleh melakukan perkara ini?

Walaupun pengaduan secara rasmi hanya dua, tiga kes tertentu tetapi saya pasti ada ramai orang yang menghadapi masalah yang sebegini tetapi mereka secara diam-diam atau tidak membuat pengaduan rasmi kepada kerajaan atau tidak membuat pengaduan di surat khabar-surat khabar.

Jadi, mungkin mereka selepas memperjelas perkara ini kepada Imigresen negara asing, mereka dapat dilonggarkan atau mereka dapat dibenarkan masuk ke negara mereka tetapi bagaimanapun, mereka telah menghadapi kesulitan dan kelewatan masa apabila mereka memperjelas perkara-perkara yang berbangkit dengan kad pintar ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin juga bertanya sekiranya kad pintar ini dilaksanakan di negara kita, bagaimana anggota polis yang selalu membuat sekatan di tengah jalan itu dapat membaca kad pintar kita ini? Adakah mereka akan membawa satu komputer bersama-sama mereka.. *[Disampuk]* Dan apabila hendak ditunjukkan kad memandu atau cukai jalan, mereka slot dalam mesin itu dan dapat baca. Atau mereka akan tanya balik kepada kita, apa terkandung dalam kad pintar itu? Itu satu perkara yang perlu dijelaskan kepada semua orang juga.

Tuan Yang di-Pertua, ada juga beberapa perkara yang saya hendak bangkitkan untuk bersama-sama mengambil kesempatan ini untuk cuba memperbaiki kerja-kerja dalam JPJ.

Tuan Yang di-Pertua, permohonan mendaftar pindah milik. Kami sering terbaca dalam surat khabar dan kami sebagai wakil rakyat juga selalu dapat pengaduan dari orang-orang tertentu bahawa apabila mereka menjual kereta atau motosikal mereka kepada seorang yang lain, khasnya kepada kedai-kedai motor atau kedai-kedai kereta, mereka perlu menandatangani satu borang pindah milik tetapi pekedai motor atau pekedai kereta ini mereka tidak menyerahkan borang ini terus kepada JPJ untuk dipindah milik dalam kad pemilik itu.

Mereka mungkin akan simpan borang penukar milik itu dalam pejabat mereka sehingga kereta atau motosikal itu dijual, mungkin selepas tiga bulan, mungkin selepas enam bulan, mungkin satu tahun pun tetapi dalam tempoh masa ini, ada juga kedai-kedai atau pekedai-pekedai kereta atau motosikal mereka ambil kad pemilik ini untuk pergi meminjam loan atau pinjaman dari institusi finance atau bank tetapi atas nama pemilik lama itu.

Selepas itu jikalau ada berlaku kelewatan membayar ansuran untuk pinjaman itu, maka pemilik lama itu akan dapat surat dari institusi kewangan untuk mendesak pembayaran. Ini satu perkara yang menyusahkan dan sekiranya pemilik baru apabila membeli kereta atau motosikal yang lama itu dan berlakunya kemalangan di atas jalan raya, maka jikalau ada tuntutan pampasan daripada satu pemilik kenderaan itu, pemilik lama itu akan disaman untuk pergi ke mahkamah.

Jadi, inilah selalu berlaku antara pemilik baru dengan pemilik lama. Saya mengesyorkan supaya sekiranya JPJ boleh memperkenalkan satu sistem di mana borang kedua boleh diberi kepada pemilik asal kereta atau penjual kereta atau penjual kenderaan supaya beliau boleh memaklumkan kepada JPJ bahawa kereta atau kenderaan mereka telah dijual kepada sesiapa pada sekian hari. Dengan menerimanya borang kedua ini, JPJ boleh membuat catatan dalam komputer atau maklumat dalam komputer mereka, bahawa kereta ini telah dijual tetapi belum dipindah secara rasminya.

Sekiranya berlaku apa-apa tuntutan atau apa-apa kesalahan, maka JPJ boleh membuktikan kereta atau kenderaan itu telah dijual kepada sesiapa pada sekian hari seperti keperluannya kami membuat satu laporan polis. Kalau ada orang yang mengugut kata mahu menghentam kita atau membunuh kita, kita buat satu laporan polis. Mengapa perlu membuat satu laporan polis? Takkan polis boleh pergi tangkap dia terus atau sudah buat laporan polis kita mesti selamat, bukan. Tetapi buat laporan polis itu supaya jikalau apa-apa berlaku kepada kita, maka ada satu makluman yang awal untuk polis pergi menyiasat atau menjadi seorang saksi bahawa sebelum perkara itu berlaku, ada perkara ugutan telah berlaku.

Jadi, kalau dapatlah melaksanakan satu borang kedua memaklumkan kepada JPJ bahawa transaksi itu telah dijalankan, walaupun pindah milik secara rasmi belum dijalankan, maka bolehlah dapat satu rekod daripada JPJ itu.

Tuan Yang di-Pertua, Seksyen 18 dikata apabila lesen atau pemeriksaan kita diiktiraf di negara kita, maka ia akan diiktiraf di negara-negara yang ada ikat janji

dengan negara kita ini. Bolehkah Yang Berhormat memberitahu kita selalu dengar international driving license. Nampak ada Orang Putih bawa kereta atau bawa motosikal di atas jalan, mereka tentu ada valid international driving license dan berkenaan dengan rakyat Malaysia di negara manakah – boleh beritahu negara mana kami ada hak untuk membawa kereta di negara mereka iaitu senarai negara-negara di mana rakyat Malaysia boleh membawa kereta di negara mereka dengan memakai lesen negara kita ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin bertanya berkenaan dengan tender nombor kereta. Masa ini hanya Pengarah JPJ Negeri seorang sahaja ada hak untuk menentukan nombor diberi kepada siapa atau nombor ditender keluar dengan jumlah berapa wang. Saya ingin bertanya di sini, tidakkah sistem ini boleh menyebabkan penyelewengan? Saya ingat lebih baik tender nombor kereta ini boleh dijalankan secara tender terbuka. Ini boleh membawa keuntungan yang lebih besar kepada JPJ. JPJ bermakna kerajaan. Sekarang ia dijalankan secara sulit, kalau sesiapa minta sesuatu nombor katakanlah nombor '888' atau '999', berapa dia tender, tidak ada orang tahu. Ada tender yang lebih tinggi daripada orang yang sudah dapat tender itu, tidak ada orang tahu.

Jadi, apa mekanisme – tidak tahulah. Saya hendak menender satu nombor, saya kena isi dalam satu borang dengan harga yang saya ingin tender dalam peti itu. Pada suatu hari, peti itu akan dibuka. Sepatutnya siapa-siapa yang menawarkan harga yang tertinggi berjaya dan dapat nombor itu tetapi bagaimana kalau saya tender RM500, saya tidak dapat, mungkinkah orang yang tender lebih rendah daripada saya itu dapat? Sesiapa pun tidak tahu.

Jadi, inilah membangkitkan, menimbulkan satu perasaan ragu oleh orang ramai. Tadi saya ada dengar Yang Berhormat mengatakan nombor plat dengan nama sendiri. Macam Lim Hock Seng (LHS) – mungkin nombor 1, mungkin nombor 2. Bila ia akan dilaksanakan? Sebab sudah cakap dua, tiga tahun. Sudah dibangkitkan perkara ini oleh kerajaan beberapa tahun dahulu tetapi sehingga sekarang belum lagi dilaksanakan.

Saya ingin bertanya serupa dengan

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kluang.

Tuan Lim Hock Seng: ...Kluang tadi yang – apa kriteria dipakai untuk memiliki pemegang-pemegang lesen atau syarikat-syarikat yang diberi lesen untuk menjalankan kerja-kerja ini.

Pada masa ini, saya ingatlah ada sekolah-sekolah memandu (*driving school*) yang juga mereka telah berniaga berpuluh-puluh tahun di satu-satu tempat tertentu. Mereka sudah berniaga di tempat tertentu itu berpuluh-puluh tahun dan mereka berwibawa. Mereka dikatakan *reputation* mereka adalah baik. Tidak ada disenaraihitamkan oleh JPJ, orang ramai apabila menyerahkan tanggungjawab itu kepada mereka, mereka pun menjalankan dengan tidak bertanggungjawab. Adakah mereka ini akan diberi kuasa untuk menjalani kerja-kerja sebahagian JPJ ini yang secara amnya dikatakan sebagai diswastakan kepada mereka. Adakah mereka ini akan ditimbang atau sekali lagi hendak memiliki satu syarikat tanpa pengalaman seperti mula-mulanya PUSPAKOM. Apabila kereta baru diuji dalam PUSPAKOM, apabila keluar dari PUSPAKOM, tengah-tengah jalan ditahan oleh JPJ atau ditahan oleh polis kerana kereta mereka mengeluarkan asap yang berlebihan. Kesalahan itu berlaku di mana?

Sama ada PUSPAKOM atau orang yang tahan kereta itu di tengah jalan itu tidak faham, baca meter mereka salah. Kita nampak ada ramai juga walaupun PUSPAKOM, walaupun kenderaan perniagaan perlu diperiksa enam bulan sekali, tetapi masih ada kenderaan, badannya, saya katalah kenderaan itu lori, badan mereka yang dibuat daripada lori itu ada yang reput, ada yang hendak jatuh-jatuh, *shaking* dan keluar asap dengan lebih, bukan kereta, lori sahaja tetapi bas terutama sekali bas-bas ekspres apabila dibawa di atas *expressway*, mereka keluar asap yang berlebihan. Adakah PUSPAKOM ini berkesan? Kita tidak mahulah kerajaan melantik satu ejen atau satu syarikat yang mengendalikan kerja-kerja ini tetapi tidak dijalankan dengan profesional, tidak dijalankan dengan baik dan akhirnya rakyat juga akan menghadapi kesulitan dan kesusahan dari kerja-kerja penswastan ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin juga mengambil kesempatan ini menanyakan kepada Yang Berhormat bagaimana keadaan lesen terbang sekarang? Lesen terbang diheboh-hebohkan pada suatu masa bahawa di negara kita ada berpuluh ribu atau beratus ribu lesen terbang. Tetapi, sehingga sekarang apa yang telah terjadi kepada pemegang lesen yang dikatakan terbang itu? Apa terjadi kepada institusi atau ejen-ejen atau sesiapa yang mengeluarkan lesen terbang itu? Sama ada mereka telah diambil tindakan atau tidak?

Tuan Yang di-Pertua, seperti apa yang saya katakan tadi, JPJ ini, dia melibatkan satu keuntungan yang boleh dikatakan sangat besar jumlahnya dan juga

inilah menarik minat orang-orang yang ada niat untuk mengaut keuntungan. Saya pasti bukan sahaja lesen boleh terbang....[Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Orang pun terbang.

Tuan Lim Hock Seng: Ha, *road tax* terbang, saya pun pasti ada. *Road tax disc*, *road tax* yang palsu.

Puan Chong Eng: Ada tiga puluh.

Tuan Lim Hock Seng: Sebab sebuah kereta, *averagenya* RM300 hingga RM400. Kalau *road tax disc* yang palsu itu dijual pada satu harga, maka satu hari keluar berapa *road tax*? Ini dia pun mengaut keuntungan yang besar. Setahu saya, ada juga orang terlibat dalam perkara-perkara ini dan bagaimana kerajaan atau pihak JPJ boleh mengesan perkara ini? Mungkin ini boleh dikesan dari kad pemilik atau orang kata geran kereta. Kalau geran kereta itu tidak diperbaharui buat dua, tiga tahun, *suddenly* atau dengan tiba-tiba dia datang hendak memperbaharui lesen atau *road tax* mereka, itu mungkin ada sedikit masalahlah, bukan semua.

Kadang-kadang kereta lama kita, kita ingat tidak pakai, kita simpan dalam bengkel atau simpan dalam *store*, lepas dua, tiga tahun kita ingat mahu pakai, kita memperbaharui lesen *road tax* itu. Itu munasabah. Tetapi terdapat juga kereta-kereta yang masih jalan di atas jalan tetapi dua, tiga tahun pemilik mereka tidak dicap dengan pembaharuan, tetapi mereka ada *road tax* baru. Ini ada masalah. Jadi, semua ini merugikan kerajaan. Semua ini membawa keuntungan yang lumayan kepada orang-orang yang ada *net* itu. Jadi, bagaimana hendak membanteras perkara-perkara seperti ini?

Maka dengan perkataan-perkataan atau masalah-masalah yang saya timbulkan itu, saya mengucapkan terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Arau.

11.49 tgh.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya turut bangun untuk turut sama membahaskan Rang Undang-Undang Pengangkutan 1987.

Pertamanya saya ingin mengucapkan tahniah kepada Kementerian Pengangkutan yang mana telah pun dapat membentangkan rang undang-undang ini pada pagi ini. Bagi saya, Kementerian Pengangkutan ini macam diam-diam ubi, diam-diam berisi. Bukan sahaja dari segi meningkatkan undang-undang, tetapi

pencapaian di Kementerian Pengangkutan ini kita lihat begitu baik sekali. Apabila saya melihat contohnya dari segi pembangunan pelabuhan, ini sebelum saya hendak mulakan membincangkan soal Akta Pengangkutan Jalan 1987 ini, *as a recognition* kepada Kementerian Pengangkutan. Kita merasakan bahawa soal pelabuhan ini perlu dipertingkatkan. Kita ada kebimbangan, mampukah pelabuhan kita bersaing dengan pelabuhan-pelabuhan yang lain? Sebab tidak banyak publisiti yang dibuat. Tambahan pula sebagai orang yang tidak terlibat *direct* dengan soal pelabuhan, saya merasa bangga apabila melihat pencapaian pelabuhan negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, daripada tahun 1987 dulu misalnya, Pelabuhan Klang, kita di tangga 57. Pada tahun 1990, kita naik ke tangga 35 dan pada tahun 2000, kita naik ke tangga yang ke-11. Ini satu pencapaian yang amat membanggakan dan kita harap Kementerian Pengangkutan yang merupakan di antara kementerian yang penting di negara kita akan dapat meneruskan usaha-usaha untuk meningkatkan pengangkutan di negara kita. Kita faham bahawa dalam sektor pengangkutan adalah suatu sektor yang rumit dan banyak rakan-rakan menyatakan penglibatan mana-mana pihak dalam pengangkutan ini jarang membawa keuntungan. Walaupun kita buat kajian di peringkat dunia pun, banyak yang rugi dalam sektor pengangkutan. Ini hakikat yang harus kita akui. Tetapi alhamdulillah, di negara kita, kita melihat sistem pengangkutan kita baik di udara, baik di peringkat jalan raya dan juga pengangkutan-pengangkutan di laut. Di bandar Kuala Lumpur sekarang ini kita telah melihat peningkatannya. Saya rasa, saya terpanggil untuk mengucapkan tahniah kepada kementerian ini.

Demikian juga dengan penerbangan walaupun banyak tohmahan diberikan kepada MAS, saya rasa MAS sebagai pengangkutan udara, adalah merupakan salah satu daripada syarikat yang kita banggakan. Mendapat banyak *award* dan kejayaan, *award-award* di peringkat dunia. Kalau ada pun kelemahannya di peringkat yang lain, tetapi kita harus melihat pencapaian yang telah ada dan saya rasa saya berterima kasih kepada pihak kementerian yang juga memberikan satu pendekatan dan juga memberikan satu dorongan dan sumbangan kepada pihak MAS selama ini. Walaupun dia rugi, tetapi adalah merupakan syarikat yang menjadi kebanggaan negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, saya hendak kembali kepada Rang Undang-undang Pengangkutan 1987.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Dalam rang undang-undang ini....*[Disampuk]*

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri Yang Berhormat, Kubang Kerian berdiri Yang Berhormat.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Kita sekali lagi melihat pihak kementerian hari ini membentangkan satu Rang Undang-undang...*[Disampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi Yang Berhormat.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: yang mana kita akan menswastakan aktiviti pengeluaran lesen memandu.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hah dia kata tunggu sekejap. Tunggu sekejap.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Ya, sila,. sila, Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya hendak tahu sedikit sahaja. Kalau MAS untung, adakah tidak membanggakan?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hah, dia ada orang lalu. Ha, sila, sila.

[Y.B. bagi Besut diberi laluan masuk]

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Ada laluan. Ada orang lalu sekejap tadi.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Yang Berhormat, kalau MAS untung, kita lebih lagi merasa bangga kerana sebagaimana yang saya sebutkan tadi, kalau kita baca laporan dan bukan kita melihat soal kerugian sahaja, kalau kita baca pencapaian-pencapaian MAS, selain daripada perkara yang kita bincangkan di Dewan ini, banyak pencapaian yang telah dibuat. Dari segi mendapat kebenaran laluan sahaja, MAS telah pun dapat meningkatkan kebenaran laluan yang begitu tinggi. Malahan saya dalam Board of Tourism, kita bergantung kepada pengangkutan udara untuk menentukan supaya kehadiran pelancong-pelancong daripada luar akan terus meningkat. Saya rasa, saya berserulah kepada pihak pembangkang juga melihat soal penerbangan MAS ini sebagai satu soal untuk kepentingan negara dan kepentingan bersama. Ada saya dengar, ada setengah pihak menyebutkan bahawa....*[Disampuk]*

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia hendak jawab lagi.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Haa sekejap.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: MAS ini sebagai menanggung biawak hidup. Saya sebenarnya secara peribadi, saya merasakan kita pun sebahagian daripada biawak hidup tersebut, ditanggung oleh MAS kerana kita naik penerbangan MAS dalam negeri.

MAS penerbangan dalam negeri mengalami kerugian yang begitu besar. Beberapa kali MAS telah minta supaya dinaikkan tambang, sejak kalau saya tidak silap sejak kita belum lagi berada di dewan penggal ini. Penggal sebelum ini pun, MAS telah memohon untuk dinaikkan tambang tetapi kerajaan tidak membenarkan kenaikan tambang. Yang naik MAS adalah kita. Yang paling banyak pun saya lihat ini, Yang Berhormat bagi Pokok Sena. Bila saya ke *airport*, ada dia bersama. Dia menyebutkan bahawa MAS menanggung biawak hidup. Siapa biawak hidup tersebut? Sebahagiannya adalah kita sebenarnya. Tidak ramai orang kampung, tidak ramai rakyat yang marhaen yang di bawah itu naik kapal terbang. Yang naik kapal terbang adalah kita. Jadi, kita harus ada rasa sedikit tanggungjawablah dalam soal ini bila kita mempersoalkannya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, cukup lah MAS, ya dak? Jadi, masuk yang lainlah, Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tidak apa.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini sudah di luar tajuk langsung.

Tuan Husam bin Haji Musa: Tidak, pengangkutan, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hah, saya tidak berapa

Tuan Husam bin Haji Musa: Pengangkutan jalan dan pengangkutan udara. Untuk makluman Yang Berhormat bagi Arau, macam Singapura, *Singapura Airlines*, dia untung 2.6 bilion tahun lepas. Itu sebagai satu contoh yang mudahlah, sebagai perbandingan. Kita kata penerbangan domestik, kita rugi. Memang, bukan sahaja pasal tambang murah, macam Ipoh. Di Ipoh, orang naik kereta, tidak sampai dua

jam, tetapi MAS ada penerbangan harian ke Ipoh dengan tambang berapa ringgit, saya tidak ingat.

Seorang Ahli: RM200 kot?

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya, RM71 dan sebahagian daripada penerbangan ini kosong tetapi penerbangan diteruskan bukan sebab ekonomi, bukan sebab apa, kerana sebab-sebab boleh jadi menteri mudah hendak balik atau sebagainya. Itu sebagai satu contoh lain. Semalam saya telah sebut, dua hari lepas saya telah sebutkan. Tiga faktor kerugian MAS...[Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalannya Yang Berhormat, jangan panjang sangat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Soalan, takut Yang Berhormat bagi Arau tidak ada masa saya bercakap, dia tidak faham. Satu faktor ialah kerana kenaikan harga petrol. Kenaikan harga petrol terkena kepada semua penerbangan dalam dunia tetapi MAS menanggung beban yang lebih kerana dia tidak ada pembelian hadapan, tidak macam Singapura yang ada pembelian hadapan dan dengan itu harga petroleum dibekalkan pada harga perjanjian dibuat....[Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat.....

Tuan Husam bin Haji Musa: Tetapi Tan Sri Tajudin Ramli tidak buat perjanjian ini. Ini kelemahan-kelemahan yang ada dalam MAS di samping kita hendak bangga itu, itulah di antara kelemahan-kelemahan yang[Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat, ya. Tidak usah panjang sangatlah jawab, Yang Berhormat. Beri huraian saja.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Saya pun tidak hendak panjang sangat pasal MAS ini kerana di luar tajuk. Tetapi saya hendak sebut juga kepada Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, saya juga hendak sebut, kita ini hendak sedarlah siapa dia Tan Sri Tajudin Ramli itu? Adalah orang Melayu. Kita memang bukan *originally we are not from business sector*, ini satu yang kita kena lihat.

Yang keduanya, kalau hendak ambil contoh Singapura, Singapura tidak bebas macam negara kita. Kita ini bebas sebeb-bebasnya. Kadang-kadang saya rasa kalau hendak ikut Singapura, banyak perkara yang kita boleh ikut dan kita kena ikut perkara-perkara yang lain. Saya akur pada Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-

Pertua dok lihat saya, memang saya hendak kembali kepada perbincangan kita iaitu...[Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya sudah lama dah merenung.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Ya? [Ketawa] Akta Pengangkutan Jalan 1987 ini mengenai pengeluaran lesen memandu dan juga penswastaan lesen memandu yang dicadangkan oleh pihak kementerian. Kita tahu bahawa pihak kementerian telah pun menswastakan program-program memberikan latihan kepada mereka untuk mendapatkan lesen memandu. Ini telah dilaksanakan di seluruh Malaysia. Saya mengucapkan tahniah di atas langkah yang telah diambil oleh kementerian dan kita berharap supaya kementerian akan dapat memastikan penswastaan ini akan mencapai matlamatnya.

Kita tidak mahu nanti apabila diswastakan akan berlaku masalah sebagaimana masalah-masalah yang kita hadapi pada masa yang lalu. Saya tidak dapat melihat bagaimana jaminan dapat dibuat apabila penswastaan ini dilaksanakan dengan disebutkan tadi bahawa kita akan menggunakan tiga aplikasi pengeluaran melalui konsep ICT yang dilaksanakan oleh negara kita pada hari ini iaitu pengeluaran pembaharuan passport, pengeluaran pembaharuan lesen memandu dan kad pengenalan. Bagaimana kementerian hendak menentukan supaya tidak ada penyelewengan di dalam program penswastaan ini? Kita tahu semasa JPJ melaksanakan kerja-kerja ini, kita telah pun mendapat tohmahan apabila berlakunya pengeluaran lesen terbang. Ini adalah perkara yang harus diberi perhatian sewajarnya oleh pihak kementerian.

Saya ingin maklumkan kepada pihak kementerian, apa yang saya dapat maklumat apabila kursus memandu diswastakan, pihak kementerian telah menentukan jumlah jam iaitu berapa jam bagi seorang peserta yang hendak mendapatkan lesen memandu ini perlu mengikuti latihan dalam bilangan jam yang tertentu. Tetapi saya difahamkan oleh sesetengah mereka yang mengambil latihan melalui pihak swasta yang ada pada hari ini, pihak swasta yang berkenaan tidak memenuhi jumlah jam yang telah ditetapkan.

Ini saya rasa di antara salah satu contoh di mana membuktikan bahawa keupayaan kementerian untuk memantau keadaan ini adalah lebih perlu. Kita tidak mahu nanti, mereka yang mendapat lesen ini adalah terdiri daripada mereka yang cuma hadir sekejap sahaja. Cuma atas dasar hadir mendaftarkan diri, selepas itu

diberi lesen tanpa mengikuti kursus-kursus dan latihan-latihan yang telah ditentukan dalam modul untuk mendapatkan lesen yang telah ditetapkan oleh kerajaan.

Jadi, saya sendiri pun memikirkan bagaimanakah pihak kementerian untuk memastikan supaya pemantauan dan pengawalan kepada pihak-pihak swasta ini dapat dilaksanakan sewajarnya supaya kepercayaan orang ramai tidak terhakis.

Tuan Yang di-Pertua, satu perkara lagi yang saya hendak sebut di sini ialah mengenai pemegang-pemegang lesen yang telah pun diberikan kelulusan, sudah tentu mereka secara praktikalnya menjadi pemandu-pemandu di jalan raya. Kita dapati di negara kita ini, kemalangan berlaku begitu tinggi sekali. Namun kalau kita kaji daripada kajian yang sebenarnya, kita dapati bahawa pihak kementerian telah pun dapat mengatasi masalah kemalangan ini sejak tahun 1997, kalau saya tidak silap.

Kita melihat bahawa angka kemalangan di negara kita pada tahun 1990, kita mempunyai 5,462,792 buah kenderaan, jumlah kemalangan sebanyak 87,999. Ini satu angka yang kita lihat agak tinggi. Pada tahun 1996 di mana kerajaan telah mengambil langkah Ops Statik ataupun beberapa langkah yang diambil untuk mengawal kemalangan walaupun dalam jumlah *vehicle* yang begitu meningkat dengan mendadaknyanya sebanyak 7,686,684 buah, kemalangan berlaku sebanyak 189,109.

Jadi kalau kita melihat dari segi perbandingannya, walaupun kita dapati *vehicle* telah meningkat tetapi kemalangan telah dapat dikawal dan kawalan tersebut saya dapati laporan dan kajian yang saya dapati bahawa kawalan telah dibuat sejak tahun 1997 hingga 2000 di mana dengan adanya Ops Statik yang dilaksanakan oleh pihak kerajaan telah dapat mengawal kemalangan-kemalangan yang berlaku. Walau bagaimanapun, kita merasakan kemalangan di negara kita masih tinggi.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Mesyuarat**]

Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil kesempatan di sini mengucapkan tahniah kepada pihak Kementerian Pengangkutan dan juga pihak Kementerian Dalam Negeri yang telah pun bersama-sama mengambil daya usaha supaya jumlah kemalangan di negara kita dapat dikurangkan.

Mengikut satu kajian, kemalangan berlaku bukan sahaja disebabkan oleh keadaan kenderaan, keadaan jalan raya yang tidak begitu baik ataupun *black area* tetapi kemalangan berlaku disebabkan oleh sikap pemandu. Ini satu kajian yang

dibuat yang menunjukkan bahawa sikap pemandu menyumbang kepada faktor kemalangan yang besar di negara kita.

Tuan Yang di-Pertua, dalam soal ini saya merasakan bahawa beberapa kali telah saya sebutkan di Dewan ini, rasa kecewa terutamanya pemandu-pemandu kenderaan awam. Di negara kita didapati pemandu-pemandu kenderaan awam ini, mereka mengambil tugas sebagai pemandu ataupun menjadikan pemandu sebagai karier mereka cuma dengan sekadar mempunyai lesen memandu sahaja. Tidak ada kriteria-kriteria lain yang ditentukan untuk mana-mana pihak untuk menjadi pemandu awam. Kita dapati berbagai-bagai insiden yang telah pun kita lihat, bukan sahaja kadar kemalangan tetapi amat malang baru-baru ini berlaku di mana pemandu awam merogol seorang jurutera, Suzaily di negara kita.

Jadi, soal ini saya berpendapat bahawa kerajaan harus memikirkan bagaimana supaya pemandu-pemandu awam ini bukan sahaja mereka mempunyai lesen ataupun mempunyai kebenaran untuk memandu tetapi dari segi diri mereka yang membolehkan mereka diambil sebagai pemandu ini harus mempunyai satu kriteria tertentu yang ditetapkan. Saya telah beberapa kali mencadangkan kepada pihak kerajaan supaya perkara ini diambil perhatian tetapi nampaknya kita belum lagi ada program yang khusus untuk tujuan tersebut.

Oleh yang demikian, di sini saya ingin sekali lagi mencadangkan kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen pada hari ini untuk pihak kerajaan mengambil perhatian dalam soal ini. Kita dapati sekarang ini apabila JPJ menswastakan program-program JPJ, pejabat-pejabat JPJ yang begitu luas tidak lagi digunakan. Saya tidak tahulah di tempat-tempat lain tetapi di Perlis, pejabat JPJ baru sahaja dibesarkan. Kawasan yang begitu luas di dalam kawasan JPJ itu terbiar begitu sahaja tanpa digunakan untuk kegunaan-kegunaan tertentu.

Mengapakah tidak JPJ mengambil peranan untuk mengadakan kursus-kursus yang tertentu kepada mereka yang ingin jadi pemandu awam? Mengapakah tidak disyaratkan kepada syarikat-syarikat yang ingin mengambil pemandu awam supaya selain daripada mereka mempunyai...

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: ...lesen memandu....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Arau.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: ...mereka mempunyai sijil tertentu yang memastikan (clarify) mereka ini layak untuk menjadi pemandu awam.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Terima kasih Yang Berhormat Arau. Yang Berhormat dan kita semua sedar bahawa apabila salah satu unit dalam JPJ diswastakan, kemudian ia menswastakan pengujian kenderaan pengangkutan perdagangan kepada PUSPAKOM. Dahulu di Dewan yang mulia ini, kita diberikan satu jaminan bahawa ujian kenderaan-kenderaan ini dibuat secara profesional dan unsur-unsur rasuah tidak dilakukan tetapi jelas dalam media baru-baru ini, BPR sendiri masuk ke PUSPAKOM.

Adakah yang bersetuju jika pengeluaran lesen ini diswastakan, ada atau tidak timbul kekhuatiran rakyat umum terhadap ketelusan yang akan dibuat oleh syarikat yang mengendalikan lesen-lesen ini, apatah lagi, hatta JPJ yang mengendalikan pengeluaran lesen pun ada lesen terbang dan ada lesen yang diperolehi dengan kaedah-kaedah yang tertentu. Saya ingin pandangan Yang Berhormat Arau.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Bagan Datoh. Sebenarnya di awal tadi pun, saya telah menyuarakan kebimbangan ini. Saya telah menyuarakan kebimbangan ini bagaimana pihak kementerian memantau syarikat-syarikat yang akan diberikan konsesi penswastan ini supaya menjamin tidak ada berlakunya penyalahgunaan kuasa dan saya memberi contoh tadi kepada syarikat di mana sekarang ini telah mendapat kebenaran daripada kerajaan untuk memberikan kursus kepada mereka yang ingin mendapatkan lesen dan syarikat-syarikat ini juga sekarang ini memberikan latihan yang tidak memenuhi jangka masa yang telah ditetapkan oleh kementerian.

Jadi, ini merupakan satu penyalahgunaan kuasa dan hak yang diberikan. Memang ini adalah merupakan kebimbangan dan kita berharap supaya pihak kementerian kalau pun boleh dengan adanya penswastan ini mengurangkan tanggungjawab, mengurangkan bilangan pekerja dan kos pengurusan dapat dikurangkan tetapi harus meningkatkan dalam usaha-usaha pemantauan. Ini Yang Berhormat, saya memang setuju dengan apa yang disebutkan tadi.

Tuan Yang di-Pertua, berbalik kepada apa yang saya sebutkan tadi, saya masih lagi merasa tidak puas hati mengenai pemandu-pemandu awam di negara kita. Kalau kita lihat dari segi kemalangan, driver lori dan driver bas banyak menyebabkan kemalangan dan banyak nyawa yang terkorban kerana tindak-tanduk mereka. Kalau kita berjalan di lebuh raya misalnya, kadang-kadang driver bas

membawa bas lebih laju lagi daripada kereta Ahli Yang Berhormat yang selalunya sibuk hendak mengejar masa tetapi dia lebih laju lagi daripada kita.

Saya pernah beberapa kali terasas ingin memberi amaran kepada pemandu-pemandu awam tetapi kita tidak ada kuasa, nanti kita akan dimarahi oleh pihak yang berkenaan kerana kita tidak mempunyai kuasa tetapi keinginan itu timbul oleh kerana bimbang oleh sikap mereka ini akan menyebabkan kemalangan kepada orang yang lain.

Jadi, perkara-perkara ini kita berharap supaya pihak kerajaan mengambil sedikit tanggungjawab supaya pemandu-pemandu awam ini hendaklah dipilih daripada orang-orang yang mempunyai kredibiliti, orang-orang yang mempunyai hemah yang tinggi dan orang-orang yang boleh dipercayai, orang yang tidak terlibat dengan penggunaan dadah. Saya tidak tahu kementerian ada kajian. Saya harap Yang Berhormat dapat memberitahu kita di Dewan ini. Kajian mengenai pemandu-pemandu awam yang menggunakan dadah.

Tambahan pula, bagi pemandu-pemandu lori, mereka memandu dengan menggunakan sistem bayaran gaji mengikut trip. Jadi apabila sistem bayaran gaji mengikut trip, sudah tentu mereka mengejar kepada banyak mana trip yang dapat mereka laksanakan untuk mendapat gaji atau bayaran yang lebih sesuai. Ini juga satu perkara yang saya berpendapat bahawa pihak kerajaan harus campur tangan, harus menentukan supaya bayaran-bayaran gaji kepada pemandu-pemandu awam ini dapat diselaraskan.

Saya juga tadi mencadangkan supaya diadakan kursus kerana bagi pemandu-pemandu teksi. Kita dapati di negara kita, kita mempunyai ramai pemandu teksi yang tidak diberi pendedahan dan tidak ditingkatkan kebolehan dan keupayaan mereka untuk menjual Malaysia. Dalam harapan kerajaan untuk meningkatkan sektor pelancongan, kita harus *facilitate* sektor yang berkenaan dengan kemudahan-kemudahan awam yang berwibawa.

Oleh yang demikian, kalaulah cadangan saya ini dapat diterima oleh pihak kementerian, saya berpendapat bahawa pemandu-pemandu teksi juga selain daripada mereka hendak membawa teksi, mereka harus diberikan pengetahuan, harus diajar etika bagaimana menjadi sebagai pemandu teksi yang boleh dibanggakan di negara kita. Dalam masa yang sama, mereka boleh menjiwai perjuangan negara kita dengan menggunakan kedudukan mereka ataupun karier

mereka sebagai pemandu teksi, dalam masa yang sama dapat memberikan penerangan kepada pelancong-pelancong yang datang ke Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, hari ini seringkali terdapat pemandu teksi apabila orang naik teksi, saya dapat banyak kompelin daripada ramai penduduk, dia start kempen pembangkang (opposition) memburuk-burukkan kerajaan. Ini adalah sikap yang tidak baik kepada negara kita. Apa kata kalau soal memburuk-burukkan kerajaan, memburuk-burukkan dasar dan memburuk-burukkan pencapaian negara ini sampai ke pengetahuan bukan rakyat Malaysia. Mereka tidak mengundi. Apa yang akan diterimanya adalah dia akan melihat negara kita sebagai negara yang buruk. Ini tidak membawa kebaikan kepada negara kita.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Arau. Saya kadang-kadang kasihan juga kepada kerajaan kerana Yang Berhormat bagi Arau mengatakan hampir kesemua pemandu-pemandu teksi memberi gambaran yang buruk tentang kerajaan tetapi apabila saya semak-semak, apakah Yang Berhormat bagi Arau setuju pemandu-pemandu teksi ini walaupun sudah 10 tahun memandu, sudah hampir pencen memandu teksi, minta permit tidak dapat, tiba-tiba orang mari atas daripada gunung mana, bukit mana, bangunan mana, minta tidak ada langsung kriteria dapat.

Inilah kompelin yang sering diberikan oleh pemandu-pemandu teksi kerana menjadi amalan saya apabila masuk teksi, saya akan bersebang dan berbincang. Jadi, bagaimana? Bolehkah Yang Berhormat pastikan, Setiausaha Parlimen senyum di sana itu, pastikan supaya pemandu teksi yang sudah menjadi pemandu teksi selama 5 atau 10 tahun, beri lesen dan permit. Jangan beri satu syarikat sampai 100 permit. Dia pun sendiri tidak pernah pandu teksi. Minta pandangan Yang Berhormat, kalau boleh kita sama-sama bantu rakyat Malaysia ini.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Terima kasih Yang Berhormat. Saya agak salah seorang daripada yang bagi information yang tidak betul memburuk-burukkan kerajaan ini agaknya Yang Berhormatlah sebab mereka dengar kata Ahli Yang Berhormat, dia mungkin akan percaya. Agaknyalah. Pandangan Yang Berhormat tadi daripada segi pemandu-pemandu teksi yang tidak mendapat permit. Ini dasar kerajaan. Dasar kerajaan pun Yang Berhormat harus faham.

Jadi Yang Berhormat boleh terangkan kepada pemandu teksi. Memang pada masa yang lalu diberi secara individu tetapi oleh kerana secara individu begitu susah

untuk kementerian mengawal tindak-tanduk dan juga mengawal perkhidmatan kita supaya lebih baik diberi melalui syarikat agar syarikat ini dapat meningkatkan perkhidmatan teksi di negara kita dan mereka dapat mengaturkan program-program yang boleh meningkatkan perkhidmatan. Tetapi saya setuju kalau dikatakan syarikat ini tidak dapat memenuhi inspirasi kerajaan.

Saya rasa itu yang patut kita *address* kan masalahnya kepada syarikat-syarikat yang mereka mengambil bekerja ataupun *employ* pemandu-pemandu teksi ini dan mereka mendapat keuntungan tetapi setengah orang ini tidak faham. Bila dia berniaga dapat untung *they want to keep the profit*, tidak hendak belanja langsung. Kalau kita mendapat keuntungan kita tentu ada tanggungjawab. Kalau berniaga pun tentu ada tanggungjawab Yang Berhormat sebagai *surveyor* tentu ada tanggungjawab bila mendapat keuntungan. Tetapi sayangnya kemungkinan pandangan saya, syarikat-syarikat ini tidak memenuhi inspirasi kerajaan untuk meningkatkan perkhidmatan dan dengan cara itu saya rasa penerangan dan penjelasan perlu diberikan dan juga pihak syarikat ini harus meningkatkan keupayaan mereka melihat kebajikan dan sebagainya. Sistem itu tidak salah saya rasa.

Tuan Saupi bin Daud: *[Bangun]*

Tuan Bung Moktar bin Radin: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ada dua orang bangun. Yang Berhormat bagi Tanah Merah dan Kinabatangan.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Bagilah peluang Kinabatangan.

Tuan Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat. Ini dari percakapan Yang Berhormat saya dapat mengagak mungkin ada dua perkara yang mungkin Yang Berhormat berkemungkinan untuk mencadangkan kepada kementerian dan kerajaan iaitu untuk menyelesaikan masalah pemandu-pemandu teksi terutama sekali di Lembah Klang inilah, walaupun saya jarang-jarang ke Kuala Lumpur ini tetapi berhadapan juga dengan karenah-karenah pemandu teksi.

Jadi pada saya pemandu-pemandu teksi ini nampaknya pemikiran mereka cetek. Mereka selalu mendengar khabar angin daripada orang-orang luar dan pada suatu ketika pemandu-pemandu teksi ini pula menjadi jurucakap pula kepada parti-parti pembangkang, tidak puas hati dan sebagainya. Jadi apakah Yang Berhormat mencadangkan kepada kerajaan memanggil semua kalau boleh pemandu-pemandu teksi ini, diberi taklimat khusus bahawa tanggungjawab mereka kepada negara itu

ada kerana mereka ini sebagai satu agensi ambassador kepada negara kita, mengangkut pelancong-pelancong asing. Mereka telah selewengkan fakta dan mereka pemandu teksi ini juga terlibat dengan demonstrasi jalanan ini. Dan ketidakpuasan hati mereka pula kerana konon-kononnya sudah lima tahun, lapan tahun menjadi pemandu tidak mendapat lesen.

Jadi berkemungkinan, Yang Berhormat mencadangkan kepada kerajaan pemandu-pemandu teksi yang sudah melebihi lima tahun memandu teksi syarikat-syarikat awam, diberi lesen kepada mereka sendiri untuk memudahkan mereka pula menjalankan kegiatan perniagaan di Lembah Klang ini.

Terima kasih.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Terima kasih Yang Berhormat di atas pandangan-pandangan yang disebut tadi. Saya hendak betulkan sedikit, Yang Berhormat bagi Jeli tadi yang menyebut, saya mengatakan semua pemandu teksi ataupun ramai pemandu teksi. Tidak. Saya kata sebilangan. Jadi kadang-kadang sebutan ini juga penting. Nanti pemandu teksi kata, kerajaan menuduh mereka pembangkang. Tidak. Sebilangan, ada sebilangan. Saya rasa Yang Berhormat pun menyebut tadi ada di antara pemandu-pemandu teksi, ramai juga yang menyokong kerajaan pun ramai.

Jadi apabila Yang Berhormat memberi pandangan tadi saya amat bersetuju. Saya amat merasakan bahawa pihak kerajaan kalau kita lihat isu ini sebagai satu isu yang penting bukan sahaja melihat keperluan supaya mereka ini juga dibekalkan dengan maklumat-maklumat. Saya tadi awalnya menyebut...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat...

Tuan Lim Hock Seng: Peraturan 36(1). Bukankah lesen teksi bidang kuasa Kementerian Perusahaan Awam. Kalau hendak mengkritik sikap pemandu cara dia memandu, lesen memandu diberi oleh JPJ. Betul itu boleh tetapi dia, kelakuan seseorang itu. Lesen....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup, cukup.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Ini Yang Berhormat ..

Tuan Lim Hock Seng: Ya, 36(1).

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Apa itu?

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Keluar tajuk, keluar tajuk.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Saya menjawab soalan tadi. Sebenarnya yang saya sebut tadi itu JPJ mengadakan kursus. Tidak keluar tajuk

Yang Berhormat. Tetapi soalan daripada rakan-rakan ini. Sekarang saya menjawab soalan daripada rakan-rakan.

Saya tadi baru hendak sebut, yang saya sebut adalah perlu mengadakan kursus kepada pemandu-pemandu awam. Dalam program di bawah Kementerian Pengangkutan MKJR (Majlis Keselamatan Jalan Raya Malaysia) Yang Berhormat ini program dalam Kementerian Pengangkutan. Dan kementerian Pengangkutan ada lima program, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ya. Tetapi dalam lima program itu tidak diberi satu pengkhususan yang khusus mengenai mengeluarkan lesen yang lain ataupun mengeluarkan pengiktirafan yang lain selain daripada lesen. Maknanya apa yang saya sebut tadi kalau hendak jadi pemandu awam harus ada satu *certificate* daripada pihak kementerian di bawah MKJR ini, ada lima program, saya hendak mencadangkan satu lagi tambahan supaya ada satu *certificate* khas. Itulah Yang Berhormat di awal perbincangan kita tadi.

Dan apabila Yang Berhormat bagi Kinabatangan menyebut tadi perlu diberi kursus kepada pemandu teksi, saya pun merasakan satu perkara yang harus kita fikirkan juga jangan sahaja bagi kursus tetapi elaun. Mereka ini berpendapatan harian kalau hendak panggil kursus tentu mereka tidak dapat hadir dengan mereka meninggalkan peluang ataupun meninggalkan tanggungjawab untuk mencari rezeki. Jadi harus dibayar supaya menggantikan kepada rezeki yang harus mereka cari untuk makan mereka di hari yang berkenaan. Jadi saya pun bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat dengan menambah supaya diberikan elaun kepada mereka yang akan hadir kursus kerana impaknya kepada pembangunan negara adalah besar.

Tuan Yang di-Pertua, satu lagi saya ingin mencadangkan kepada pihak kementerian untuk mengatasi masalah kemalangan tadi iaitu diadakan undang-undang sebagaimana di luar negara. Di luar negara saya lihat karier sebagai pemandu-pemandu ini adalah merupakan satu karier yang terhormat. Di negara kita main tangkap muat sahaja. Mereka yang memandu kenderaan-kenderaan besar, mereka memandu dengan cara yang begitu berhemah dan *they are happy to be a driver*. Macam kita di sini, saya nampak semuanya macam lipas kudung di jalan semuanya sibuk. Saya tidak tahu mengejar masakah ataupun tidak beretika. Dan di luar negara juga apabila saya bertanya kepada pemandu-pemandu bila berpeluang ke luar negara, mereka harus memandu dalam jangka waktu yang tertentu. Di Malaysia kita boleh memandu 12 jam, 24 jam, 36 jam kalau sanggup sepanjang

minggu memandu. Kita tidak ada peraturan yang mengehadkan pemandu-pemandu supaya dia tidak boleh memandu lebih daripada beberapa jam tetapi di luar negara ada ditentukan undang-undang, pemandu-pemandu boleh memandu dalam sekian jam dan dia harus berhenti rehat. Jadi ini mungkin perkara-perkara yang dapat dilihat oleh kementerian.

Perkara yang keempat saya juga ingin menyentuh Tuan Yang di-Pertua, mengenai lumba haram. Lumba haram ini juga berkaitan dengan peraturan ataupun apa yang dibentangkan di sini iaitu kemungkinan, saya tidak tahulah kemungkinan mereka yang terlibat dalam perlumbaan haram ini juga mengambil dadah. Saya mengatakan demikian mungkin tidak mengambil dadah tetapi saya rasa kalau mereka mempunyai pemikiran yang waras, tidak ada orang-orang yang berfikir waras sanggup berlumba haram dalam keadaan bandar yang begitu sibuk ataupun di kampung, saya pernah berjumpa dengan pelumba-pelumba haram anak-anak muda yang naik motor ini dia menutup lampu motor, berlumba dalam keadaan gelap dan amat memeranjatkan kita yang memandu. Mereka mungkin menganggap tidak ada kenderaan pada waktu malam tetapi malang tidak berbau. Kemungkinan ada kenderaan-kenderaan yang berjalan di waktu malam dan pernah terjadi sekali di negeri Perlis di mana lori yang berhenti di tepi jalan dilanggar oleh dua buah motor anak-anak muda berlumba haram. Kedua-dua pemandu tersebut meninggal dunia kerana mereka berlumba dengan tidak menggunakan lampu di waktu malam.

Jadi kes-kes perlumbaan haram ini juga adalah merupakan satu kes atau gejala yang begitu menjadi-jadi di negara kita. Di Kuala Lumpur kita boleh tengok, kalau hari Sabtu sahaja kita sudah nampak anak-anak muda kita sudah *line up* di sekitar The Mall. Saya tinggal di Dynasty. Tiap-tiap malam minggu dia orang berlumba dan ada tempat-tempat mereka berkumpul. Kita melihat anak-anak muda, amat sayang kepada anak-anak muda yang umur mereka belasan tahun dan tenaga mereka begitu produktif dan begitu penting bagi negara tetapi mereka terlibat dengan perlumbaan haram. Saya tidak ada angka berapa banyak kematian daripada perlumbaan haram ini.

Akhirnya Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan di sini mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri yang telah pun baru-baru ini memberi peluang kepada pemandu-pemandu motor yang tidak berlesen terutamanya mereka yang buta huruf, mereka yang tidak boleh membaca di kalangan orang yang begitu dewasa dibenarkan untuk mendapatkan lesen dengan

bantuan dan juga dengan kefahaman yang tinggi daripada pihak kementerian. Saya bagi pihak mereka, ramai di antara mereka yang telah pun menyatakan rasa terima kasih kepada pihak kementerian kerana mereka tidak ada pilihan kerana tidak boleh membaca dan tidak boleh menghadiri temu duga tetapi mereka perlukan lesen untuk kegunaan diri mereka dan juga untuk kegunaan mereka mencari rezeki bagi keluarga mereka. Ini satu kefahaman yang tinggi daripada pihak kementerian dan saya mengucapkan terima kasih.

Dan dengan itu saya turut menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu.

12.22 tgh.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi [Kuala Terengganu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin bersama-sama untuk turut berbincang tentang Akta Pengangkutan Jalan 1987 dan saya tidak akan mengambil masa yang begitu lama. Cuma ada beberapa perkara yang perlu mendapat penjelasan di dalam Dewan ini sebelum rang undang-undang atau Akta Pengangkutan Jalan ini diluluskan.

Dalam konteks pengangkutan jalan di negara kita, kebiasaannya tumpuan diberikan kepada JPJ dan kadang-kadang saya merasa kasihan kepada pegawai-pegawai di JPJ sendiri walaupun dikatakan kebanyakan mereka ataupun pegawai-pegawai di JPJ ini melakukan rasuah dan sebagainya tetapi dalam keadaan-keadaan tertentu kita perlu melihat sejauh mana kebenaran dalam konteks penglibatan pegawai-pegawai JPJ ini sendiri. Kemungkinan bilangan yang terlibat begitu sedikit berbanding dengan kes-kes yang berlaku dan perlulah juga kepada pembelaan. Kita tidak boleh membuat tuduhan secara *blanket* kepada semua pegawai-pegawai JPJ sedangkan ada di kalangan mereka yang ikhlas bertugas dan tidak terlibat dalam apa-apa bentuk rasuah dan penyelewengan.

Saya juga ingin mendapat penjelasan. Tadi pun telah disebut tentang beberapa komponen daripada JPJ ini sendiri yang telah pun diswastakan terutamanya daripada segi PUSPAKOM dan juga dalam bentuk latihan kereta dan motor. Saya difahamkan penswastaaan JPJ ini akan berlaku dengan secara yang lebih besar di mana satu syarikat yang bernama Urus Daftar Automotif Berkomputer Sendirian Berhad yang merupakan anak syarikat kepada DRB Hicom akan

mengambil alih JPJ terutamanya dalam bentuk pelesenan, pengurusan rekod dan juga pelesenan pemandu.

Dan saya ingin mendapat penjelasan atas kapasiti apakah Urus Daftar Automotif Berkomputer Sendirian Berhad yang merupakan anak syarikat DRB Hicom ini diberikan perjanjian dalam bentuk konsesi yang saya difahamkan 15 tahun. Kalau boleh pihak Menteri memberi penjelasan, perjanjian konsesi yang diberikan selama 15 tahun kepada Urus Daftar Automotif Berkomputer Sendirian Berhad. ini di mana apabila berlaku penswastan ini, 70% daripada JPJ akan berada di bawah Urus Daftar ini dan semua pegawai ataupun semua 1660 pekerja JPJ ini akan diserap secara automatik di bawah Urus Daftar Automotif Berkomputer Sendirian Berhad ini sendiri.

Jadi ada beberapa persoalan yang perlu dijawab oleh kementerian atau pihak Menteri sendiri dari sudut penyerapan ataupun pemberian kepada Urus Daftar ini, dari sudut terutamanya dari segi pembelaan kepada pekerja-pekerja di Jabatan Pengangkutan Jalan. Yang kedua juga dari sudut efisiensi JPJ ini sendiri apabila ianya diberikan kepada Urus Daftar ini di mana 70% saya difahamkan segala urusan JPJ ini akan diuruskan oleh syarikat ini sendiri. Yang ketiganya, dalam bentuk perjanjian konsesi ini..

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih rakan saya daripada Kuala Terengganu. Tadi Yang Berhormat ada menyebut tentang penswastan JPJ sedangkan sebelum ini kita telah berbincang secara meluas berkenaan dengan kegagalan dasar penswastan yang pada mulanya memang berhasrat untuk mengurangkan bebanan di pihak kerajaan dan akhirnya kita terpaksa seperti menanggung biawak hidup, akibat daripada berlaku penyelewengan-penyelewengan dan ketidakcekapan pengurusan penswastan itu sendiri, sehingga timbul masalah krisis kewangan dalam negara kita yang akhirnya kita lihat bahawa kerajaan lebih banyak mementingkan kroni-kroni daripada amalan ataupun dasar penswastan ini.

Adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa sepatutnya penswastan JPJ ini sendiri seharusnya ditangguhkan sehingga satu penilaian, pengkajian perlu dibuat terhadap pencapaian prestasi pelaksanaan dasar penswastan yang telahpun berjalan selama ini. Ini adalah kerana sedang menghadapi krisis ekonomi, kelembapan ekonomi. Kita tidak mahu nanti bahawa akibat daripada kelembapan ekonomi ini ataupun daripada dasar penswastan ini akan menambah parahkan

lagi krisis ekonomi yang berlaku. Malah bukan sahaja daripada krisis ekonomi ataupun dasar penswastaaan ini akan memberikan masalah kepada ekonomi masa depan negara kita tetapi juga perkara-perkara yang berkaitan dengan soal hak rakyat. Sebab penswastaaan ini yang akhirnya telah mengorbankan kepentingan rakyat.

Apabila kepentingan rakyat dikorbankan, Tuan Yang di-Pertua, ini bermakna bahawa satu pencabulan terhadap hak rakyat yang terdapat di dalam negara kita yang telah disalahgunakan oleh kerajaan. Samalah juga seperti mana pencabulan demokrasi dalam negara kita apabila berlaku penahanan ke atas beberapa orang tokoh-tokoh pemimpin politik dan juga aktivis sosial yang ditangkap di bawah ISA.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat tidak payah memberi ucapan.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Ini akan menambahkan parah lagi masalah ekonomi yang terdapat dalam negara kita. Adakah Yang Berhormat bersetuju?

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Pokok Sena. Inilah yang saya sebutkan kebimbangan yang ada apabila kalau kita mengambil dalam konteks isu lesen terbang yang telah di *sensationalized* kan oleh media dan memberikan satu gambaran seolah-olah semua pegawai yang ada di JPJ itu begitu buruk, begitu negatif dan bagi saya kita perlu melihat kemungkinan sama ada dalam bentuk disinformation ataupun diversion sebelum penswastaaan ini dibuat. Gambaran diberikan bahawa JPJ ini begitu buruk, semua pegawai rasuah, semua pegawai tidak efisien sebelum diberikan kepada anak syarikat DRB ini mengambil alih JPJ.

Apabila gambaran ini diberikan lesen terbang 70,000; 100,000 orang terlibat dalam lesen terbang. Bila BPR membuat penyiasatan didapati setakat ini saya difahamkan hanya enam pegawai sahaja yang kena tangkap sedangkan sensationalization itu berlaku dengan begitu besar digambarkan dalam media dan Menteri sendiri menyatakan begitu banyak rasuah berlaku di JPJ dan kita akan swastakan apabila JPJ ini kita dapat bersihkan daripada segala bentuk unsur rasuah dan sebagainya.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya ingin merakamkan rasa simpati saya terhadap pegawai-pegawai JPJ yang begitu efisien, yang ikhlas bekerja dan apabila gambaran ini dibuat memanglah berlaku ataupun gambaran umum rakyat bila

sahaja kita step our feet di JPJ itu, gambarannya jabatan ini rasuah, pegawai yang bekerja di jabatan ini rasuah. Sesiapa sahaja yang ada kaitan dengan JPJ, yang bekerja dengan JPJ seolah-olah mereka ini kaki rasuah.

Inilah gambaran yang saya rasa tidak adil yang berlaku dan sebagaimana Yang Berhormat Pokok Sena sebut bila berlaku *disinformation* ataupun *diversion* ini, penyangak-penyangak ini dengan lebih mudah mereka boleh mengambil alih JPJ dan untuk maklumat Dewan ini anggaran yang dibuat, dijangkakan perjanjian konsesi 15 tahun yang akan diberikan kepada Urus Daftar Automatif Berkomputer ini, dalam masa 15 tahun itu anggaran dijangkakan Syarikat Automatif Berkomputer Sdn. Berhad ini akan meraih untung dalam masa 15 tahun sebanyak RM2.3 bilion.

Jadi ini kebimbangan kita, apabila mereka mengambil alih, mereka akan mengaut keuntungan yang begitu besar di atas rintihan, di atas kesusahan yang dilalui oleh pekerja-pekerja JPJ yang digambarkan begitu buruk, begitu negatif, begitu teruk dari segi kerja dan penglibatan mereka di dalam rasuah.

Tuan Yang di-Pertua

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Tumpat.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, berkaitan dengan penswastan JPJ melalui cadangan Rang Undang-undang Akta Pengangkutan Jalan 1987 ini, saya amat bimbang dengan proses penswastan yang berlaku sekarang ini. Kita dengar pagi tadi Yang Berhormat sahabat kita Setiausaha Parlimen menyatakan bahawa penswastan yang diberikan kepada sebuah syarikat yang menetapkan halal haramnya makanan sudah dibatalkan. Saya setuju dengan sahabat saya daripada Pokok Sena bahawa penswastan telah menimbulkan pelbagai masalah. Yang menjadi lebih bermasalah lagi nampak jelas bahawa pihak kerajaan dalam memberikan penswastan dengan pelbagai cara pilih kasih dan sebagainya, satu bab tetapi apabila berlaku masalah dalam penswastan pendekatan-pendekatan kerajaan berlainan.

Dalam kes-kes yang tertentu seperti yang berlaku tol penswastan jalan. Apabila syarikat swasta itu menghadapi masalah, kerajaan akan memanjangkan lagi masa tolnya dan memberi pinjaman mudah dan sebagainya untuk memudahkan pihak swasta. Dalam kes syarikat swasta berkaitan dengan makanan halal dan haram ini tiba-tiba diumumkan macam kita dengar pagi ini dibatalkan begitu sahaja. Kalau kerajaan bersikap teratur, tersusun, ada garis panduan yang

tetap, takkan semudah itu dibatal, mungkin diberi subsidi, mungkin diarahkan syarikat swasta itu mengurangkan yuran atau feenya diganti dengan pemberian yang lain oleh pihak kerajaan dan langkah-langkah yang seperti itu.

Jadi, saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Kuala Terengganu adakah elok dan sesuai masanya kerajaan membekukan dahulu semua penswastan sehingga kerajaan mempunyai garis panduan yang tetap tentang bagaimana hendak memberi penswastan kepada mana-mana syarikat dan bagaimana hendak menyelesaikan syarikat-syarikat penswastan yang bermasalah ini. Terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, itulah yang saya sebutkan tadi dari segi penswastan JPJ ini sendiri, sebagaimana kedua-dua Yang Berhormat daripada Pokok Sena dan Tumpat sebutkan tadi supaya perlu ada suatu penilaian ataupun penelitian yang lebih rapi sebelum ianya diberikan kebenaran dalam konteks ini sendiri.

Sebagaimana yang saya sebutkan tadi keuntungan yang begitu lumayan yang akan didapati oleh Automatif Berkomputer Sdn. Berhad ini di atas rintihan dan juga di atas bagaimana JPJ ini dikambinghitamkan dengan begitu buruk. Bila mereka masuk mengambil alih mereka dijangka akan meraih satu keuntungan yang begitu besar dengan menggunakan pegawai-pegawai ataupun pekerja-pekerja di JPJ yang sama yang diserapkan ke Syarikat Automatif Berkomputer ini sendiri.

Saya berharap Menteri dapat menilai kembali usaha ataupun perjanjian konsesi yang selama 15 tahun yang diberikan kepada Automatif Berkomputer Sdn. Berhad ini.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih rakan saya. Tadi Yang Berhormat ada menyebut tentang bagaimana proses penswastan ini berjalan dengan memberikan satu gambaran yang buruk kepada JPJ dan juga dengan lesen terbang, rasuah dan sebagainya. Ini seolah-olah macam satu rancangan yang begitu halus, untuk menswasta kena beri gambaran buruk. Adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa dengan gambaran itu seolah-olah Kerajaan Barisan Nasional pun juga kena diswastakan. Sebab gambarnya terlalu buruk [*Ketawa*] bahkan gambaran orang curi balak, gambaran tangkap ISA, semua ini gambaran yang menunjukkan bahawa kegagalan Barisan Nasional dalam dasar penswastan, gambaran Barisan Nasional terlalu buruk, terlalu busuk, busuk

daripada ikan pecah perut. *[Ketawa]* Adakah ini bermakna bahawa kerajaan ini pun kena swasta. *[Ketawa]*

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Ketawa]* Tuan Yang di-Pertua, saya setujulah dengan *[Ketawa]* Yang Berhormat bagi Pokok Sena, minta maaf. Tetapi itulah yang saya bawa di sini supaya kita di Dewan ini dapat semua berfikir secara rasional dengan *modus operandi* yang digunakan oleh penyangak-penyangak ini yang mempunyai kaitan dengan mereka yang berkuasa di negara kita, dengan *sensationalization* yang dilakukan melalui akhbar. Saya kasihan sebab mungkin di dalam Dewan ini ada di kalangan saudara mara kita yang bekerja di JPJ

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis:*[Bangun]*

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Rombongan berdiri.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Ketawa]* Saya beri kepada yang di sana.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Kalau semua pemimpin PAS bersikap macam Yang Berhormat tadi alhamdulillah. Tetapi saya rasa tidak semua begitu, macam Yang Berhormat bagi Pokok Sena tidak. *[Ketawa]* Kita bersetuju kalau sesuatu dasar itu perlu dikaji kembali, kita kaji kembali. Seperti pelesenan tentang sijil halal tadi dan kerajaan mengambil keputusan yang bijak, yang perlu kita kaji kembali, kita kaji kembali dan kalau perlu kita batal, kita batal. Tetapi saya bimbang Yang Berhormat bagi Tumpat macam mempertahankan pemberian lesen halal ini, takut Yang Berhormat bagi Tumpat terlibat dahulu, sebab orang korporat dahulu.

Itu saya bimbang *[Ketawa]* sebab kalau kata 'penyangak' iaitu bahasa yang digunakan oleh Yang Berhormat bagi Pokok Sena tentang ini, Yang Berhormat bagi Tumpat pun terlibat juga dengan projek yang besar semasa bekas Timbalan Perdana Menteri dahulu. Adakah ini termasuk juga statement 'penyangak' ini termasuk Yang Berhormat bagi Tumpat. Tetapi dia tidak begitu, Yang Berhormat bagi Tumpat tidak begitu tetapi Yang Berhormat bagi Pokok Sena sendiri yang melabelkan Yang Berhormat bagi Tumpat penyangak. Oleh kerana bila sudah tukar baju orang itu sudah tidak jadi penyangak lagi.

Sebab itu Yang Berhormat bercakap saya setuju bahawa kalau yang baik kita teruskan. Biasa dari masa ke semasa kita kaji satu perkara, saya setuju, yang baik kita teruskan dan kadang-kadang yang baik itu perlu kita ubahsuai, kita ubahsuai, yang buruk kita batalkan seperti yang kerajaan sudah buat dari segi isu pemberian lesen halal tetapi saya kurang faham Yang Berhormat bagi Tumpat mempertahankan yang ini. Macam ada apa-apakah?

Saya minta pandangan Yang Berhormat bagi Tumpat, bukan pandangan Yang Berhormat bagi Tumpat tetapi pandangan Yang Berhormat tentang perkara yang Yang Berhormat bagi Tumpat bangkitkan tadi.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, perkara itu saya serahkan kepada Yang Berhormat bagi Tumpat untuk menjawabnya. Cuma apa yang saya sebutkan tadi dari sudut penswastan JPJ ini sebagaimana yang telah diperbincangkan. Kalau kita melihat kepada *track record* kepada beberapa seksyen yang telah diswastakan. Tadi pun Yang Berhormat bagi Arau menimbulkan dari sudut PUSPAKOM dan juga dalam bentuk latihan kereta dan motor belum mendapatkan lesen-lesen, timbul terlalu banyak *question mark*, dengan izin, dari segi perjalanannya dan kelemahan-kelemahan yang ada. Sebagaimana yang saya katakan tidak ada jaminan apabila Urus Daftar Automatif Berkomputer ini mengambil alih JPJ tidak ada jaminan dari sudut efisiensi ini. Malang yang adanya keuntungan lebih daripada RM2.3 bilion ini akan diraut oleh syarikat ini sendiri.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat tentang kemampuan kementerian ini sendiri mengendalikan penswastan. Ada sekurang-kurangnya enam projek penswastan di bawah kementerian ini yang telah gagal. Antaranya ialah MAS seperti yang kita semua tahu, antaranya ialah Park May, pengangkutan bas di ibu kota yang sekarang mengalami kerugian dan memerlukan bantuan kerajaan dan di antaranya ialah Putra LRT transit ringan yang kerajaan telah mengeluarkan bon sebanyak RM6 bilion. Walaupun sebelum ini kita telah memberikan geran ataupun *soft loan* sebanyak RM1 bilion dan juga MAB dan West Port. West Port boleh jadi Yang Berhormat boleh jelaskan pernah dimiliki oleh Khazanah satu agensi kerajaan tetapi dijual dengan harga yang sangat murah kepada satu syarikat swasta yang menjualnya kepada orang asing dengan harga yang berlipat ganda dalam masa yang singkat.

Seolah-olah inilah satu cara penswastan di bawah kementerian ini membolehkan keuntungan dialihkan kepada pihak-pihak yang ada pertalian politik dan beban kewangan dimasukkan semula ke dalam kewangan kerajaan dan MAB telah diarahkan untuk melaksanakan

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya inginkan penjelasan yang terakhir tentang National Exhibition Convention Centre (NECC) di Subang yang berharga RM1.2 bilion dan telah dicadangkan diberikan kepada Kamunting Group yang dimiliki oleh Mokhzani sebanyak 27%. Ini semua adalah keadaan senario penswastan yang ada di bawah kementerian ini kemudian ditambah lagi dengan pindaan ini saya yakin akan menimbulkan lebih banyak kerumitan kemudian hari.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, inilah yang saya sebutkan daripada awal tadi dari segi *track record* yang ada ini. Tetapi dalam konteks JPJ ini saya yakin basically, dengan izin Urus Daftar Automatif Sdn. Berhad ini they are sitting on a gold mines, dia akan mendapat keuntungan yang begitu besar dan dari segi transaksi yang berlaku sekarang ini, dalam JPJ sendiri pun kebanyakannya adalah dalam bentuk cash yang berlaku dan keuntungan yang begitu besar yang akan didapati oleh mereka.

Saya harapkan pihak kementerian membuat penilaian balik dengan track record yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Kubang Kerian apa yang pernah berlaku kepada MAS, Park May, Putera LRT dan sebagainya supaya mereka menilai kembali usaha penswastan JPA ini yang diberikan kepada sebuah anak syarikat DRB Hicom yang saya yakin lebih merupakan pemberian kepada kroni.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh tentang cadangan daripada pihak Menteri Pengangkutan pada 2 Oktober 2000 yang lepas. Antara lain pihak Menteri telah membuat cadangan ataupun telah ada cadangan daripada kementerian tentang penubuhan satu badan bebas untuk membuat penilaian atau menilai permohonan lesen memandu baru yang dianggap tidak adil kepada golongan pemandu, di mana kalau orang mengambil lesen memandu, bila mereka merasakan tidak adil bila berlaku.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Rompin bangun.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya habiskan sedikit sahaja lagi. Bila berlaku ketidakadilan ini, pihak Menteri mencadangkan ataupun ada cadangan daripada kerajaan untuk menubuhkan satu badan bebas. Saya ingin mendapat penjelasan di Dewan ini siapakah yang menduduki badan bebas yang dicadangkan oleh kerajaan ini dan juga di peringkat manakah proses badan bebas dalam menilai pemberian lesen-lesen yang dilakukan melalui JPJ setakat ini.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih. Ada dua perkara dalam pandangan Yang Berhormat. Nampaknya, dalam ulasan Yang Berhormat bermakna konsep penswastaan itu boleh banyak mendapat pulangan kepada negara sebab swasta ini boleh kita lihat dari segi efisien. Sebab itu bila jabatan-jabatan kerajaan dikorporatkan dibawa unsur-unsur persaingan swasta di mana kita melihat bahawa badan-badan itu seperti Telekom dapat memberi khidmat yang lebih baik kepada masyarakat. Ini saya rasa dapat diterima umum sebagai satu dasar yang baik. Tentang ada yang *the down sight*, dengan izin, kekurangan itu kerajaan amat terbuka untuk melihat dengan pandangan-pandangan seperti Yang Berhormat. Tetapi kadang-kadang kita kena berani mengetepikan sentimen politik dan juga hujah-hujah yang intelektual. Saya terima kasih kepada Yang Berhormat kerana banyak hujah tadi agak intelektual juga. Tetapi oleh kerana Yang Berhormat berparti politik terbawa juga isu politik kroni.

Saya hendak tanya kepada Yang Berhormat, DRB dikatakan kroni, siapa kroninya. Adakah kita hendak mengungkit yang meninggal dunia dahulu di Terengganu, dikebumikan di Terengganu. Saya rasakan DRB diuruskan, saya difahamkan oleh satu management group pekerjanya 5,000 saya rasa ataupun lebih. Ini saya rasa satu warganegara Malaysia majoritinya bumiputera, dan satu kumpulan pengurusan Melayu termasuk bukan Melayu pun ada sanggup menunjukkan mereka boleh mengurus dengan baik. Adakah parti PAS tidak mahu menerima memberi peluang kepada mereka? Mungkin kalau PAS tidak mahu memberi peluang kepada kumpulan DRB, ini kita tahu tidak ada individu tetapi pihak pengurusan yang menguruskannya. Mengapa kita tidak beri peluang kepada mereka untuk menjalankan, kalau kemudian setahun, dua tahun kita boleh bincang kembali sama ada mereka ini bila kita beri peluang kepada mereka sama ada mereka boleh urus dengan baik, kalau tidak kita boleh kritik kepada mereka. What I am saying, dengan izin, kita mesti beri peluang kepada mereka. Mungkin kita sebagai ahli politik kita tidak mengelak dari segi membawa agenda brand kita sendiri, mempromosikan

brand politik kita, kita tidak menolak. Tetapi ada masa juga saya merasakan kita raise above it, dengan izin, bahawa perkara yang baik untuk masyarakat, baik untuk bangsa Malaysia untuk orang-orang Melayu dan seluruh Malaysia PAS juga patut berani memberi peluang dan menguji mereka. Saya minta pandangan dari Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, itulah yang saya sebutkan daripada awal tadi dari sudut penswastaan JPJ ini. Saya sebutkan apabila JPJ ini dikambinghitamkan dengan begitu buruk begitu rupa, rupanya ada agenda di sebaliknya untuk menswastakan JPJ dan memberikannya kepada Automatik Berkomputer Sdn. Bhd. Sebagaimana yang saya ulangkan dua kali tadi bahawa jangkaan keuntungan yang akan diperolehi konsesi 15 tahun ini lebih daripada RM2.3 bilion kepada Automatik Berkomputer Sdn. Bhd. ini. Apakah pihak kerajaan ataupun kementerian sudah tidak berkemampuan kalaulah dikatakan tidak efisien, tidak baik, rasuah dan sebagainya, apakah tidak ada jalan-jalan yang lain untuk kita memperbaiki segala kelemahan-kelemahan, sedangkan kita mengetahui bahawa di situlah keuntungan yang begitu banyak yang boleh diperolehi oleh kerajaan.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: *[Bangun]*

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: *[Bangun]*

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ada tiga orang bangun.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya bagi Kemaman dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kemaman.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih Yang Berhormat. Saya hendak penjelasan daripada Yang Berhormat bahawa sedarkah Yang Berhormat baru-baru ini Petronas menyelamatkan Proton dengan membeli saham daripada DRB. Ini menunjukkan bahawa DRB tidak berupaya....

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Hai, duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Menunjukkan bahawa DRB tidak berupaya hendak kendalikan Proton dan meminta Petronas menyelamatkan Proton dan

Petronas terpaksa membeli saham Proton daripada DRB, menunjukkan DRB tidak berupaya kendalikan Proton. Jadi, macam mana pula hendak diberikan seperti mana yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, itulah yang saya sebutkan tentang masalah penswastaan yang sedang berlaku di negara kita. Yang terakhir, kalau boleh saya *relate*kan apa yang berlaku kepada - ini saya divert sedikit, kepada Kementerian Pendidikan di mana....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Larut bangun.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya habiskan dahulu - di mana sebuah syarikat bernama Maju Holdings Sdn. Bhd. yang kepunyaan Tan Sri Abu Sahid Mohamad yang membina pusat-pusat matrikulasi di seluruh Malaysia di mana pembinaan pusat-pusat matrikulasi ini dijangkakan berlaku penyelewengan yang besar, rasuah mungkin lebih daripada RM800 juta dalam konteks pembinaan ataupun tender yang diberikan kepada Maju Holdings Sdn. Bhd. Dalam usaha kita hendak membangunkan pendidikan pun berlaku suatu penyelewengan yang begitu besar, dan saya minta siasatan yang rapi dilakukan dalam konteks tender yang diberikan kepada Maju Holdings ini yang mana semua orang kenal siapa Tan Sri Abu Sahid yang diberikan tender untuk membina pusat-pusat matrikulasi di seluruh Malaysia.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat, jangan pergi jauh sangat daripada tajuk.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya. Saya hendak pergi balik kepada apa yang saya sebutkan tadi dari segi badan bebas yang kementerian cadangkan membuat penilaian semula kepada lesen-lesen yang ada.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dua kali Yang Berhormat bangun, Sipitang dan Larut.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya habiskan satu lagi. Saya akan bagi insya -Allah. Seterusnya dari sudut sistem pengangkutan pintar (ITS) yang telah diberikan peruntukan sebanyak RM8 juta, telah diberikan kepada Majlis Strategik ITS. hi juga saya memerlukan satu penjelasan daripada kementerian di mana sistem ITS ini yang dijangkakan akan digunakan pada akhir tahun 2001 di mana pemandu-pemandu di seluruh Malaysia boleh menggunakan satu alat khas dipasang dalam kereta, saya difahamkan dipasang dalam kenderaan. Jadi, pemandu

boleh merancang dalam perjalanan mereka dengan hanya menggunakan alat khas yang akan dikeluarkan dalam konteks kajian yang dibuat oleh Majlis Strategik ITS ini. Dan peruntukan sebanyak RM8 juta yang diberikan ini saya ingin mengetahui sejauh manakah setakat ini kajian teknikal yang dibuat dan juga projek ITS ini dalam konteks perjalanan yang ada.

Yang keduanya, apakah dari sudut target 2001 yang dijangkakan di mana sistem pengangkutan pintar ITS ini akan digunakan di negara kita. Mungkin pihak kementerian boleh membuat penjelasan lanjut tentang projek ITS ini.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat kerana memberi laluan kepada saya. Saya rasa Yang Berhormat mungkin tidak menafikan bahawa penswastaan ini pada keseluruhannya telah dapat meningkatkan kecekapan syarikat-syarikat. Umpamanya, saya ambil contoh TNB, [Ketawa] Telekom - ini benda yang realiti kita kena kata yang sebenarnya. Macam bekalan air di sesetengah negeri walaupun kita tahu setengah itu bila berniaga ada untung ada rugi. Tetapi nampaknya pembangkang hanya hendak memburuk-burukkan kerajaan seolah-olah tergambar bahawa bila ada projek seperti ini, kroni-kroni tertentu yang dapat. Adakah Yang Berhormat hendak menafikan habuan hasil daripada kepimpinan Barisan Nasional seperti Tumpat, Jeli dan Kemaman yang juga telah mendapat nikmat hasil daripada projek-projek penswastaan. Jadi, minta sedikit penjelasan dari Yang Berhormat, Dr. Falsafah.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, persoalan penswastaan di Dewan ini banyak kalangan Ahli Yang Berhormat telah pun memberi hujah-hujah dan pandangan mereka. Apa yang kita pinta adalah supaya ada satu penilaian yang lebih telus dari sudut pemberian projek-projek yang akan dijalankan oleh pihak kerajaan. Bukan kata kita tolak terus semua projek untuk diswastakan. Ada yang boleh diswastakan dan ada yang perlu kepada penilaian yang begitu mendalam. Sebagai contoh yang saya sebutkan dari sudut dasar yang ada dalam sistem penswastaan di dalam negara kita ini. Yang berlaku adalah penyelewengan yang melibatkan kerugian kerajaan yang begitu besar. Apa yang berlaku kepada MAS, apa yang berlaku dalam sistem Putera LRT dan sebagainya melibatkan satu jumlah berbilion ringgit yang mengakibatkan kerugian yang besar kepada pihak kerajaan. Sila.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Yang Berhormat, saya ingin penjelasan lebih lanjut tentang pelaksanaan penswastaan. Sebagai satu contoh ialah

Putera LRT yang telah dilaksanakan secara BOT. BOT bermaksud bahawa anggaran kos dilaksanakan oleh operator yang menyebabkan kos menjadi begitu tinggi dan akhirnya kos ini telah dipindahkan kepada akaun kerajaan melalui pemberian bon sebanyak RM6 bilion. Itu yang pertama sebagai satu contoh. Bagaimana wujud bentuk penswastaaan ini berbeza-beza di antara satu projek dan satu perkara yang diswastakan, satu sama lain berbeza-beza cara penswastaaan ini. Oleh kerana BOT ini dilaksanakan, maka operator telah mengemukakan cadangan mereka tanpa satu master plan yang lebih awal daripada pihak kementerian sendiri dan kosnya telah berlipat ganda.

Yang kedua ialah dalam kes LRT juga sebagai satu contoh. Apabila kerajaan telah mengambil alih Putera LRT sebanyak RM6 bilion, pengurusan LRT ini diberikan kepada operator yang lama juga. Ini satu persoalan bagaimana pilih kasih itu wujud. Mereka telah gagal dan kerajaan telah mengambil beban kewangan tetapi mereka masih diberi peluang untuk meneruskan operasi dalam LRT. Ini betul-betul untuk membolehkan mereka mendapat keuntungan dan beban kewangannya dipindah kepada kerajaan. Ini penswastaaan yang wujud di Malaysia sekarang.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, itulah realiti yang ada dalam negara kita dalam konteks ini, bila untung mereka ambil kesemuanya, bila rugi mereka hendak kembalikan kepada kerajaan dan kerajaan terpaksa menanggung bebanan kerugian yang ada. Jadi, inilah realiti, rakyat menanggung beban yang begitu besar bila berlaku kerugian. Jadi, dalam konteks inilah yang kita mahukan supaya adakan satu ketelusan dan penelitian yang mendalam dalam konteks dasar penswastaaan di negara kita ini.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Saya tertarik dengan ucapan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu yang menggunakan perkataan 'ketelusan'. Jadi, kita lihat bahawa dasar-dasar penswastaaan dalam negara kita ini ia hanya beri kepada satu sahaja. Misal kata, untuk tujuan dibuat pindaan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: kepada Akta Pengangkutan. Ini hendak tanya, penjelasan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Pada hal Yang Berhormat Kuala Terengganu yang berucap.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Tujuan dibuat pindaan Akta Pengangkutan ini ialah untuk memberi ruang kepada penswastaan. Yang sebenarnya *to accommodate* penswastaan pelesenan ini. Ini tujuan *the focus of this amendment is to accommodate* penswastaan tersebut. Jadi, sekarang ini saya hendak tanya pandangan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, pasal Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu sebut 'telus', kenapa penswastaan ini hanya diberi kepada satu orang. Kenapa tidak dikemukakan kepada 10 orang, dan 10 orang ini okay, Rompin pun tender, Parit Sulong pun tender dan kita tengok Tumpat tender, Jeli tender, kita tengok siapa murah. *[Ketawa]* Kita tengok siapa murah bagi pada dia. Tetapi apa yang berlaku penswastaan dalam negara kita diberi kepada satu orang, 'okay nak, engkau buat nak, bila kau rugi aku tolong nak'. Itu yang bahaya. Jadi, makna bukan lagi penswastaan yang dedikasi, tetapi penswastaan yang 'dady kasi'. *[Ketawa]* Dapat penjelasan. Sekian, terima kasih,

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, itulah realiti yang ada di negara kita dari sudut penswastaan yang kita mintalah kementerian, pihak Menteri sendiri mengambil pandangan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat dari pembangkang yang terlalu banyak memberikan pandangan-pandangan yang bagi kami adalah pandangan yang ikhlas supaya tidak berlaku penyelewengan berterusan dalam negara kita dalam projek-projek yang diswastakan ini. Jadi, kita tidak mahu dalam negara kita ini, dalam konteks penyelewengan ini, di Parlimen ini pun....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Rompin bangun.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: mereka membuat jawapan-jawapan yang bagi kita tidak boleh memberikan satu jawapan-jawapan yang baik dalam konteks isu-isu yang telah ditimbulkan. Sila.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Saya setuju banyak Yang Berhormat bercakap, kita bersetuju. Tetapi saya takut apa Yang Berhormat ucap itu di kalangan PAS pun tak bersetuju. Pokok Sena misal kata, Pokok Sena turun ke bawah semua tak betul apa yang kerajaan buat. Sekurang-kurangnya Kuala Terengganu kata apa yang kerajaan buat itu ada juga yang betulnya. Setiausaha Agung pun begitu juga. Saya berterima kasih kepada Kuala Terengganu. Jeli ini oleh kerana mungkin dia tidak ada lagi yang boleh diukur di Lapangan Terbang KLIA semua sudah siap belaka, belum

ada lagi projek lapangan terbang yang baru, belum sampai masa dia dilantik menjadi Juruukur kembali, dia marah sedikit nampak pada hari ini.

Saya tak bersetuju Yang Berhormat. EPU mungkin pihak kerajaan boleh jawab selepas ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat tak bersetuju dengan siapa?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Dengan Jeli.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Sekarang bukan Yang Berhormat bagi Jeli yang berucap. *[Ketawa]*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya hendak bertanya Kuala Terengganu adakah.... *[Ketawa]* nantilah dahulu. Adakah Kuala Terengganu, saya minta pandangan, bahawa apa yang Jeli cakap itu ialah tuduhan. Banyak projek yang diswastakan oleh kerajaan melalui EPU dipanggil tender, *some are open, some are restricted*, dengan izin. Kadang-kadang mungkin diberi kepada satu itu mereka ini datang dengan buah fikiran yang baik dan dia yang pertama memberikan idea dan buah fikiran yang baik dan kerajaan menerima dan beri kepada dia terus untuk melaksanakan. Dan banyak juga projek penswastaan kerajaan ditender secara terbuka atau dipanggil by invitation. Jeli pun sudah dapat tetapi mungkin tukar kompeni itu. Macam Tumpat, banyak dia sudah dapat. Linear City projek hari itu Tumpat yang dapat. Tetapi sekarang tak tahu dia tukar kepada nama siapa saya tak tahulah. Tumpat dapat. Bermakna mungkin saranan, saya minta pandangan Kuala Terengganu, mungkin akan datang selain daripada kita beri kepada yang mengemukakan idea dan fikiran yang baik untuk melaksanakan suatu usaha itu lebih efisien dengan membawa peranan swasta. Mungkin akan datang perkara-perkara yang hendak diswastakan kalau merupakan perkara yang kedua atau ketiga, perkara itu sudah dilaksanakan mungkin dibuka. Macam penswastaan mengukur bangunan-bangunan kerajaan, mungkin kita akan jemput Jeli akan datang.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, apa yang disebutkan berkali-kali dari sudut penswastaan ini adalah supaya pihak kerajaan lebih telus dan membuat penilaian semula dari sudut dasar yang dijalankan dalam konteks penswastaan di negara kita. Dari sudut apa yang berlaku sekarang ini, dari sudut dasar itu telah berlaku terlalu banyak penyelewengan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa sudah cukup, Yang Berhormat boleh sambung pada petang.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ini ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat ditempohkan pada jam 1.00 tengah hari.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, sila sambung.

2.31 ptg.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin menyambung mengenai Akta Pengangkutan Jalan 1987.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana yang telah saya sebutkan di awal perbincangan mengenai Akta Pengangkutan Jalan 1987 ini, kita berkehendakkan supaya perjalanan JPJ yang telah dikambinghitamkan dengan begitu rupa ini supaya ada suatu penjelasan yang baik daripada pihak kementerian dan kerajaan terutamanya dari sudut penswastan yang akan dilakukan terhadap JPJ. Dan, kebimbangan-kebimbangan yang telah pun disebutkan di Parlimen ini, di Dewan yang mulia ini terhadap kemungkinan-kemungkinan berlakunya penyelewengan dan ketidaktelusan dalam urusan-urusan penswastan yang akan dijalankan ini.

Di sini saya ingin supaya Parlimen merakamkan bahawa sesungguhnya saya

.....

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Minta penjelasan.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Biar saya habis sikit sahaja - saya serta ahli-ahli Parlimen daripada BA bersama-sama dengan semua pegawai dan kakitangan JPJ yang bersih, yang telah bekerja dengan telus dan begitu bermati-matian demi untuk kepentingan negara, tetapi malangnya akibat mereka dikambinghitamkan inilah imej mereka telah pun terjejas dan saya mengharapkan pihak Menteri Pengangkutan ini mengambil tanggungjawab sekiranya berlaku penyelewengan-penyelewengan yang dikatakan penyelewengan-penyelewengan yang besar dalam JPJ.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Larut bangun.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih, Yang Berhormat. Saya amat tertarik dengan hujah Yang Berhormat tadi yang mengatakan kebimbangan Yang Berhormat berhubung dengan projek penswastaaan ini. Tetapi saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat, sedarkah Yang Berhormat bahawa sebarang kelulusan, tender dan sebagainya bukan dibuat oleh seseorang. Sedangkan kita ada EPU, ICU, pegawai-pegawai yang ada di dalam Parlimen ini yang membuat kerja, yang bersengkang mata, berkorbankan masa, adakah Yang Berhormat ingin mengatakan bahawa bodoh sangatkah mereka yang sama-sama menjalankan tugas, peranan mereka dari segi pembangunan negara? Jadi, minta penjelasan sikit daripada Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Pegawai-pegawai sebagaimana yang saya sebutkan tadi, mereka menjalankan tugas mereka dengan begitu telus. Saya yakin pegawai-pegawai kerajaan sebagaimana contoh yang saya berikan di JPJ kebanyakannya menjalankan tugas dengan begitu telus dan begitu berhemah dari segi menjamin kepentingan negara. Cuma akibat daripada segelintir daripada mereka yang melakukan perkara-perkara yang negatif inilah yang menimbulkan kesan yang negatif. Sebab itulah saya mengharapkan supaya Menteri juga bertanggungjawab sekiranya berlaku sebarang bentuk kelemahan, terutamanya penyelewengan dalam JPJ dan jangan cuci tangan dan meletakkan semua kesalahan kepada pegawai-pegawai di JPJ dalam isu lesen terbang, sebagai contohnya. Sepatutnya kalau di negara-negara yang mengamalkan demokrasi dan juga negara-negara yang kita kira boleh dilihat dari sudut amalan-amalan yang telus, sudah lama menteri meletakkan jawatan kerana isunya adalah terlalu besar.

Tuan Yang di-Pertua: Kemaman bangun, Yang Berhormat.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya minta penjelasan daripada Yang Berhormat bahawa yang Yang Berhormat sebut tadi banyak yang syarikat yang diswastakan yang telah gagal itu semuanya melalui proses kelulusan daripada EPU dan sebagainya. Dan, ini menunjukkan bahawa ketelusan dalam kelulusan penswastaaan ini pun dipersoalkan, sebab memang prosedur itu memang melalui *Economy Planning Unit* dan sebagainya.

Dan juga saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat bahawa pegawai-pegawai kerajaan yang mengawasi syarikat-syarikat yang di mana kerajaan mempunyai kepentingan hanya ada 12 orang bebanding dengan syarikat yang

Ministry of Finance yang ada kepentingan sebanyak 126 syarikat, kalau tidak silap sayalah. Jadi, macam mana dapat mereka melakukannya secara efisien dan sebagainya, terbukti bahawa apa yang dilakukan ini tidak efisienlah.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih, Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, itulah yang saya sebutkan tadi. Dalam konteks penswastan ini dari segi ketelusan yang kita hendak adalah supaya ada penilaian semula cara keseluruhan, dasar penswastan yang ada di negara kita supaya ada ketelusan dan penilaian yang lebih baik yang boleh dibuat dari segi perjalanannya, dari segi efisien atau tidak efisiennya supaya negara tidak menanggung satu bebanan yang begitu berat daripada apa yang telah kita sebutkan, penswastan-penswastan yang telah gagal, yang mengalami kerugian berbilion-bilion ringgit di mana apabila mengalami kerugian kerajaan terpaksa menanggung satu bebanan yang begitu besar yang terpaksa di tanggung. Ini semua adalah wang rakyat yang terpaksa diambil untuk mengembalikan ataupun mendapatkan kembali syarikat-syarikat yang telah diswastakan itu.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Larut bangun dahu lu, ya.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya bagi inilah, sekejap lagi.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Tadi, Yang Berhormat ada menyebut tentang soal pekerja yang tidak bersih. Saya hendak tanya pandangan Yang Berhormat, tidakkah bahawa wujudnya pegawai-pegawai yang tidak begitu bersih, yang terlibat dengan amalan-amalan rasuah dan sebagainya ini, semua ini ada kaitan dengan, bila mereka melihat contoh di kalangan pemimpin-pemimpin sendiri, di kalangan menteri-menteri sendiri, mereka melihat bahawa ada wujud di kalangan amalan-amalan yang dilakukan oleh pemimpin yang juga mengambil kesempatan daripada kedudukan yang ada dan akhirnya ini mendorong mereka juga untuk mengaut kekayaan daripada jalan-jalan yang tidak sah.

Kerana dengan kos pendapatan mereka, dengan kos perbelanjaan yang terpaksa mereka hadapi, apatah lagi dalam suasana krisis ekonomi yang berlaku, ini akan lebih mendorong kepada mereka untuk terlibat dengan gejala-gejala yang buruk. Dan mereka juga merasai bahawa kalau pemimpin tidak didakwa, kenapa pula mereka hendak didakwa. Ini akan mendorong, memberikan satu motivasi,

bukan untuk kebaikan tetapi motivasi untuk mereka melakukan perkara-perkara yang buruk. Semua ini diakibatkan oleh kerana tunjuk ajar daripada pemimpin-pemimpin negara.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih, Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, inilah permasalahan yang ada di negara kita, bilis-bilis yang kecil sentiasa menjadi mangsa sedangkan jerung-jerung yang besar itu berkeliaran bebas walaupun skandal demi skandal yang berlaku di negara kita. Dan, sebagaimana dalam Islam pun yang selalu diperingatkan, *[Membaca sepotong ayat] "Orang yang di bawah itu akan mengikut perangai pemimpin-pemimpin yang ada."* Kalau pemimpin itu jahat, maka perangai yang jahat itulah yang akan menjadi ikutan yang di bawah itu.

Tuan Yang di-Pertua: Larut bangun, Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Inilah yang menjadi kebimbangan kita dalam persoalan yang sedang berlaku di negara kita ini. Walaupun bilangannya kecil tetapi perlu ada suatu yang lebih baik dalam hal ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ya!

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya bagi kepada Bukit Mertajam dahulu.

Puan Chong Eng: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Ini memang selalu yang kita kata bahawa kita tidak bantah penswastaan itu, tetapi kita merayu atau memohon supaya dia memberi kontrak mengikut keupayaan. Tadi, Yang Berhormat bagi Rompin mengatakan Yang Berhormat bagi Jeli dahulu diberi projek-projek penswastaan juga, begitu juga Tumpat, sekarang telah ditarik balik. Adakah ini membuktikan bahawa hanya UMNO putra yang diberi projek-projek penswastaan, kalau mereka di luar UMNO tidak dapatlah projek ini. Bukankah ini satu bukti dan inilah masalah yang terbesar pada waktu sekarang kepada ancaman ekonomi dan juga politik, apakah pendapat Yang Berhormat Kuala Terengganu?

Puan Chong Eng: Inilah masalah kita yang berlaku di mana dari sudut 'know who' lebih penting daripada 'know how' dalam konteks mengendalikan negara kita dan menimbulkan pelbagai masalah yang akhirnya terbeban kepada kerajaan dan negara, rakyat sendiri yang menanggung bebanan-bebanan yang berbilion-bilion ringgit.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Larut bangun.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Saya bagi Sipitang dahulu, Sipitang dahulu.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Terima kasihlah rakan saya, *associate professor* - bekas. Kita bercakap dalam soal kumpulan secara *intelligent* ataupun yang berpendidikan. Saya lihat pandangan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu terlampau menjurus satu fokus sahaja. Asal sahaja penswastan, terus disebut Mokhzani, kroni, DRB-HICOM juga turut disebut, MAS juga turut disebut. Sebenarnya kita di Barisan Nasional ini pun kalau penswastan ini, kita boleh sebut juga. Tetapi saya tidak pernah menyebut kalau penswastan pembinaan Hospital Selayang diberi kepada Rahim Ghaus Abdul Rauf dan juga Wan Husni, saya tidak pernah sebut.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Maklumat salah.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Ini kroni siapa, ini kroni siapa?

Seorang ahli: Jeli, Jeli.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Jadi, kita tidak pernah sebut pun. Bagaimanakah Yang Berhormat berpandangan begitu sempit, mengorek kelemahan ataupun kurniaan orang Melayu, memburukkan saudara Melayu sendiri, dan yang lebih mengaibkan lagi memburukkan orang Islam sendiri yang mendapat projek. Sepatutnya kita berbangga, usah disebutlah mengenai perkara tersebut. Kita mesti menyebut untuk kebaikan. Saya setuju Yang Berhormat memberi pandangan supaya kerajaan membuat penilaian sebaik-baiknya tetapi janganlah semata-mata menjurus ke arah isu politik semata-mata.

Banyak penswastan yang berjaya, itu sebabnya kita *highlight* kelemahan daripada penswastan yang tidak berjaya supaya ditiru kepada penswastan yang berjaya. Apa yang telah dibuat oleh penswastan yang telah berjaya supaya yang tidak berjaya ini dapat berjaya, ini juga kepentingan orang kita, orang Melayu, orang Islam, khususnya. Jadi, saya berharaplah pandangan yang ke arah semua kita mengorek yang negatif, tetapi yang positif langsung kita tutup. Saya ingat itu tidak begitu adillah. Terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, apa yang telah saya bincangkan dari pagi tadi adalah dari sudut dasar penswastan ini dan keseimbangan kita dari sudut kemungkinan-kemungkinan apa yang berlaku di JPJ ini

yang telah pun saya bagikan senario awal dari segi sejarahnya, dari segi gambaran-gambaran yang begitu negatif, yang telah digambarkan kepada JPJ.

Saya menggambarkan apa yang saya telah sebutkan di Parlimen ini ialah dari sudut di mana dikambinghitamkan JPJ ini secara keseluruhan, seolah-olah tidak berkesan seratus peratus, dan situlah saya membawa kepada di mana akan berlaku pengambilalihan, penswastaaan daripada anak syarikat DRB ini sendiri. Dan, ini yang saya dok sebutkan berka li-kali supaya pihak kementerian, kerajaan sendiri lebih telus kepada perkara ini, terutamanya kepada Parlimen ini dari sudut perjalanan yang berlaku dalam konteks penswastaaan JPJ ini dan perkaitannya dengan apa yang akan diberikan kepada anak syarikat DRB-HICOM ini. Jadi, dasarnya yang sedang saya perkatakan ini.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Kuala Terengganu. Saya hendak tahu daripada Yang Berhormat, adakah bila Yang Berhormat bangkitkan kegagalan penswastaaan ini, niat Yang Berhormat ialah untuk menjatuhkan orang lain ataupun kerana kita duduk dalam Parlimen. Kita telah membincangkan bagi pihak rakyat berapa banyak wang negara telah disumbangkan untuk menyelamatkan sektor swasta dan inilah sebab kita concern. Kalau tidak melibatkan wang rakyat tidak ada masalah tetapi tiap-tiap satu kali penswastaaan gagal, kita membantu mereka atas wang rakyat.

Kita telah sebut LRT RM6 bilion, kita telah melihat MAS hutangnya telah dipindah kepada kerajaan RM9 bilion selain daripada ekuiti RM1.8 bilion. Jadi, ini jumlah yang sangat besar. Takkan kita tidak ada hak untuk mempersoalkan kegagalan ini, takkan kita tidak ada hak untuk mendapatkan laporan yang lanjut dan menyemak semula apa fasal kegagalan ini.

Yang Berhormat telah sebutkan tadi bahawa dalam kes LRT – Putra Transit Ringan tidak ada *bidding*, tidak ada pertandingan. Hanya terus diberikan kepada syarikat tertentu dan dalam banyak keadaan syarikat ini mendapat kemudahan yang sama. Tiap-tiap kali mereka menghadapi masalah – bukan dalam satu kes sahaja – dalam lima, enam projek yang menelan belanja bilion ringgit. Yang Berhormat telah sebutkan juga ini adalah amaran bahaya masa hadapan. Macam Tenaga Nasional Berhad, hutangnya ialah RM27 bilion dan sebahagian daripada hutangnya adalah dibiayai dalam bentuk mata wang asing – Dollar dan Yen dan kalau ikut ratio, ratio hutang berbanding dengan ekuitinya ialah 1.8 yang dianggap sebagai satu tahap yang merbahaya bagi sesebuah syarikat.

Jadi, ini semua *alarming* – semua loceng amaran yang patut difahami oleh semua Ahli Parlimen dan saya ucap terima kasih atas apa yang telah Yang Berhormat lakukan pada petang ini.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, dalam konteks penswastan ini saya ingin pergi ke hadapan sedikit dari sudut kebimbangan kita terhadap hilangnya keyakinan (*confident crisis*) dalam konteks kerajaan yang ada ini dan inilah yang sedang berlaku. Kita menghadapi masalah *confident crisis* di negara kita, kepimpinan negara sedang menghadapi *confident crisis* walaupun we are in denial, kerajaan masih lagi are in denial tetapi realitinya begitulah. Pelabur-pelabur luar sudah tidak yakin untuk melabur di Malaysia, terlalu banyak manipulasi yang berlaku.

Sebagai contoh apa yang berlaku kepada Time dotCom dan sebagainya. Ini semua menghilangkan lagi keyakinan keseluruhannya dalam konteks kepimpinan dan juga pentadbiran di negara kita dan inilah kebimbangan yang ada pada kita.....

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: [*Bangun*]

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Larut bangun Yang Berhormat.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Sebagaimana yang saya tegaskan tadi, Yang Berhormat daripada mula sampailah ke saat ini masih mendakwa bahawa kepimpinan Barisan Nasional kroni-kroni yang dikecapi oleh sebagaimana yang dikatakan oleh Yang Berhormat, kroni-kroni daripada Barisan Nasional sedangkan tadi saya telah meminta sama ada Yang Berhormat menafikan bahawa kita ada EPU, ICU di mana pegawai-pegawai kerajaan turut memainkan peranan.

Adakah Yang Berhormat menafikan kebolehan dan kewibawaan mereka ini yang turut membantu walaupun Kota Melaka cuba membantu tidak apalah, [*Yang Berhormat bagi Kota Melaka sedang bercakap-cakap dengan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu*] begitu juga Kubang Kerian. Jadi, saya minta Yang Berhormat supaya lebih telus dalam soal kenyataan, realiti tentang peranan pegawai-pegawai kerajaan yang kita tahu turut memberi sumbangan yang tidak kurang besarnya kepada pembangunan negara kita termasuklah berhubung dengan soal penswastan ini sebagaimana yang Yang Berhormat dakwa tadi. Jadi, saya minta sama ada Yang Berhormat menafikan kebolehan dan kewibawaan pegawai-pegawai kita yang turut sama memainkan peranan mereka ke arah kemajuan negara kita walaupun dalam hal ini saya percaya pembangkang termasuk Yang Berhormat bagi

Pokok Sena sendiri telah mengatakan bahawa pegawai-pegawai kerajaan turut terpesong oleh pengaruh-pengaruh menteri dan sebagainya.

Jadi, saya minta satu penjelasan, satu ketelusan, *transparent*, dengan izin, daripada Yang Berhormat yang saya hormat seorang Doktor Falsafah. Terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, masalahnya pegawai-pegawai begitu telus. Pegawai-pegawai menjalankan kerja mereka dengan begitu baik tetapi masalahnya tekanan politik yang berlaku. Saya memberi contoh balik apa yang berlaku kepada Projek Pusat Matrikulasi Kementerian Pendidikan yang diberikan kepada Syarikat Maju Holdings iaitu Tan Sri Abu Sahib Mohamad. Penilaian yang dibuat ataupun anggaran yang dibuat oleh pihak JKR tidak sampai RM200 juta di lima pusat yang telah dibuatkan di seluruh negara kita tetapi apa yang diberi kepada Syarikat Maju Holdings ini lebih daripada RM489 juta.

Ini merupakan satu-satunya contoh tekanan, walaupun JKR telah pun memberikan anggaran mereka, memberikan spesifikasi mereka tetapi akibat daripada tekanan politik yang sedemikian inilah diberikan terus kepada Syarikat Maju Holdings dengan satu jumlah yang begitu besar, sedangkan pegawai-pegawai bertungkus-lumus siang dan malam untuk menyiapkan anggaran projek tersebut tetapi tiba-tiba bila projek itu berjalan nilainya melambung lebih daripada satu kali ganda dan kerajaan terpaksa menanggung satu tanggungan yang begitu besar untuk diberikan kepada Syarikat Maju Holdings ini sendiri...

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: *[Bangun]*

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: *[Bangun]*

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: di mana pusat matrikulasi ini hanya diberikan kepada Syarikat Maju Holdings sahaja yang mendapat untuk mendirikan pusat matrikulasi di seluruh Malaysia ini sendiri. Saya beri kepada Jeli dahulu.

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Kuala Terengganu. Adapun kita lihat 'gist' intipati kepada pindaan Akta Pengangkutan Jalan ini ialah pada seksyen 2 dan juga seksyen 10 di mana seksyen 2 mengatakan bahawa dengan menggantikan perkataan "Pengarah" dengan perkataan "Pendaftar Berlesen" dan dimaklumkan tugas-tugas Pendaftar Berlesen ialah mendaftar dan melesenkan kenderaan bermotor dan juga

melesenkan pemandu kenderaan bermotor dan juga mengeluarkan lesen vokasional yakni "P" kalau dulunya.

Jadi, kita lihat seolah-olah bahawa sekarang ini, di bawah akta yang baru ini kerajaan telah mewujudkan Pendaftar Berlesen yang dulu dikendalikan oleh Pengarah di salah satu jabatan yakni masih di jabatan kerajaan. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Kuala Terengganu, kenapa tidak dibenarkan banyak Pendaftar Berlesen, ramai, sepuluh Pendaftar Berlesen, bukan hanya satu kerana pengalaman yang lepas, untuk makluman Dewan, untuk penjelasan Yang Berhormat Kuala Terengganu, kita lihat kepada persoalan yang lepas.

Dulu kerajaan dan akhbar-akhbar memainkan peranan seolah-olah kenderaan yang ada di jalan raya semua kotor, berasap, pollution dan juga ada berlaku rasuah yang besar-besaran di seksyen menguji-kaji kenderaan diesel. Kemudian dengan hebahan-hebahan sebegitu rupa menyebabkan memberi alasan kepada kerajaan untuk menswastakan division ataupun seksyen yang menguji-kaji kenderaan komersial.

Maka, kita perhatikan diberi kepada PUSPAKOM, tidak diberi kepada beberapa syarikat tetapi hanya PUSPAKOM dan kita perhatikan masih timbul komen-komen di dalam akhbar PUSPAKOM juga ada rasuah dan kita lihat apakah bas-bas Plusline, bas-bas DRB Intrakota yang adik beradik kepada PUSPAKOM, bas Park May tidak ada asap....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat...Yang Berhormat....

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad:...kenderaan makin bertambah bagus, pollution tidak berlaku.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat beri ucapan ya?

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Tidak ada, sikit-sikit Tun, hendak tanya soalan ni.

Tuan Yang di-Pertua: Hmmm....

Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad: Jadi, sekarang ini apakah Yang Berhormat Kuala Terengganu bersetuju sekiranya sekarang ini jangan hanya hadkan kepada satu Pendaftar Berlesen yang mana Pendaftar Berlesen ini sudah pasti akan menggunakan pejabat-pejabat JPJ yang ada sekarang. Kalau Yang Berhormat bagi Arau bangkitkan tadi banyak ruang-ruang JPJ kosong di Kangar, di mana, jadi lepas ini nanti lagi banyak kosong di bangunan JPJ. Jadi, apakah Yang Berhormat Kuala

Terengganu bersetuju supaya jangan dihadkan kepada satu Pendaftar Berlesen tetapi diberi kepada sepuluh Pendaftar Berlesenkah, lima belas Pendaftar Berlesenkah, mereka lawan. Siapa harga yang paling baik, beri pada dia. Sekian, terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, inilah juga yang saya ingin kemukakan kepada kementerian berkenaan iaitu pindaan kepada seksyen 2 dan seksyen 10. Seksyen 2 dari sudut Pendaftar Berlesen ini sendiri dalam konteks sasaran yang dilesenkan atau diberikan kuasa di bawah seksyen 126. Begitu juga saya ingin penjelasan dalam konteks seksyen baru iaitu 34A dan juga pindaan kepada seksyen 120 dan mempunyai kaitan dengan apa yang saya sebutkan di peringkat awal tadi dari sudut penswastan kepada JPJ ini sendiri terutamanya dalam konteks pelesenan, pengurusan rekod dan juga pelesenan pemandu ini sendiri.

Jadi, ini yang kalau boleh pihak Menteri dan kementerian sendiri memberikan penjelasan di Parlimen ini dalam konteks pindaan-pindaan yang sedang kita perbincangkan sekarang ini.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Tuan Yang di-Pertua, saya kagum dengan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu kerana dapat membawa melalui perbahasan Akta Pengangkutan Jalan 1987 ini suatu isu yang besar yang kita amat bimbang perjalanannya iaitu berkaitan dengan Dasar Penswastan badan-badan, agensi-agensi dan jabatan-jabatan kerajaan. Kebimbangan Yang Berhormat Kuala Terengganu dengan mengaitkan masalah-masalah kegagalan penswastan yang sebelum daripada ini dan juga cara memberikan penswastan ini kepada orang-orang yang tertentu sahaja, ini amatlah tepat sekali.

Saya ingin menanya Kuala Terengganu bahawa apa yang kita sebutkan kronisme ini dan cara pemberian kepada kroni ini, iaitu seperti dalam kes Jabatan Pengangkutan Jalan ini yang diberikan kepada satu syarikat yang mana bukan sahaja Proton diberikan, kemudian dijual balik dengan keuntungan yang besar, kemudian Hicom diberikan, kemudian bank diberikan, kemudian syarikat insurans diberikan, kemudian syarikat kapal terbang juga diberikan dan banyak lagi – diberikan hanya kepada satu syarikat. Itulah kebimbangan kita kerana eksperimen memberikan kepada satu kumpulan atau satu orang terlalu banyak perkara sudah pun cuba dilaksanakan dalam tahun 80-an lagi iaitu yang dipanggil projek atau program Sogososha yang mana ada tokoh seperti Abdullah Ang yang mana

diberikan segala lesen, kemudahan untuk menjadi satu syarikat perdagangan yang amat besar dan beliau dan lain-lainnya terbukti gagal.

Malah, kes Abdullah ini dipenjarakan dan apabila beliau dipenjarakan, disalahgunakan kedudukan dalam penjara, diberikan keistimewaan-keistimewaan – boleh keluar, boleh menghadiri perkahwinan anak, boleh tidur di tempat yang enak di penjara yang jauh lain daripada yang dilayan kepada Yang Amat Berhormat bekas Timbalan Perdana Menteri yang mana tidak ada langsung keistimewaan – tidak ada TV, tidak ada radio, tidak ada peti sejuk seperti yang dihebahkan oleh *Utusan Malaysia*, oleh RTM dan sebagainya.

Ini yang kita bimbang. Sudah terbukti kegagalan melalui Sogososha...

Tuan Yang di-Pertua: Cukuplah, Yang Berhormat. Banyak sangat dah tu.

Dato' Kamarudin bin Jaffar:...sekarang ini hendak diulang semula. Jadi, saya minta pandangan Kuala Terengganu.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, yalah, maknanya permasalahan kita, kita sedang menghadapi *confident crisis* di negara kita dan apa yang saya sebutkan dari sudut penswastan ini adalah daripada kebimbangan kita terhadap apa yang akan berlaku dan juga daripada *track record* yang telah pun saya sebutkan projek-projek ataupun apa-apa yang telah diswastakan menjadi satu masalah yang besar yang menjadi bebanan kepada kita.

Tuan Yang di-Pertua, begitu juga dalam konteks kita sebagai rakyat Malaysia khususnya kami di pihak BA, yang berada dalam Dewan yang mulia ini sebenarnya kita mahukan kepada kemakmuran di negara kita, kita mahukan ekonomi kita berkembang dengan lebih baik, ekonomi kita maju dan rakyat kita terbela tetapi masalah ataupun yang menyedihkan ialah apabila sahaja kita bercakap, kita memberikan pandangan. Contohnya hari ini saya berikan pandangan, janganlah ada perasaan ataupun pandangan bahawa

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh tanya sedikit?

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: ...seolah-olah apa yang kami beri ini kerja kami mengkritik semata-mata. Lihatlah kepada fakta-fakta yang telah saya bentangkan dan kalau boleh Menteri dan jabatan yang berkenaan memberikan jawapan yang baik kepada apa yang telah saya bawakan dalam Dewan ini sendiri. Sila.

Tuan Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu sedar atau tidak kroni sekarang di luar penjara, dalam penjara dan jangan sampai kroni di akhirat sudahlah. Misalnya kita hendak masuk penjara pun kita kena pilih kawan sekarang, kalau misalnya minta ulasan, kalau Yang Berhormat bagi Pokok Sena masuk penjara teruklah, minum air macam air Sungai Kajang tetapi kalau Abdullah Ang masuk penjara, dia boleh tidur di tilam *water bag* yang ada di Pan Pacific sahaja. Boleh keluar ke ladang orkid, TV besar, keluar pula 9 to 5 macam keluar pergi kerja kerana Abdullah Ang ada hubungan yang baik dengan Menteri Dalam Negeri pada waktu itu.

Begitulah juga bekas Presiden MCA, ada yang mengatakan dia boleh pergi *shopping* di *supermarket*, kalau macam itulah keadaan, saya pun hendak masuk penjara. Jadi, pemerintah Malaysia sekarang kroni sampai dalam penjara, minta ulas sedikit. Jadi, kalau kawan itu kena masuk penjara pun tak apa. Jadi, ini mintalah, ini malu Malaysia ini, perkara seperti ini. Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu bersetujukah macam ini?

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih Yang Berhormat. Inilah yang menjadi masalah kita sehinggakan apa yang Yang Berhormat sebut itu juga ditimbulkan oleh seorang bekas hakim, saya hendak bacalah di sini, bekas hakim Mahkamah Rayuan, Syeikh Daud Mohamad Ismail yang bersara baru-baru ini. mungkin Tuan Yang di-Pertua, pun kenal, dia menyatakan, saya bacalah, dengan izin, *all along people were confidence that they could get justice in courts but in like of certain cases before the courts and certain goings on in some courts, they realize that the courts have let them down.*

Ini yang disebut oleh Syeikh Daud. Saya tambah sedikit lagi, dia menyatakan, *it used to be that the tinting of judges car was for my security but now I say, it is to hide my embarrassment*

Tuan Yang di-Pertua, ini adalah suatu yang amat-amat memalukan kita. Saya terjemah sedikitlah, dia menyatakan antara lain kalau dahulu rakyat pergi ke mahkamah untuk mendapatkan keadilan tetapi dalam beberapa kes yang berlaku akhir-akhir ini, keadilan sudah tidak dapat dilihat lagi dan ini suatu yang menyedihkan dan dia menyatakan, memberi contoh, kalau dahululah dia memakai kereta cermin gelap untuk keselamatan hakim-hakim tetapi sekarang untuk menutup malu mereka terhadap apa yang disebut sebagai kepincangan yang berlaku.

Tuan Yang di-Pertua, inilah yang saya dok sebut supaya janganlah *crisis of confidence* yang wujud di negara kita sekarang ini terus berterusan sebagaimana yang semalam pun disebut oleh Yang Berhormat bagi Parit Buntar tentang sebahagian daripada pengkaji-pengkaji luar telah membuat kajian supaya

Tuan Mohamad bin Sabu: Tidak jawab soalan saya. Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Sekarang diteruskan swasta, swasta, swasta. Penswastaan telah berlaku sepuluh tahun yang lalu secara giat, ekonomi bumiputera tidak naik bahkan turun daripada 20% turun kepada 18% lebih. Jadi sepuluh tahun kita gagal untuk menaikkan ekuiti bumiputera yang dirancang 30%, sepuluh tahun makan angin kenapa buat juga benda yang telah gagal sepuluh tahun dahulu diulang sekarang ini untuk sepuluh tahun yang akan datang. Kita minta perkara yang tidak perlu diswastakan dahulunya, misalnya diswastakan perkara yang tidak tentu untung, bila perkara yang menguntungkan tidak diswastakan, tetapi sekarang yang untung swasta, yang tidak untung tidak swasta.

Perkara itu ekuiti bumiputera tidak naik sepuluh tahun yang lalu, Kenapa hendak ulang perbuatan yang tidak berguna, yang tidak memberi manfaat kepada orang Melayu dalam ekuiti itu diteruskan dalam rancangan sekarang ini. Minta jawab sedikit. Panjanglah sedikit jawab. [Ketawa]

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyambung apa yang disebut oleh pengkaji-pengkaji luar dan juga di kalangan mereka yang menganalisis perkembangan yang berlaku di negara kita dan mempunyai kaitan dengan apa yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah.

Dari sudut perubahan polisi. Untuk mengembalikan keyakinan di negara kita, perlu ada perubahan polisi sebagaimana yang saya sebut sebagai contohnya, dasar penswastaan yang ada di negara kita perlu dilihat semula dan yang lebih penting lagi adalah kemungkinan berlaku perubahan pucuk kepimpinan di negara ini dan pelabur-pelabur asing, pengkaji-pengkaji luar melihat bahawa kalaulah berlaku perubahan pucuk pimpinan, kemungkinan besar ianya akan mengembalikan *confidence* dan ekonomi kita akan naik dengan lebih baik.

Tuan Yang di-Pertua, ...

Tuan Mohamad bin Sabu: Saya tanya lain, jawab lain ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat bagi Kuala Kedah, tolonglah ya.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua, dalam hal

Tuan Yang di-Pertua: Ada yang bangun Yang Berhormat. Sipitang.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya minta penjelasanlah, kalau boleh juga beri penjelasan kepada pertanyaan daripada Yang Berhormat bagi Kuala Kedah yang bertanya, dia agak bingung sedikit. Tadi bila penswastan dipertikaikan, berapa bilion yang akan diberi keuntungan kepada syarikat yang akan diberi penswastan ini. Soal keuntungan yang difikirkan takut syarikat ini untung tetapi Kuala Kedah pula mempertikaikan takut rugi pula.

Jadi, di sini ada percanggahan, janganlah buat penswastan kalau rugi tetapi sekarang kenapa buat penswastan kalau untung. Yang mana satu yang betul ini, yang hendak rugi atau yang untung. Pokoknya ialah, saya ingat kalau saudara Yang Berhormat faham soal ekonomi, kalau dahulu 10% kek itu kecil tetapi sekarang kalau 8% lebih besar daripada 10% yang dahulu.

Kalau kita bercakap soal peratus tentu sekali peratus dahulu kalau ia besar bilangannya sedikit tetapi walaupun kecil sekarang peratusnya tetapi daripada segi jumlah kuantiti adalah besar kerana kek yang akan diagihkan di seluruh negara ini adalah besar. Tetapi kerajaan bersungguh-sungguh juga dengan sedaya upaya bagaimana cara untuk menyampaikan kepada 30% ini, ini yang kita perkatakan sekarang. Bukan soal peratus sahaja tetapi soal bilangan itu sendiri. Kalau katakan orang Melayu tidak bertambah dalam bidang perniagaan, kalau kita banding dahulu 20 tahun dahulu dengan sekarang berapa banyak orang Melayu pakai Mercedes, berapa banyak orang Melayu pakai kereta mewah. Tentu sekali sekarang, termasuk orang PAS sendiri banyak pakai kereta Mercedes saya tengok.

Ini juga kelebihan apa yang kerajaan buat itu adalah betul dan baik untuk orang Melayu di negara ini, kita bagi-bagilah sama. Kalau ini tidak dibuat dahulu, masakan orang PAS juga dapat nikmat orang Melayu daripada PAS, KeADILan mendapat nikmat yang sama seperti yang kita ada sekarang ini.

Jadi, soal untung atau tidak itu bukan soalnya. Memang ada perkara yang kita buat untung, ada yang rugi, ada yang salah penilaian, ada yang betul penilaian. Tetapi yang penting kita buat untuk kebaikan bersama rakyat Malaysia. Soal *guarantee* untung atau *guarantee* rugi itu tidak timbul. Ini yang kita persoalkan.

Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, fasal penswastan ini di mana, di bawah seksyen mana ini. Di bawah seksyen apa ini, yang sedang berucap itu?

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya, Tuan Yang di-Pertua, saya sudah bawa senario daripada awal lagi daripada segi Akta Pengangkutan Jalan ini dalam konteks, contoh-contohnya yang telah saya berikan.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, kalau sekiranya tidak ada, bolehlah bercakap sedikit-sedikit sahaja tetapi kalau sampai lebih setengah jam sudah sekarang ini.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Gangguan banyak Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Gangguan ya. Saya ingin membawa perhatian Yang Berhormat sekalian kepada Peraturan Mesyuarat 36(1) yang boleh hanya bercakap di atas bill yang ada di hadapan kita sahaja, ya. Kalau sekiranya begini, kita banyak bill yang hendak dibincangkan. Ya, Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, sila teruskan. Kalau boleh, ubah kepada perkara yang lain.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya, Tuan Yang di-Pertua, dalam konteks rang undang-undang yang sedang kita perbincangkan iaitu Akta Pengangkutan Jalan 1987 ini, dan kaitannya dalam konteks penswastan JPJ ini, sebagaimana yang saya sebut tadi ada beberapa seksyen yang perlu kepada penjelasan lanjut iaitu subseksyen 2 dan Seksyen 10, begitu juga seksyen baru yang dimasukkan iaitu 34A, begitu juga dalam konteks pindaan Seksyen 120 yang ada ini dan kaitannya dengan yang saya sebut tadi daripada sudut keperluan kepada ketelusan yang ada dalam konteks perjalanan yang berlaku di negara kita ini sendiri dan sebagaimana yang disebut oleh ramai di kalangan Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini, kebimbangan kita ialah bila berlaku penyelewengan-penyelewengan dalam konteks apa yang diswastakan di negara kita, bila untung simpan, bila rugi dikembalikan kepada kerajaan dan rakyat terpaksa menanggung satu bebanan yang begitu besar.

Inilah kebimbangan kita dalam membincangkan kepada akta yang sedang ...

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Penjelasan.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: ...dibentangkan. Ya, sila.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih Yang Berhormat. Saya kagumlah dengar Yang Berhormat mengatakan bahawa kebimbangan itu ialah kerana daripada permasalahan yang dihadapi oleh syarikat-syarikat yang sebelumnya diswastakan. Tahukah Yang Berhormat bahawa akibat daripada

penyelamatan daripada syarikat-syarikat yang telah gagal ini dan juga penggunaan daripada dana-dana yang dikuasai oleh rakyat yang kebanyakannya bumiputera seperti Permodalan Nasional Berhad, KWSP dan sebagainya. Permodalan Nasional Berhad telah susut dia punya aset sampai RM24 bilion memiskinkan empat juta orang Melayu.

Dan juga aset dana-dana yang dipunyai oleh rakyat turun sehingga RM40 bilion seperti mana yang telah diungkit oleh Yang Berhormat bagi Kubang Kerian, ini menunjukkan bahawa dasar ini menunjukkan bahawa memiskinkan orang Melayu, bukan mengayakan orang Melayu. Sekian.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, itulah yang menjadi harapan dalam perbincangan kepada pindaan pada akta ini dan saya mengharapkanlah supaya pihak kementerian mengambil perhatian kepada cadangan-cadangan dan juga pandangan-pandangan yang telah saya berikan di Dewan yang mulia ini, supaya kita dapat mengembalikan keyakinan, ...

Datuk Kamarudin bin Jaffar: Tuan Yang di-Pertua, dalam kita membahaskan perkara ini, satu perkara yang saya fikir penting yang tidak dimasukkan, jadi saya pohon pandangan Yang Berhormat jika perlu dimasukkan. Kita dengar sehari dua ini bahawa Syarikat Proton telah menarik atau mengeluarkan surat memanggil balik belasan ribu kereta Proton Perdana kerana kerosakan dalam enjinnya. Dan ini kita tahu adalah ekor dari Mitsubishi juga membuat panggilan *recall* yang sama kerana Proton Perdana atau Proton semua adalah Mitsubishi, itu semua hakikat yang kita tahu.

Jadi, dalam keadaan yang seperti ini, yang berlaku ini adalah suatu perbuatan tindakan sukarela boleh dikatakan di pihak Syarikat Proton, adakah wajar dan baik mengikut pandangan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, jika diberikan kuasa kepada pendaftar berlesen yang menggantikan pengarah ini, kuasa untuk mengarahkan pengeluar dan syarikat-syarikat pemasangan kereta, jika berlaku kerosakan alat-alat, enjin-enjin dan sebagainya yang boleh menjejaskan keselamatan pengguna dan rakyat, jika kuasa itu diberi supaya mereka boleh mengarah syarikat-syarikat ini terpaksa panggil balik betulkan lampu, *gear box*, pelincir jika terdapat masalah seperti ini untuk benar-benar memberi kuasa kepada agensi yang bertanggungjawab untuk menyelamatkan pengguna.

Jika tidak, maka mungkin syarikat-syarikat ini mungkin bersikap..., alhamdulillah, kali ini bertanggungjawab tetapi di masa-masa depan jika kerosakan itu besar dan panggilan untuk diperbetul itu akan memakan belanja di pihak syarikat itu tinggi, syarikat mungkin mengambil keputusan hanya mendiamkan sahaja, ini pun kita lakukan kerana Mitsubishi sudah buat panggilan.

Jadi, kerana kita tahu yang kita ini Mitsubishi dan rakyat tahu kita Proton ini hanyalah Mitsubishi yang bertukar 'kulit' sahaja, maka wajar atau tidak mengikut pandangan Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu jika kuasa seperti ini sekarang ini diberikan juga kepada pihak yang berkuasa untuk mewajibkan syarikat-syarikat pemasang kereta untuk memanggil kereta jika ada kesilapan dalam kereta itu.

Terima kasih.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ya, terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, inilah yang saya minta penjelasan daripada kementerian dalam konteks terutamanya dalam konteks ketelusan dan juga biarlah apa yang kita luluskan di Parlimen ini lebih jelas dalam konteks perjalanan daripada segi masa depan sistem ataupun perjalanan dalam konteks pengangkutan di negara kita dan kita dapat mengembalikan keyakinan dalam negara kita ini sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingat itulah yang dapat saya ucapkan pada petang yang mulia ini. Saya sekali lagi mengucapkan sebanyak-banyak terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua, terutamanya dalam konteks memberikan ruang kepada saya untuk berucap pada petang ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Bandau.

3.15 ptg.

Dr. Maximus Johnity Ongkili [Bandau]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua memberi ruang bagi kita untuk memberi sumbangan kepada perbahasan rang undang-undang yang bertujuan untuk meminda Akta Pengangkutan Jalan 1987.

Tuan Yang di-Pertua, seperti mana yang dihuraikan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen di dalam pembentangan usul rang undang-undang ini, hampir keseluruhan sebenarnya perubahan-perubahan ataupun pemindaan-pemindaan yang dibuat ini secara sekali gus ada kaitan dengan pelupusan seolah-olah tanggungjawab Jabatan Pengangkutan Jalan dan pelaksana kuasa itu adalah pengarah dan dialih ke pada pendaftar yang berlesen.

Jadi, semua perubahan dari Fasal 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14 dan 44 ada kaitan keseluruhan kepada perkara ini. Namun demikian, di dalam pembentangan

usul tadi tidak dijelaskan dengan begitu ketara bahawa di belakang perubahan-perubahan yang perlu dibuat ini adalah soal penswastaaan tanggungjawab JPJ yang dikatakan dengan perubahan rang undang-undang ini akan mengurangkan kuasa, tanggungjawab dan fungsinya kepada kira-kira 70% berbanding dengan tugas-tugas yang sedang dibuat pada hari ini.

Dalam soal ini saya ingin membangkitkan hanya dua perkara, Tuan Yang di-Pertua, satu dari soal pemindahan tanggungjawab, penswastaaan tanggungjawab tersebut melalui undang-undang ini, maka adalah penting bagi kerajaan mengambil kira pandangan-pandangan yang telah pun disampaikan oleh pihak khusus dari sebelah pembangkang mengenai soal penswastaaan, soal penyerahan kuasa daripada undang-undang yang sedia ada, melalui undang-undang yang dipinda ini, kepada pendaftar yang berlesen.

Nampaknya dari segi penjelasan yang telah pun dilakukan tadi dan telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat yang lain Pendaftar Berlesen ini tidak lain tidak bukan akan terus sekali gus diberi kepada satu syarikat iaitu anak syarikat DRB.

Dalam perkara ini, Tuan Yang di-Pertua, pihak kerajaan perlu memberi penjelasan yang lebih luas supaya di dalam soal penggulungan pihak kerajaan, pihak kementerian harus memberi gambaran yang sebenar dan bukan sekadar membiarkan perkara ini bangkit daripada perbincangan bahawa di belakang perubahan-perubahan undang-undang ini adalah membolehkan tugas pendaftaran, tugas dan fungsi penyelesaian kepada pihak swasta yang seperti mana akan dilantik sebagai Pendaftar Berlesen oleh pihak kerajaan.

Di dalam perkara kita ingin tahu apa rasional di belakang tujuan untuk menswastakan tanggungjawab-tanggungjawab dan kuasa yang ada kepada undang-undang yang sedia ada? Apa rasional sebenar? Adakah ini adalah, dengan izin, *ineffectiveness*, ketidakberkesanan tanggungjawab? Adakah ini bertujuan mengutip lebih banyak hasil? Adakah ini memberi layanan kepada rakyat kita dengan lebih berkesan ataupun seperti mana yang telah dibangkitkan sekadar untuk tujuan penswastaaan semata-mata?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, seksyen mana proposal itu?

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tuan Yang di-Pertua, saya bahas sekali gus Fasal 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 dan 10 kerana ada kaitan dengan pelupusan kuasa yang ada pada rang undang-undang yang dahulu ini kepada Pendaftar Berlesen kerana Pendaftar Berlesen ini, Tuan Yang di-Pertua, adalah

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: ...seperti mana yang telah disentuh dalam pembentangan usul ini ada kaitan dengan syarikat ataupun penswastaan seterusnya.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak bersangkut, Yang Berhormat.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tuan Yang di-Pertua, ini telah pun diulas lebih awal dan perbahasan-perbahasan setakat ini ...

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila baca Peraturan Mesyuarat 36(1) tengok ya.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tuan Yang di-Pertua, baiklah. Dalam soal Pendaftar Berlesen saya ingin bertanya siapa? Adakah betul nanti ini akan diserahkan kepada pihak swasta melalui proses penswastaan? Ini mesti dijawab dengan betul kerana kami dalam soal ini, Tuan Yang di-Pertua, ini akibatnya seterusnya.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, ya.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Ya, siapa? Nanti dalam soal pemberian ataupun perwakilan kuasa kepada itu, apa proses dan rasional yang digunakan untuk memilih siapakah nanti Pendaftar Berlesen?

Sebab Tuan Yang di-Pertua, pasti ini bukan JPJ lagi, ini pasti kepada badan yang lain yang akan mengambil alih kuasa yang seperti mana diubahkan melalui rang undang-undang ini. Ini penting sebab prosesnya, siapa yang akan dipilih, apa rasional, apa kriteria yang digunakan hendaklah diterangkan di Dewan yang mulia ini. Dan bukan sebarang, dengan izin, seperti *subsequence* kes sahaja yang akan dibangkitkan melalui barangkali soalan-soalan tambahan seterusnya di Dewan yang mulia ini.

Tuan Yang di-Pertua, sebab perubahan kepada rang undang-undang ini dengan izin, begitu *significant* sekali. Mungkin membawa perubahan yang besar dari segi tanggungjawab satu jabatan yang setakat ini satu jabatan yang penting iaitu Jabatan Pengangkutan Jalan.

Tuan Yang di-Pertua, maka di bawah perkara ini saya katakan tadi walaupun Tuan Yang di-Pertua menegur bahawa tidak ada kaitan dengan penswastaan tetapi dengan izin, does he on spoken intention, Tuan Yang di-Pertua, dan pihak kementerian harus berterus terang daripada sekadar main wayang kulit dan memberi gambaran-gambaran, bagus berterus terang bahawa inilah sebenarnya yang akan dilakukan.

Satu daripada akibat ini Tuan Yang di-Pertua, juga adalah pengeluaran kad pintar seperti mana yang dibentangkan di dalam ucapan pembentangan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Maka di dalam perkara ini saya ingin bertanya juga sesuai dengan akibat daripada perubahan undang-undang ini pengeluaran kad pintar kepada pihak awam, di mana semua maklumat secara elektronik akan disimpan dalam kad tersebut, termasuklah ha-hal lesen dan dikatakan tadi adalah sejajar dengan perkembangan di dalam sektor multimedia yang gelombangnya sedang berjalan pada saat ini.

Di dalam perkara ini saya mahu bertanya soal kos, lesen-lesen yang ada sekarang ini mengakibatkan kos untuk kita memperolehnya. Dengan adanya perubahan-perubahan dari segi ini dan pengeluaran kad itu, siapa yang akan membayar? Pasti pelanggan juga yang membayar. Berapakah kos yang akan terlibat untuk perubahan kepada kad pintar tersebut? Ini perlu ditanya.

Tidak ada guna, Tuan Yang di-Pertua, kad pintar dikeluarkan dengan kos yang tinggi tetapi nanti layanan-layanan oleh syarikat yang mengendalikan tugas Pendaftar Berlesen ini dengan izin, *not up to standard* tetapi masyarakat dan rakyat terpaksa mengeluarkan wang tambahan.

Tuan Husam bin Haji Musa: [Bangun]

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Jadi, perubahan kepada rang undang-undang ini Tuan Yang di-Pertua, mengakibatkan kos yang begitu besar tetapi dikatakan di sini rang undang-undang ini tidak akan melibatkan kerajaan dalam apa-apa perbelanjaan yang ditambahkan. Betul, sebab rakyat yang akan menanggung perbelanjaan-perbelanjaan yang akan diakibatkan oleh perubahan kepada rang undang-undang ini.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, Kubang Kerian bangun.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Ya, sila.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Yang Berhormat bagi Bandau. Saya ingin mendapat sedikit penjelasan dari Bandau. Yang Berhormat bagi Bandau telah sebutkan tadi bahawa penswastan, kementerian perlu menjelaskan apakah alasan yang paling pokok bagi peruntukan-peruntukan yang membolehkan penswastan sebahagian daripada fungsi JPJ yang ada dalam pindaan ini.

Pertama, ialah kerana kerajaan telah menggariskan ada lima objektif penswastan. Satu ialah penjimatan kos, adakah ini pada Bandau menepati sebab

bagi penswastaan iaitu penjimatan kos sedangkan JPJ mempunyai pendapatan lebih daripada RM2 bilion dan gaji kakitangan tidak sampai RM250 juta sahaja.

Oleh yang demikian, saya berharap Bandau dapat memberikan penjelasan yang lebih terperinci apakah pada pandangan Yang Berhormat sebab sebenar penswastaan ini? Adakah untuk penjimatan kos ataupun mengalihkan beban kewangan sedangkan JPJ bukanlah beban kewangan. Selain daripada itu sebab penswastaan yang lain ialah untuk peningkatan operasi.

Saya rasa Bandau boleh bersetuju dengan saya bahawa dalam pengurusan pemberian lesen dan road tax tidak memerlukan teknologi yang terlalu tinggi dan canggih, sehingga kita mesti menswastakan sebahagian daripada fungsi JPJ mengikut pindaan ini. Boleh Yang Berhormat jelaskan lebih lanjut?

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kubang Kerian. Saya setuju dengan pandangan yang telah dikeluarkan oleh Yang Berhormat itu. Itulah saya tekankan tadi bagi pandangan saya, malangnya dalam pembentangan rang undang-undang ini tidak dijelaskan akibat kos sebenarnya kepada rakyat kita.

Kita sedia maklum bahawa *arguments*, dengan izin, untuk penswastaan cukup jelas. Nombor satu mengurangkan perbelanjaan tanggungan kerajaan, mempertingkatkan keberkesanan efficiency, dengan izin, dan beberapa lima, enam faktor-faktor lain yang diambil kira.

Tidak dinafikan bahawa sering kali penswastaan ini membenarkan juga, membolehkan khususnya para peniaga bumiputera untuk mengambil bahagian di dalam sektor-sektor industri. Tetapi seperti yang disentuh oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain katanya kebanyakan dalam sektor ini dengan izin, '*very few songs to sing*', dengan izin, pencapaian-pencapaian amat mengecewakan seperti penjualan kerajaan *divert*, dengan izin, kepada kumpulan bumiputera. Saya pun orang bumiputera juga dan kita bersyukur apabila peluang itu diberi kepada orang-orang bumiputera. Tetapi sering kali apabila *divertment* kepada sesuatu syarikat itu, dengan izin, *disappointing*, kerajaan ambil balik, *save*, dengan izin, kembali dan saya rasa mencerminkan kegagalan dasar kerajaan dari segi pencapaian di dalam dasar memberi peluang kepada kaum bumiputera pada keseluruhannya.

Tuan Husam bin Haji Musa: [Bangun]

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Sekali lagiilah.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Yang Berhormat bagi Bandau ya. Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat bagi Bandau setuju bahawa bagi Sabah dan Sarawak fungsi yang hendak diswastakan ini diberikan kepada bumiputera daripada Sabah dan Sarawak dan supaya Kementerian Pengangkutan mengambil kira kedudukannya?

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Saya di Sabah, Sarawak kita tidak pernah berhenti bercakap di Dewan yang mulia ini masalah ketinggalan zaman dari segi jalan raya -jalan raya tetapi kita bayar road tax cukai jalan yang sama. Memang ini dari dahulu kita mengatakan bahawa ketidakseimbangan itu begitu wujud dengan luas dan itulah harapan dalam Rancangan Malaysia Kelapan yang akan datang ini ada perubahan-perubahan yang lebih ketara.

Saya nyatakan di sini di mana perkara-perkara yang berkaitan, maka dengan itu saya minta pihak kementerian menjelaskan setakat ini berapa jumlah keuntungan ataupun hasil yang diperolehi oleh Jabatan Pengangkutan Jalan setiap tahun. Sila bekalkan tahun 1999 dan 2000 pendapatan daripada bidang kuasa pelesenan.

Dengan adanya penswastaan dijangkakan sebab pihak anak syarikat DRB telah pun mengemukakan cadangan bahkan sudah diberi projek ini. Berapa pendapatan yang mereka jangkakan dapat diperolehi daripada apabila mengambil alih sebagai Pendaftar Berlesen dalam konteks ini? Dalam keadaan yang sama, berapa pendapatan yang boleh diperolehi oleh kerajaan daripada pihak syarikat DRB, berapa jumlah, berapa nilai konsesi yang akan diberi ini? Pada masa yang sama harus kerajaan ditanya berapa jumlah peningkatan yuran yang akan dibayar oleh pihak rakyat kita, pihak pemegang lesen?

Tuan Yang di-Pertua, ini perlu ditanya, konsesi diberi, berapa saham kerajaan dalam konsesi tersebut? Pada masa yang sama berapa tanggungan masyarakat umum dari segi peningkatan kos. Adakah jaminan tidak ada peningkatan harga-harga atau yuran-yuran lesen untuk lima tahun yang akan datang, adakah ini termaktub di dalam perjanjian tersebut?

Saya bangkitkan ini, Tuan Yang di-Pertua, kerana ini juga masalah PUSPAKOM hasil daripada perubahan rang undang-undang dahulu juga apabila pemeriksaan kereta itu diswastakan kepada pihak PUSPAKOM. Setakat ini masalah PUSPAKOM masih berterusan.

Saya ingin bangkitkan perkara yang berkaitan bagi pihak negeri Sabah seperti mana yang saya sentuhkan tadi, queue-queue masih panjang untuk

memeriksa kereta. Seringkali temu janji sudah mendapat tarikh dan jam, kita datang ke sana, tidak ada power, tidak ada bekalan elektrik, komputer down, dengan izin, orang datang 20 batu jauhnya daripada Ulu Penampang kah yang terpaksa datang ke Kota Kinabalu dari Ulu Kiuluk, semua datang hari esok. Dua, tiga hari 'lori ampai-ampai', pihak bumiputera dan peniaga-peniaga lain tidak boleh mencari makan. Jadi, apa kelebihan penswastaan kalau masalah itu masih berterusan?

Tuan Yang di-Pertua, saya rasa ini hal-hal yang begitu – dalam konteks yang sama saya mahu bertanya adakah pihak PUSPAKOM telah membayar hutang kepada kerajaan mengikut perjanjian seperti mana dahulu? Mereka harus membina pusat-pusat PUSPAKOM, sudahkah menunaikan syarat-syarat dalam perjanjian kerana kalau dalam PAC dahulu, sudah tiga tahun tanya perkara ini.

Saya ingin bertanya persoalan sebegini sudah selesaikah semua hutang dan bayaran yang *due* kepada kerajaan kerana mereka kutip bayaran itu belum serah kepada kerajaan. Saya minta kedudukan yang terkini.

Tuan Yang di-Pertua, dalam perkara yang sama ini kerana di bawah tanggungjawab Jabatan Pengangkutan Jalan dan pasti ada kaitan dengan soal Pendaftar Berlesen ini tanggungjawab untuk memberi lesen Goods Driving License (GDL) dengan izin. Di peringkat negeri Sabah telah pun seharusnya *cut-off point*, dengan izin, kali terakhir untuk menduduki peperiksaan-peperiksaan itu dan ujian adalah 30 Oktober 2000.

Saya ingin bertanya pada setakat ini berapa banyak lagi yang dijangka oleh pihak JPJ belum menduduki peperiksaan ujian ini ataupun sudah dijangka bahawa semua sudah. Tetapi mengikut laporan yang kita terima masih ramai orang yang belum menduduki peperiksaan untuk mendapatkan lesen GDL dalam perkara ini.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Mesyuarat]

Juga jaminan pada waktu itu oleh pihak kerajaan dan JPJ bahawa satu daripada sebabnya kenapa Goods Driving License (GDL) dengan izin, ini diperluaskan di Sabah dan khususnya di Sarawak ialah bertujuan untuk memastikan hanya orang tempatan sahaja boleh jadi pemandu-pemandu lori. 'Om-om' semua itu tidak akan kelihatan lagi dari segi bekerja sebagai pemandu dan seterusnya.

Tetapi sekarang ini setiap hari tidak ada perubahan. Orang asing juga yang boleh 'memegang' lori dan menjadi pemandu dan mendapatkan GDL. Jadi, saya ingin bertanya di dalam Dewan yang mulia ini kepada pihak kementerian, kenapa ini

terjadi? Adakah syarat sebenarnya tertulis di dalam lebih awal bahawa orang asing apatah lagi pendatang asing tetapi pekerja daripada negara asing.....[Disampuk]

Tuan Wilfred Madius Tangau: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Tuaran berdiri, Yang Berhormat. Hendak penjelasan.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tunggu, saya siapkan ini dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia selesaikan dahulu, ya.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Adakah termaktub dari awal bahawa inilah jaminan kerajaan pada waktu itu. Tetapi saya ingin beritahu Dewan yang mulia ini, tidak berubah om, om di sini kerana om ini orang-orang dari Timur, dari Indonesia....[Disampuk]

Tuan Wilfred Madius Tangau: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Hendak bagi jalan Yang Berhormat?

Dr. Maximus Johnity Ongkili: masih lagi berterusan dan orang-orang tempatan, bumiputera orang Sabah dan orang bangsa lain di negeri Sabah masih sukar untuk bersaing dengan pendatang luar ini untuk bekerja sebagai pemandu pun.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Tuaran.

Tuan Wilfred Madius Tangau: Terima kasih Yang Berhormat. Saya cuma ingin bertanya, minta penjelasan. Barangkali Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini tidak kenal Yang Berhormat sebut tentang “om”, “om” tadi itu. Jadi, bagaimanakah “om”, “om” ini, siapakah sebenarnya “om”, “om” ini dan dari manakah dia ini dan bagaimanakah dia berada di negeri Sabah dan bagaimana pula dia mendapat lesen sehingga dia boleh memandu kereta-kereta ataupun kenderaan. Mohon penjelasan, Yang Berhormat.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa sebahagian yang saya jelaskan tadi perkataan “om” itu bagi orang-orang Timur yang bekerja di negeri Sabah dan saya percaya juga di negeri Sarawak sebahagianlah dan daripada kumpulan ini ada pendatang asing tanpa izin, ada yang datang juga dengan pas-pas tertentu tetapi itulah kita hairan kepada pihak Imigresen dan Jabatan Buruh, kenapa membenarkan orang-orang bukan rakyat Malaysia untuk bekerja sebagai pemandu

lori-lori khususnya. Ini bukan kerana kekurangan pemandu di negeri Sabah, bukan kerana orang tempatan tidak berminat. Yang lebih seriusnya kenapa mereka ini sampai boleh memperoleh GDL, lesen pemandu GDL yang saya katakan tadi.

Jadi, begitulah dalam perkara ini saya minta pihak kementerian, bahawa masalah ini cukup jelas kenapa ini terus terjadi kerana saya baru terima *e-mail* semalam, seorang rakyat kita, pemandu-pemandu lori kompelin bahawa mereka terpaksa bersaing dengan orang-orang asing ini dan mengatakan dahulu apabila ada GDL, bayar RM170, saya bayar RM170, saya pun ada GDL juga. Tetapi masih bersaing dengan orang-orang asing untuk memandu kereta-kereta, jentera-jentera berat.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyentuh kepada perkara yang terakhir, satunya ialah soal kad pintar ini yang dikata tadi akan wujud melalui perubahan ini dan sesuai dengan perubahan rang undang-undang ini dan sesuai juga dengan perkembangan di dalam sektor multimedia.

Tuan Yang di-Pertua, memang memperoleh kad pintar ini sesuatu yang kita banggakan. Kalau yang pertama sekali kerana kosnya berpatutan dan betul-betul ia berguna untuk menyenangkan kehidupan kita daripada segi khususnya apabila membuat tugas ataupun dengan jabatan-jabatan tertentu tetapi saya teringat baru-baru ini, passport pintar ini yang ditolak oleh negara-negara lain. Misalnya yang dikata pelancong kita yang balik ke Taiwan ataupun Korea hari itu, tidak diterima di lapangan terbang. Saya mahu kepastian, adakah kad pintar ini yang mengandungi nanti lesen-lesen pemandu boleh diterima di negara-negara lain? Pastikan bahawa ia benar-benar diterima. Jangan bilang tidak ada masalah, apabila berada di negara sana, kita ditahan ataupun kad kita tidak dihormati, tidak ada wibawa sama sekali.

Jadi, saya rasa satu jaminan hendaklah diberi oleh kerajaan di dalam perkara ini. Jangan kes seperti passport orang sudah *travel*, orang sudah berjalan masuk ke negara asing, pemerintahan negara asing hantar kita balik. Bikin malu, bukan sahaja kepada negara tetapi menyulitkan, menyusahkan pihak rakyat kita.

Dalam perkara yang sama juga, saya rasa dalam hal kad pintar ini, soal keselamatan hendaklah diperhatikan supaya tidak ada kes-kes seperti mana dahulu di mana kes pemberian lesen terbang dan seterusnya kerana ada penyelewengan. Apa jaminan kerajaan bahawa tidak ada penyelewengan apabila pendaftar berlesen ini diberi kepada pihak swasta dan pada masa yang sama mengurus hal-hal pendaftaran dan pelesenan. Apa jaminan keselamatan kad tersebut dan tidak ada

lagi salah guna kuasa dan seterusnya tidak akan berulang seperti mana terjadi pada masa-masa yang lampau?

Yang terakhir Tuan Yang di-Pertua, soal penguatkuasaan. Dengan izin *it's one thing to have nice card* dan kod undang-undang yang melindungi kita dalam sektor-sektor tertentu tetapi jika tidak ada penguatkuasaan, tiada guna juga. Dalam soal ini, tanggungjawab JPJ khususnya untuk memastikan undang-undang yang sedia ada itu dilindungi daripada segi penguatkuasaan adalah sangat penting.

Saya mahu menyentuh misalnya had laju Tuan Yang di-Pertua, khususnya di *highway* daripada Kuala Lumpur *highway* besar menuju ke Johor. Kita melihat pemandu-pemandu ini yang berjalan dengan laju sekali khususnya kereta-kereta Singapura, orang-orang Singapura.

Kita lihat tidak ada JPJ yang kelihatan untuk menguatkuasakan undang-undang yang sedia ada. Saya ingat mereka datang ke Malaysia, ke Semenanjung ini khusus untuk mahu *test* atau mahu cuba kereta mereka yang kuasa pandu itu begitu kuat sekali tetapi penjagaan-penjagaan ataupun penguatkuasaan undang-undang khususnya *highway* di antara Johor ke Kuala Lumpur ini tidak ketat penjagaannya.

Saya baru dua minggu yang lalu, saya sengaja menggunakan had laju yang berpatutan dan saya sengaja tinggal di *right lane*, di pertengahan jalan. Hoi! saya kira 20 minit mahu hampir 20 kereta yang kasi lampu sama saya daripada belakang dan hon!, hon!. Walaupun kita sendiri pun sudah melintasi had laju dan saya lihat kebanyakan adalah dua per tiga daripadanya kereta-kereta dengan 'S' permulaannya dan apakah tindakan-tindakan yang dikenakan kerajaan dalam perkara ini untuk mengawal dan memastikan supaya soal penguatkuasaan ini tidak diabaikan. Pada masa yang sama, ia membuat perubahan-perubahan tertentu untuk mudah-mudahan memberi kebaikan yang lebih tinggi dalam memberi layanan kepada rakyat. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini, Batang Lupar.

Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob: Tuan Yang di-Pertua, saya....[Disampuk]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu hak saya sebagai Kerusi.

3.38 ptg.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Batang Lupa]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Nanti saya bagilah.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya berjanji cakap sedikit sahaja, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Janganlah ketawa. Kalau ketawa saya cakap panjang nanti. *[Ketawa]*.

Saya soal yang dikemukakan oleh rakan-rakan daripada pembangkang pagi ini tadi, tidak lain tidak bukan hanyalah pada soal penswastan ditumpukan khusus dalam pindaan yang dibuat dalam rang undang-undang pindaan ini. Walaupun saya tidak bersetuju keseluruhannya, yang mana pihak yang berucap daripada pembangkang tadi mengatakan semua penswastan itu adalah tidak baik dan tidak mendatangkan hasil yang sempurna, bukan sahaja kepada negara tetapi juga kepada masyarakat Malaysia. Ini adalah kurang tepat dan kurang wajar bagi pihak pembangkang untuk menyuarakan sedemikian kerana ada juga badan-badan yang diswastakan telah menunjukkan prestasi yang baik, mendatangkan hasil yang sempurna dan telah memberi pulangan kepada terutama sekali masyarakat Melayu dan bumiputera dalam proses sedemikian.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Rompin berdiri Yang Berhormat.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih. Saya tertarik dengan hujah Yang Berhormat bagi Batang Lupa dan tertarik dengan hujah rakan kita dari Sabah sebentar tadi tentang penswastan. Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat bagi Batang Lupa, adakah Yang Berhormat sedar di Sabah pun semasa Kerajaan PBS pun banyak projek penswastan dilaksanakan oleh Kerajaan PBS. Terutamanya...

Dr. Maximus Johnity Ongkili: *[Menyampuk]*

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Bagilah saya bercakap, tadi saya dengar lama Yang Berhormat bercakap. Pelaksanaan di Sabah - ini rakyat Sabah boleh mengesahkannya. Penswastan air di Sabah, ketiga-tiga projeknya diluluskan oleh Kerajaan Sabah tetapi sekarang menjadi masalah yang besar,

Kerajaan Barisan Nasional terpaksa membela projek penswastan yang dilaksanakan oleh PBS yang merugikan rakyat di Sabah. Saya hendak bertanya Yang Berhormat bagi Batang Lupa walaupun Yang Berhormat bagi Batang Lupa orang Sarawak tetapi ini isu orang Sabah Sarawak samalah saya kira.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Sebagaimana yang saya sebutkan tadi, sebenarnya sistem penswastan ada mempunyai sebab-sebab yang tertentu dilaksanakan oleh pihak kerajaan, umpamanya mengurangkan perbelanjaan kerajaan, mengurangkan guna tenaga daripada kerajaan, mengurangkan tanggungjawab kerajaan untuk mengurus, memberikan input, kemahiran (*expertise*) kepada syarikat-syarikat ataupun badan-badan yang tertentu dan beberapa perkara lain lagi.

Jadi, saya tidak menyalahkan pihak parti PBS dahulu untuk menswastakan oleh kerana ini mengikut yang dibuat oleh pihak pusat, tetapi malang mungkin pengendalian di Sabah pada ketika itu tidak baik, jadi itulah menjadi rugi. [*Yang Berhormat bagi Bandau keluar Dewan*] Eh, janganlah keluar Yang Berhormat.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Teruskan Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tidak dengar kawan bercakap.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, biarlah dia keluar.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Mendatangkan kerugian. Walau bagaimanapun, Tuan Yang di-Pertua, saya masih menyokong sistem penswastan ini kerana sistem penswastan ini adalah satu sistem yang dinamik, sistem yang boleh mendatangkan hasil kepada pihak kerajaan dan masyarakat keseluruhannya. Kita telah melihat juga banyak badan yang diswastakan dan telah mendatangkan hasil. Hasil yang saya sebut di sini bukanlah hasil oleh kerana mendatangkan berjuta-juta duit kepada pihak yang mengambil alih penswastan sedemikian, tetapi pulangan yang saya sebut ini adalah pulangan kepada negara, pulangan kepada masyarakat dan pulangan kepada orang yang menjadi *client* badan-badan penswastan ini. Jadi, inilah pulangan yang saya sebutkan.

Adalah tidak tepat juga mengatakan iaitu tadi saya dengar kawan dari PAS menyebut iaitu semenjak 10 tahun kemerdekaan, kita tidak melihat dan semenjak tahun 1990-an tidak ada peningkatan pun, bahkan mengurang dari segi peratusan pegangan pihak bumiputera ataupun Melayu dalam nisbah pendapatan di dalam

negara ini. Pandangan saya bukan dilihat daripada nisbah peratusan, Tuan Yang di-Pertua. Kita mesti melihat dari segi nilai pendapatan itu. Adakah perbezaan pada tahun 1990 atau pada tahun 1963 sebelum merdeka dan selepas merdeka, tahun 1970 kepada masa sekarang. Umpamanya pada tahun 1970, melihat data yang dikeluarkan oleh pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar mengatakan iaitu 58% rakyat Malaysia di bawah paras kemiskinan, tetapi pada tahun 2000 ini kurang daripada 9% rakyat Malaysia di bawah paras kemiskinan dan 2.8% yang di bawah PPRT yang *hardcore poor*.

Jadi, ini menunjukkan daripada ini sahaja kita boleh melihat sebagai data menunjukkan apa sahaja kerajaan buat sama ada penswastan ataupun tindakan-tindakan ekonomi pulangan kepada orang-orang Malaysia, bukan sahaja orang bumiputera tetapi keseluruhan rakyat Malaysia telah mendatangkan kesan yang begitu baik. Tetapi dalam masa yang sama, Tuan Yang di-Pertua, kalau kita lihat negara yang dikatakan *the biggest democratic country in the world*, India umpamanya. India adalah satu negara yang demokratik mengikut lunas-lunas demokratik liberal. Mereka telah merdeka semenjak tahun 1948.

Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh: 1947.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: 1947, saya terlambat setahun.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat boleh masuk ke bilikah?

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya akan masuk Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya menghabiskan mukadimahnyanya. Semenjak tahun 1947 tetapi pada masa sekarang rakyat di negara India adalah 1.2 bilion kalau tidak salah saya. Tetapi mengikut figure daripada United Nation, dengan izin, 847 juta rakyat India adalah hidup di bawah paras miskin. Maknanya, 70% lebih rakyat India itu masih di bawah paras miskin. Maknanya, cara demo krasi yang dilaksanakan itu kurang mendapatkan hasil dan apa yang berlaku di negara kita banyak berhasil. Mungkin penswastan ada juga memberi kesan-kesan yang sedemikian.

Jadi, Tuan Yang di-Pertua, saya berpindah kepada soal pindaan undang-undang ini. Saya berasa sedih sedikit pindaan ini tidak menepati apa yang saya harapkan. Apabila rang undang-undang ini diberi ke tangan saya, kalau tidak salah

sebelum sesi persidangan ini, saya berharap dua tiga perkara telah dimasukkan sama, tidak menumpu hanya khas kepada penswastaaan ini.

Saya berharap, umpamanya seksyen 69, saya sudah sebut ini semenjak tahun 1999, Tuan Yang di-Pertua, patut dimasukkan sama untuk dipinda. Kalau tidak dipinda, tolonglah jawab surat saya. Mintalah Yang Berhormat beritahu Menteri supaya surat saya minta tolong dijawab, seksyen 69. Saya minta dipindakan undang-undang speeding untuk negara Malaysia ini. Jadi, surat itu saya suruh pergi kepada kementerian, tidak dijawab. Saya salur surat saya yang sama kepada Menteri di Jabatan Perdana Menteri, sampai sekarang pun tidak jawab. Saya soal dalam Parlimen ini sudah tiga sesi, tidak jawab juga. Tidak adakah peguam-peguam yang boleh bagi nasihat kepada kita di sini? Kalau saya salah, tunjukkan saya salah. Kalau saya betul, *implement* apa yang saya minta kerana betul.

Jadi Yang Berhormat, saya rasa sedih sedikit. Seksyen 69 tolong dipinda ataupun bagi nasihat undang-undang kepada saya kerana seksyen 69 ini mengehadkan iaitu hanya Menteri Pengangkutan sahaja yang boleh menetapkan batasan laju kereta di jalan raya. Itulah mengapa di jalan raya Malaysia hanya mempunyai dua had laju. Satu, 110 km sejam untuk expressway. Ini pun tidak dimasukkan dalam undang-undang. Kalau dilihat betul-betul undang-undang, tidak ada. Yang dihadkan ialah 90 km sejam sahaja.

Semua jalan di dalam Malaysia ini jalan Malaysia tetapi ada orang kata ada jalan *state*, ada jalan *federal*, ada jalan *feeder road* dan macam-macam disebut. Ini tidak ada dalam undang-undang. Tolong peguam daripada kementerian. Mana dia dalam seksyen 69 menunjukkan yang ada mengatakan jalan yang selain daripada jalan Malaysia dalam undang-undang ini.

Jadi, saya dapat keraguan. Itulah mengapa di seluruh Sarawak, saya bercakap ini mewakili negeri Sarawak. Seluruh negeri Sarawak kalau pergi dari Lawas sampai ke Kuching ke Sematan, tidak ada satu tempat pun menunjukkan speed limit di bawah 90 km sejam kerana jalan Malaysia hanya mempunyai speed limit 90 km sejam. Kalau undang-undang ini tidak dipinda, dengan sendiri kuasa kerajaan tempatan sama ada dia majlis daerah tempatan ataupun JKR negeri tidak berkuasa untuk menetapkan speed limit yang berlainan dari apa yang telah ditetapkan oleh Menteri.

Mengikut undang-undang, kalau orang buat speed limit berlainan walaupun ada dalam perenggan dua seksyen 69 mengatakan pihak berkuasa tempatan boleh

membuat speed limit yang berlainan daripada speed limit yang ditetapkan oleh Menteri tetapi macam mana kalau Menteri sudah kata semua speed limit di seluruh Malaysia 90 km sejam? Berkuasakah orang majlis tempatan *over rule* Menteri punya deklarasi? Di bawah undang-undang, tidak boleh. Kuasa di tangan Menteri.

Jadi kalau penilaian saya ini salah, surat saya hitam putih saya hantar tiga muka saya hantar kepada kementerian. Saya minta tiap-tiap kali jawapan sampai sekarang pun tidak ada. Jadi saya minta tolonglah jawab. Kalau saya salah umpamanya dalam penilaian undang-undang tolong pasangkan semua signboard di seluruh Sarawak, the park, development area, tempat depan sekolah bagi 60/50 sebagaimana yang sesuai kerana apabila ditanya pihak JKR di Sarawak kenapa tidak di tempat budak yang selalu melintas sekolah daripada kampung ke sekolah tidak dibuat speed limit 60 kilometer. Dia kata tidak boleh. Dia buat slow sign. Dia buat bam dan sebagainya. Sebab undang-undang tidak memberi kuasa kepada pihak JKR Negeri. Jadi inilah pindaan saya minta semenjak 1998. Ini sudah tahun 1999 penswastan nampaknya kita pentingkan sangat keuntungan kepada satu syarikat dan tidak melihat kepentingan 2 juta rakyat Malaysia di Sarawak. *[Tepuk]*. Saya bukan minta tepuk.

Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid: Minta Datuk...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ada yang berdiri Yang Berhormat. Ada yang berdiri. Hulu Terengganu ya.

Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat bagi Batang Lupar. Saya sangat bersimpati dengan Batang Lupar sebenarnya. Dan saya rasa beliau ikhlas dengan teguran kepada kerajaan supaya diperbetulkan. Tetapi inilah nasib yang menimpa pembangkang juga. Bila kita menegur dengan ikhlas di Parlimen ini kita dituduh mengkritik semata-mata. Sedangkan apa yang kita tegur itu betul-betul berlaku. Saya ambil contoh apa yang kita selalu sebut tentang diskriminasi pemberian daripada kerajaan pusat kepada rakyat termiskin misalnya PPRT. Apa yang selalu kita sebut bahawa orang yang benar-benar layak yang miskin yang sepatutnya mendapat haknya tidak diberi.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: PPRT tidak masuk Yang Berhormat.

Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid: Sebagai contoh.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Soalan Yang Berhormat. Jangan hendak melengkung seluruh dunia susah kita.

Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid: Ya, tetapi apa yang saya hendak beritahu itu apa yang kita sebut itu apa yang benar-benar berlaku dan kita minta pihak kementerian turun tengok apa yang kita adu di sini kerana kita tidak akan mereka-reka cerita di sini.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukup Yang Berhormat jangan panjang sangat.

Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid: Oleh sebab itu saya sangat bersetuju dalam apa...

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kalau setuju kata setujulah dengan apa yang dicakap oleh Yang Berhormat tadi. Terima kasih.

Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid: Terima kasih Datuk.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Sebenarnya Yang Berhormat saya sudah bincang banyak dengan kawan-kawan dari Barisan Nasional berlatar belakangkan surat saya itu. Semua Ahli Parlimen BN setuju sebelum Yang Berhormat bersetuju. Saya sudah berbincang dengan Yang Berhormat bagi Sungai Benut, saya sudah berbincang dengan Yang Berhormat bagi Kangar, Tan Sri..

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, terus yang lain Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Yang Berhormat bagi Maran pun saya sudah berbincang.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya. Ada yang berdiri lagi Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Jadi setuju. Jadi persetujuan Yang Berhormat itu hanya setuju dengan tidak bersetuju sahajalah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Bandau ya, beri Bandau. Ha, sila.

Dr. Maximus Johnity Ongkili: Terima kasih. Saya begitu mendengar dengan teliti aduan Yang Berhormat tadi dan ini bukan aduan yang barulah. Dulu pun kami PBS dalam Barisan Nasional juga. Begitu juga sejarahnya bila kita menegur kita merayu seolah-olah tidak dipedulikan sahaja begitu. Dan walhal

aduan-aduan seperti itu berasaskan perlu dipercepatkan dari segi tindakan. Dan pada pandangan Yang Berhormat kenapa itu terjadi apabila kita bersuara, menulis surat, seringkali aduan kita itu ditinggalkan begitu. Adakah surat yang kita tujukan itu ataupun peribadi ataupun yang berkuasa yang kita tujukan surat itu dia bisukah, dia membisukah ataupun dia membisukannya.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Sibuk sangat Yang Berhormat. Tetapi saya haraplah jangan sibuk itu lupakan surat saya. Itu sahaja. Janganlah sibuk sangat sampai surat saya pun terlupa. Yang Berhormat, saya tahu tiap-tiap bulan pendaftaran kereta di jalan raya Malaysia itu bertambah dan pendaftaran orang yang hendak ambil lesen pun bertambah. Jadi ini menjadi satu kesibukan kementerian. Dan kemalangan jalan raya masih meningkat walaupun di antara negara yang terendah – soalan kemalangan daripada segi fakta Yang Berhormat walaupun kita nampak exposure ataupun pertunjukan dalam TV itu banyak sengaja dia mengejutkan kita supaya kita gerun soalan kemalangan ini. Ini adalah satu tindakan psikologi untuk memerangi orang yang berjalan di atas jalan raya dengan tidak senonoh ataupun tidak baik. Sebenarnya fakta yang membuktikan iaitu kemalangan jalan raya itu cukup memuaskan dan tidaklah begitu teruk sangat sebagaimana yang ditunjukkan oleh media. Sebenarnya tunjukan media itu membantu kerajaan untuk *psychological warfare* kepada pemandu-pemandu supaya jangan begitu teruk sangat semasa berada di jalan raya.

Jadi Yang Berhormat saya kembali kepada seksyen 69 itu lagi. Jadi kalau saya salahlah minta tolong datang ke Sarawak beri arahan kepada JKR Sarawak kepada semua majlis-majlis tempatan Sarawak ubahkan semua tanda-tanda yang menunjukkan speed limit di seluruh Sarawak di tempat membangun....

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat saya ingat cukuplah yang itu sebab itu seksyen yang tidak termasuk dalam pindaan kita. Kita bincang semasa dalam pindaan.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tunjuk ajar Tuan Yang di-Pertua itu saya akan

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah itu sudah banyak.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya akan patuhi. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya berharaplah minta sekali lagi beri jawapan sebab saya ini win win situation Yang Berhormat. Kalau saya salah kena buat signboard. Kalau saya betul kena ikut apa kata saya. Kalau tidak tidak guna saya bercakap. Ahli Parlimen yang dipilih oleh rakyat.

Yang Berhormat berpindah kepada soalan pindaan ini. Ini Tuan Yang di-Pertua, pindaan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini yang saya tunggu.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya pada masa sekarang Yang Berhormat tidak menyentuh persoalan siapa syarikat yang mendapat penswastan ini dan apa soalan kebajikan, saya mempunyai pandangan yang terbuka. Soalan ketelusan yang telah disebutkan, soalan efficiency ataupun semua sekali. Tetapi persoalan yang besar kepada saya ialah satu Yang Berhormat. Orang yang hendak ambil lesen ini dia tidak boleh pergi dari satu pelosok ke pelosok lain di Sarawak itu daripada Miri pergi ke Kuching 973 kilometer. Kalau orang hendak daftar ataupun hendak ambil lesen janganlah suruh orang Miri itu pergi ke Kuching ambil lesen di Kuching terbang belon 973 kilometer tambang RM100 lebih, lesen harga RM30 tetapi bayar kapal terbang ataupun belon RM200 lebih. Jadi ini tidak adil. Permohonan saya kalau penswastan ini dibuat syarikat yang membuat ini mesti mengadakan pejabat mereka di mana sahaja ada pejabat JPJ sekarang yang berhak memberi lesen, mesti mengadakan. Kalau tidak jangan sambung ke Sarawak dulu. Kita tidak mahu, sebab ini mendatangkan masalah sebagaimana saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Bandau tadi apa yang berlaku di PUSPAKOM. Sebab saya sendiri sebelum Yang Berhormat bagi Bandau sebut saya sudah sebut dulu di sini soalan PUSPAKOM. Dia adakan PUSPAKOM di Kuching tetapi orang di Sri Aman, Yang Berhormat bagi Sri Aman bagitahu saya 120 batu jalan kereta hendak test. Tetapi di perantaraan jalan kalau hendak test polis tahan. Macam mana hendak buat. Pikul kereta pergi Kuching. Lori Yang Berhormat siapa hendak pikul. Jadi kita mintalah di mana adanya JPJ di situlah juga ada syarikat ini mengadakan pejabat dia. Kalau tidak syarikat ini berhenti operate di Sarawak suruh saya buka. Privatize dengan saya, saya buka pejabat seluruh district. Ini baru dia tolong bumiputera. *[Tepuk]* Jangan tolong sendiri sahaja. *[Tepuk]* Ha, buat JV

dengan saya, saya panggil Yang Berhormat bagi Sri Aman, saya panggil orang daripada Miri, bawa daripada Selangau dan sebagainya kita akan buat pejabat, buat francais. Yang Berhormat ini walaupun nampaknya suara yang bunyi ...

Seorang Ahli: Membangkang sikit.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tidak, bukan membangkang Yang Berhormat sebenarnya. Ini cadangan yang baik walaupun orang kata in the lighter form lah tetapi adalah serius. Pandanglah orang daripada Kapit dikehendaki turun ke Kuching buat pendaftaran. Tanya dengan Yang Berhormat bagi Kapit.

Dua hari baru balik, sampai di Kuching, hendak membuat satu lesen sahaja, ini kita tidak hendak. Kementerian mesti memberi ketegasan kepada syarikat ini tentukan pejabat, tentukan pegawai, tentukan kemudahan-kemudahan dan tidak mahu ada suara-suara mengatakan kemudahan ini tidak cukup, komputer tidak ada, pegawai belum terlatih dan sebagainya. Jadi kita hendak ini jangan di *sortchange* kan masyarakat-masyarakat terutama sekali yang di luar bandar yang jauh daripada pejabat-pejabat, daripada servis. Apa yang dibuat oleh pihak JPJ adalah cukup memuaskan tetapi kita mengalu-alukan penswastan ini dengan harapan ia lebih efisien, lebih baik, lebih sempurna daripada apa yang JPJ boleh buat.

Satu lagi persoalan yang berbangkit. pada masa sekarang, saya ingin menyebut juga mengenai lesen ini, adakah dia beri lesen motosikal, lesen memandu kereta, motor biasa, memandu lori, memandu lori besar, balak dan sebagainya. Ini adakah termasuk juga dengan lesen orang memandu teksi, memandu kereta yang sampai dua belas ..., jadi ada dia sebut nama PSV, adakah lesen ini juga termasuk sama. Jadi kalau ini termasuk sama Yang Berhormat, berilah peluang saya bercakap sedikit dengan persoalan PSV ini.

Soal PSV ini Tuan Yang di-Pertua, saya beri sedikit pengisytiharan, saya adalah Pengerusi Lembaga Pelesenan Negeri Sarawak. Tidak ada hubungan dengan persoalan yang saya bercakap di sini. Jangan ada persoalan.

PSV ini dikeluarkan oleh pihak Jabatan Pengangkutan Jalan, sekarang nampaknya mungkin diambil alih oleh pihak pendaftar lesen. Kalau ini telah berlaku apakah pembaharuan yang kementerian akan buat supaya ada perubahan. Kalau kita lihat Yang Berhormat, sekarang di Kuala Lumpur umpamanya, orang yang menjadi pemandu teksi. Pemandu-pemandu teksi kita sebagai *front liner* kepada industri pelancongan, *front liner* dengan izin kepada orang yang datang ke negara

Malaysia tetapi apabila kita bertanya dengan pemandu teksi, di mana tempat itu dan di mana tempat ini, pemandu teksi berkata, tidak tahu tempat ini, boleh encik tolong tunjukkan jalan mana encik hendak pergi. Ini bukan kesalahan kementerian, Entrepreneur Development, sebab lesen kereta memang kementerian ini yang memberi tetapi lesen memandu itu JPJ yang membuat, yang mungkin akan jatuh ke bawah bidang kuasa syarikat ini nanti.

Apakah rangka latihan yang bakal dibuat atau dirancang oleh pihak kementerian untuk dilaksanakan oleh syarikat ini untuk mengemaskinikan lagi pemandu-pemandu teksi, pemandu-pemandu kereta sewa supaya jangan nanti penumpang di belakang menjadi pemandu pula. Hendak beritahu, kalau dia tahu boleh dia beritahu, kalau dia tidak tahu, dia harap berjalan ke sana sini tetapi macam mana dengan meter teksi itu, berjalan juga. Jadi Yang Berhormat saya berharap sebelum orang itu dibenarkan memandu teksi atau kereta sewa, dia mempunyai kemahiran dan pengetahuan yang mencukupi dalam bidang tugas dan tanggungjawabnya sebagai pemandu yang sedemikian.

Umpamanya kalau pemandu itu dikhaskan untuk memandu teksi ataupun kereta sewa di Kuala Lumpur, orang itu mesti mengetahui selok-belok apa sahaja tempat di Kuala Lumpur ini. Sebagaimana latihan diberi kepada pemandu teksi umpamanya di London. Kalau di London, bila kita masuk sahaja ke dalam teksi, apa sahaja kita tanya dia tahu. Latihan pemandu teksi di London memakan masa enam bulan. Enam bulan ini adalah kursus yang *full time*, mempunyai *syllabus* bukan sahaja berhubung dengan undang-undang tetapi juga *syllabus* berhubung dengan sejarah dan *syllabus* berhubung dengan perkara yang terkini politik, sosial ataupun ekonomi dan termasuk soal geografi di mana dia akan beroperasi. Geografi ini, di mana rumah

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat, Larut berdiri Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: ..Datuk Larut, di mana rumah dia, rumah..

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya. Yang Berhormat bagi Larut berdiri, hendak minta penjelasan itu.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Saya hendak bertanya sedikit. Tadi Yang Berhormat membandingkan pemandu-pemandu teksi di London. Walaupun Yang Berhormat baru balik daripada

Cuba, masalahnya ada pemandu-pemandu teksi kita yang buta huruf, maknanya tidak tahu membaca dan menulis. Bagaimana kaedah ini boleh diamalkan, dipraktikkan. Sila, beri penjelasan sedikit.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Yang Berhormat bagi Larut. Sebenarnya latihan ini bukan perlu bertulis, tidak perlu bertulis, bercakap bahasa Malaysia boleh. Umpamanya kalau Yang Berhormat pergi ke Ulu Kapit, Ulu Belaga, saya pun ada juga terjumpa orang tidak tahu menulis tetapi kalau Yang Berhormat hendak tahu, mana pokok petai yang ditanam lapan puluh tahun dahulu, dia akan tahu. Dia boleh tahu jalan, selok-belok, pelosok, mencari mana satu pokok buah-buahan ini, mana pulau itu, mana tempat ini, dia tahu semua. Maknanya walaupun tidak mempunyai pendidikan, orang itu boleh dilatih mengetahui tempat-tempat yang tertentu. Ini yang penting sekali sebagai pemandu. Jadi orang ini tidak perlu membuat penulisan, latihan boleh dibuat secara lisan. Pengetahuan yang sedemikian adalah daripada lisan, dilaksanakan secara praktikal oleh pihak yang tertentu.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat, saya setuju tetapi kita tahu buta huruf ini dia tidak kenal huruf, nombor baik. Jadi saya mintalah satu penjelasan, adakah Yang Berhormat dapat ilham waktu di Cuba dahulu untuk dibantu. Kalau sedemikian rupa seolah-olah Yang Berhormat bersetuju kalau dengan isu lesen terbang ini yang terbabit ramai di kalangan yang buta huruf. Bagaimana kita hendak mengatasi masalah ini kerana di kampung-kampung terutamanya ialah mereka yang tidak tahu membaca dan menulis tetapi memerlukan lesen. Lesen untuk membawa van, kenderaan termasuk yang membawa van-van ceramah PAS ini. Minta penjelasan sedikit.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat telah memberi satu idea kepada saya. Saya kadang-kadang terlupa, jadi Yang Berhormat sudah membuka minda saya itu. Terima kasih

Yang Berhormat, sebenarnya penekanan daripada kementerian kurang tepat. Perlukan orang yang mempunyai pengetahuan menulis dan membaca. Jadi dengan sendirinya kalau tidak pandai menulis, tidak pandai membaca dia hendak memandu motosikal dan memandu kereta, dia terpaksa menggunakan lesen terbang. Jadi itulah yang saya katakan tadi, latihan tidak perlu bertulis dan tidak perlu membaca. Bolehlah dengan menggunakan lisan. Membaca kena belajar sedikit-sedikitlah.

Dahulu anggota polis di Sarawak Yang Berhormat Datuk, kalau hendak masuk polis itu dia kena lari dengan membawa bebanan 20 paun di belakang, 20 paun di tangan. Berlari kalau lima belas minit daripada Kuching itu sampai ke Pusat Latihan Polis dan balik dalam masa lima belas minit. Kalau boleh berlari itu dimasukkan ke dalam pasukan polis. Bila sampai ke Kuala Lumpur hendak melatih menerima gaji, dia tidak tahu macam mana hendak menyain, guna cap jari. Selepas latihan itu habis sembilan bulan selepas itu, dia pandai menulis sedikit-sedikit dalam masa sembilan bulan diberi latihan sedikit demi sedikit. Jadi maknanya orang boleh dilatih Yang Berhormat, setengah secara lisan dan setengah praktikal. Kalau dia bukan memerlukan sangat membaca benda yang banyak-banyak sangat, berilah lisan, luluskan dia secara lisan, tidak payah perlu melihat komputer, tidak perlu membuat pembacaan yang begitu..

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Teruskan Yang Berhormat.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit sahaja terima kasih. Saya bangkitkan persoalan ini kerana yang tidak kenal huruf, buta huruf pun susah hendak mendapatkan lesen ujian ataupun undang-undang yang terpaksa mereka ikuti. Tambahan pula yang kenal huruf pun kadang-kadang tidak lulus ujian, inilah yang saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat. Jadi kita minta kalau boleh penjelasan daripada Yang Berhormat, kaedah baru yang boleh dibuat oleh kementerian ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini biar Menteri menjawablah

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Ini minta dengan Menterilah. Minta dengan Menteri membuat dua *syllabus*. Satu *syllabus* untuk orang yang biasa, satu *syllabus* untuk orang yang perlukan kenderaan untuk kegunaan sendiri, tidak perlulah banyak tulis menulis tetapi diberi latihan lisan dan praktikal supaya menjadi pengguna jalan raya yang baik. Jadi tumpuan saya tadi ialah kepada pihak yang hendak mendapatkan lesen PSV in -. Public Service Vehicle punya lesen. Mereka ini saya melihat pemandu teksi kita dia kurang PR, tidak pandai interaksi dengan orang, dia kurang manis bercakap dengan orang, tidak mengetahui kawasan-kawasan di mana kalau ditanya dia pun, tidak tahu.

Jadi kadang-kadang ada juga baiknya benda-benda pengamalan ataupun pengalaman kita di luar negara. Umpamanya di London, kalau kita tengok pemandu

teksti itu dia mengetahui semua dalam kawasan, kadang-kadang dia lebih tahu daripada polis pun. Jadi keadaan yang sedemikian sepatutnya boleh dijadikan contoh kerana bukan kita mengatakan semua yang di Barat itu buruk, kerana saya pun macam Tan Sri, Yang Berhormat bagi Kangar, dia pun belajar di Barat. Belajar di Barat Tan Sri?. Macam saya belajar di...

Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya beri penjelasan di bawah Peraturan Mesyuarat.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Penjelasan?

Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh: Kalau ada Ahli Yang Berhormat bertanya kepada saya, bolehkah saya berdiri untuk menjawab? Terima kasih. *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Jangan sentuh, Yang Berhormat. Nanti panjang pula, cerita benda lain.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tidak ada jawapan, ya. *[Ketawa]* Jadi, kita lihatlah benda yang kurang baik di Barat itu jangan diikuti dan baik itu boleh juga kita ikut. Jadi, latihan pemandu teksi di Barat itu, di London itu adalah amat baik sekali kita contohi dan beri peluang, latihan yang mendalam, latihan yang mencukupi, daripada segala segi sebagai pemandu teksi, baru seseorang itu boleh mencerminkan negara Malaysia ini sebagai negara yang baik.

Front liner kita mempunyai kemahiran, pengetahuan dan perwatakan yang baik. Jadi, ini amat penting, Yang Berhormat, dalam konteks undang-undang pengangkutan jalan raya ini. Kerana undang-undang ini adalah undang-undang untuk masyarakat banyak, bukan sahaja berhubung dengan masyarakat Malaysia tetapi ada hubung kait dengan masyarakat luar negara.

Jadi, satu lagi, Yang Berhormat, saya ingin minta penjelasanlah, Yang Berhormat, saya mungkin salah dan mungkin juga saya betul. Kalau kita lihat di satu-satu tempat, ambil kiralah di Kuching, jadi misalan. Kalau kita datang ke lapangan terbang ada satu tempat simpan kereta di lapangan terbang itu, di tulis perkataan "*Minister*". Jadi, yang masalahnya, *Minister*, di bawah undang-undang ini ialah *Minister of Transport*. Bila *Minister of Transport* ini melawat Sarawak?

Yang motokar punya *bay* ini disimpan di situ sebenarnya tujuannya untuk Menteri-Menteri, orang yang dipanggil Menteri di Sarawak. Jadi, saya kata ini adalah satu kesalahan kerana Menteri dalam undang-undang yang mana pihak JKR, yang

mana pihak diberi kuasa di bawah Seksyen 69 ataupun mana-mana seksyen untuk mendirikan papan tanda di jalan raya di bawah undang-undang ini, Menteriya ialah Menteri *Transport*. Maknanya, tempat itu tidak boleh digunakan sesiapa pun melainkan Menteri *Transport* datang, guna kereta, simpan di situ, baru boleh simpan kereta, kalau orang lain simpan, Menteri mana pun, dia salah juga.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini pun, Yang Berhormat, jadilah tu. Ada lain yang berkaitan dengan undang-undang, Yang Berhormat. Ya, Shah Alam.

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Batang Lupa. Saya ingat Yang Berhormat bagi Batang Lupa ini, tambah semangat ya, pasal baru balik daripada melawat Fedal Castro, Cuba.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, persoalannya, Yang Berhormat.

Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed: Soalannya. Hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat, takrif Menteri ini kalau mengikut akta itu, adakah mendefinisikan Menteri Pengangkutan sahaja ataupun Menteri Kabinet. Dan, yang kedua, sama ada Menteri Kabinet di Sarawak itu boleh diterima pakai sebagai takrif sebagai Menteri supaya penggunaan petak itu tidak menimbulkan salah takrif dan salah tafsir kerana sekarang ini politik banyak salah tafsir. Yang mentafsirkan salah selalunya di pihak pembangkanglah.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, di dalam rang undang-undang ini ada mana-mana sebut Menteri, ya.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menjawab persoalan ini. Tidak adil juga kalau saya tidak jawab. Mengikut pendapat saya, ini orang kata dengan izin, *my opinion* lah. Pendapat saya takrif “Menteri” dalam undang-undang ini samalah juga dengan Menteri yang ditulis dalam petak itu adalah Menteri Pengangkutan sahaja kerana dalam undang-undang ini tidak mengetahui siapa Menteri lain melainkan Menteri Pengangkutan sahaja. Dengan sendirinya petak tempat simpan kereta itu adalah hak Menteri Pengangkutan sahaja maknanya Menteri Kabinet lainkah, sama ada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Timbalan Perdana Menteri ataupun Menteri di Sarawak ataupun Yang Amat Berhormat Ketua Menteri Sarawak, tidak berhak menyimpan kereta di sana.

Jadi, berlaku satu, saya simpan kereta di tempat kereta Menteri. *[Disampuk]* Jadi, saya dituduh, Tuan Yang di-Pertua, menyimpan kereta *obstructing* kereta Menteri. Persoalan saya dengan polis, mana kereta Menteri Pengangkutan yang datang ke sini yang saya halangkan. Oleh kerana tidak jawab, kes terpaksa ditutup, kalau tidak, saya kata

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah tu.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya akan *challenge your case in court*.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kes pun sudah tutup. Yang lain, Yang Berhormat.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, jadi, saya mintalah pindaan dibuat, pindaan yang sesuai dibuat supaya undang-undang ini tidak *making mockery*, dengan izin, keadaan. Benda yang salah kita mesti tunjukkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu hak yang akan datang, Yang Berhormat. Ini dalam ini tidak ada perkara yang berkaitan.

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, inilah tadi sebab saya mengatakan daripada awal lagi saya rasa sedih sikit undang-undang ini tidak melihat keseluruhannya. *[Disampuk]* Sepatutnya sebelum kita membuat pindaan untuk satu matlamat, ambillah peluang itu untuk meminda seksyen-seksyen lain supaya apabila undang-undang ini diluluskan, bil ini diluluskan di Dewan ini, semua yang menjadi satu *anomaly*, ataupun satu tanda tanya kepada sesiapa sahaja yang belum jelas termasuk saya sendiri telah dapat kita jawab supaya tidak membuang peluang, tidak membuang masa, Parlimen bersidang dua, tiga kali untuk meminda, sekali satu seksyen, sekali lagi satu seksyen, sekali lagi seksyen yang lain.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman: Bila hendak habis?

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Bila hendak habis? Kata Yang Berhormat bagi Sungai Benut. Jadi, dengan yang sedemikian, Tuan Yang di-Pertua, saya tidak hendaklah bercakap panjang lebar, sudah janji cakap sikit sahaja tadi *[Ketawa]* Saya menyokonglah rang undang-undang ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kita bagi Tanah Merah.

4.17 ptg.

Tuan Saupi bin Daud [Tanah Merah]: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua yang telah memberi kebenaran kepada saya untuk turut sama membahaskan pindaan Akta JPJ 1987. Dan, pada hari ini saya ingin menyentuh mengenai beberapa pindaan iaitu yang melibatkan Seksyen 27, mengenai pengeluaran lesen memandu, Seksyen 29, lesen belajar memandu Seksyen 30, iaitu kuasa membatalkan lesen memandu.

Sebelum itu kita juga akan menyentuh berhubung dengan penswastan ini yang difikirkan wajar dan perlu untuk selain daripada melihat satu sudut, saya juga ingin melihat mewakili rakyat, kesan daripada penswastan ini. Pertama sekali kita melihat bahawa di antara dua fungsi utama JPJ iaitu yang pertamanya selain daripada perkara-perkara lain iaitu menguji dan melesenkan pemandu, yang kedua ialah menetapkan lesen latihan untuk pusat memandu. Sebelum kita telah melihat bahawa JPJ telah pun memberikan penswastan kepada pusat-pusat latihan memandu ataupun institut latihan memandu.

Kebeneran ini diberi berasaskan supaya dapat melahirkan pemandu yang berhemah di negara kita tetapi malangnya kita lihat pemandu-pemandu di negara kita walaupun telah mengikuti kursus-kursus yang terpaksa dijalankan sebelum memperoleh lesen tetapi hemah itu, hari ini kita tidak dapat melihat bahawa pemandu yang berhemah dilahirkan selepas mendapat lesen-lesen yang telah dikeluarkan.

Saya juga ingin menyentuh perkara-perkara ini apabila dibangkitkan oleh orang ramai terutama sekali dari sudut pembayaran kepada institut berkenaan apabila seseorang itu ingin mengambil lesen memandu. Ramai rakyat kita terutama sekali penduduk di luar bandar mengeluh tentang harga bayaran yang dikenakan oleh pihak swasta kepada mereka ataupun anak-anak kita yang akan menduduki peperiksaan atau ujian memandu untuk mendapatkan lesen.

Kita bayangkan bahawa seseorang yang ingin mendapatkan lesen terpaksa membayar di antara RM600 hingga RM800 untuk mendapatkan satu lesen. Saya pernah menemui dan juga menemu bual beberapa orang di dalam hal ini, masalah ini satu masalah yang agak besar kerana semua kita tahu kita jangan melihat kepada mereka yang berada tetapi kita juga hendak melihat kepada keseluruhan rakyat kita

yang miskin dan yang menghadapi krisis kewangan dan krisis ekonomi pada hari ini kerana kita tahu ada di antara mereka yang terpaksa mengumpul wang sampai setahun lebih semata-mata untuk mengikuti kelas latihan memandu ini.

Kalau mereka kumpulkan wang sebanyak RM50 sebulan, 12 bulan baru RM600 – setahun baru dapat RM600. Dia terpaksa bayar lebih kurang RM800 untuk mendapatkan lesen. Jadi, mereka terpaksa menyimpan wang lebih daripada setahun semata-mata untuk mengikuti latihan memandu yang diswastakan. Jadi, sebab itulah masyarakat hari ini melihat penswastan ini adalah suatu kenaikan kos kepada mereka di dalam urusan yang melibatkan lesen dan sebagainya.

Pihak swasta sendiri kalau kita lihat, saya telah menemu bual dua buah syarikat swasta yang terlibat secara langsung di dalam melatih ataupun mengeluarkan lesen ini, yang berada di Kota Bharu. Saya *quotekan* di sini iaitu 'Syarikat Kota Raya dan juga Syarikat Yakin Pandu'. Saya telah meneliti kertas kerja yang telah dibuat di mana mereka telah mendapat konsesi ini. Perbelanjaan yang terlibat oleh syarikat ini hanya RM2 juta. Apabila kita lihat aliran wang yang dikeluarkan ataupun yang dinyatakan di dalam syarikat berkenaan, hanya di dalam tempoh tiga tahun sahaja mereka telah memperolehi pulangan, memperolehi modal di dalam mengadakan kelas-kelas ataupun institut latihan memandu ini. Lebih daripada tiga tahun itu mereka memperolehi keuntungan. Ini pun berdasarkan kepada sewaan tapak yang mesti merangkumi dua ekar, mempunyai 10 buah kereta, sekurang-kurangnya Kancil, 10 buah motosikal, komputer dan sebagainya.

Saya ingin mengambil contoh, Tuan Yang di-Pertua, bagaimana perkara ini berlaku. Umpamanya, Yang Berhormat bagi Arau tadi telah pun menyatakan perkara yang hampir sama tetapi saya ingin menyebut secara detail lagi bagaimana satu kelas untuk mereka yang akan mengikuti kursus latihan ini ditempatkan untuk mengikuti kursus selama satu jam. Mereka terpaksa dibayar sebanyak RM50. Di dalam peraturan hanya dibenarkan 50 orang sahaja mengikuti sesuatu kelas itu tetapi kerana permintaan yang ramai terutama sekali pada hujung minggu, hari Jumaat atau hari Sabtu, maka syarikat ini telah membuat kelas-kelas yang menampung seramai 100 orang sekali gus. Bermakna kalau 100 orang satu sesi, satu jam kali dengan RM50, maka syarikat berkenaan telah memperolehi RM5,000 dalam masa satu jam. Itu yang kita rasa kesal.

Selain daripada itu, seperti yang telah disentuh oleh sahabat saya tadi ialah apabila kelas ini tidak dipatuhi sepenuhnya. Kadang-kadang masa yang sepatutnya

diikuti oleh orang-orang yang ingin mengambil lesen ini bergantung kepada mereka yang hendak mengambil lesen. Kalau mereka telah merasakan mereka mampu untuk memandu dan tidak mempunyai kesalahan, maka mereka boleh tandatangan dan walaupun masa tidak cukup, masa belajar tidak cukup, masa latihan tidak cukup tetapi mereka berhak untuk membuat ujian.

Satu lagi saya ingin menyebut juga, ini adalah pandangan kita kepada apa yang telah diswastakan supaya kita menilai perkara-perkara ini. Saya minta kementerian menilai perkara ini dan dapat mengkaji semula dari segi penswastakan ini bukan sahaja untuk melihat syarikat yang kita hendak bagi itu memperoleh keuntungan semata-mata tetapi tidak mengira beban yang akan ditanggung oleh pihak rakyat.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Larut berdiri, Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Tuan Saupi bin Daud: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, sila.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Yang Berhormat. Tadi Yang Berhormat mengatakan bahawa Yang Berhormat mencadangkan supaya kos untuk mereka yang ingin mendapatkan lesen ini dikurangkan, diturunkan sedangkan kita tahu mereka yang berkehendakkan lesen ini adalah mereka yang ingin memiliki motosikal ataupun kereta dan kenderaan-kenderaan yang lain. Masalahnya, kalau mereka dapat lesen tidak ada kenderaan, tidak ada motor, tidak ada lori, tidak ada van, tidak ada bas, tiga empat tahun tidak bawa, jadi bagaimana mereka boleh meyakinkan diri sendiri supaya mereka boleh memandu dengan baik di jalan raya. Sedangkan baru-baru ini kita lihat satu kes seorang pelajar baru dapat lesen meminjam kenderaan bapanya, kemudian terlibat dengan kemalangan. Saya tidak tahulah sama ada ini boleh dikaji balik. Minta penjelasan daripada Yang Berhormat.

Tuan Saupi bin Daud: Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Larut. Saya melihat perkara ini dari segi kos. Jangan kita melihat kos ini sebagai tanggungan yang mampu kerana perkataan itu 'mampu'. Seseorang yang hendak lesen itu mesti dia berkemampuan. Sebenarnya seperti mana Yang Berhormat Larut tahu, kadang-kadang anak kita yang berumur 17 tahun, dia sudah mampu untuk memiliki lesen "L" bagi motosikal. Kemudian bagi kereta apabila mencapai umur 18

tahun, mereka mampu. Jadi, kita mempunyai anak-anak. Adakah kita hendak membenarkan anak-anak kita membawa motosikal ataupun kereta tanpa mempunyai lesen? Sebab itulah saya telah meninjau syarikat-syarikat ini dan mendapati bahawa mereka pasti akan memperolehi keuntungan yang berpanjangan hasil daripada peningkatan umur masyarakat kita pada hari ini kerana orang yang berumur 17 tahun semakin setahun semakin ramai, semakin setahun semakin ramai dan mereka ini akan memperolehi lesen.

Sebagaimana yang dinyatakan oleh Yang Berhormat juga, saya ingin menyentuh iaitu apabila saya mengatakan saya mewakili rakyat yang berpendapatan rendah. Yang Berhormat, di dalam kawasan saya di Tanah Merah ramai di antara mereka yang terdiri daripada peneroka-peneroka, terdiri daripada petani, penoreh, penternak dan sebagainya....

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh tanya?

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Kuala Kedah.

Tuan Saupi bin Daud: Sekejap, saya habiskan ayat.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia hendak habiskan ayat dulu, Yang Berhormat.

Tuan Saupi bin Daud: Mereka ini ada motosikal walaupun motosikal mereka buruk ataupun harga motosikal itu lebih rendah daripada harga lesen yang mereka hendak ambil tetapi mereka perlukan lesen.

Tuan Husam bin Haji Musa: Harga tayar. *[Ketawa]*

Tuan Saupi bin Daud: Memang harga tayar. Mereka mesti ambil lesen kerana kalau tidak ada lesen mereka akan berhadapan dengan masalah lain iaitu masalah kena saman dengan pihak polis. Jadi, bagaimana cara sekalipun lesen ini mesti diperolehi.

Tuan Mohamad bin Sabu: Boleh?

Tuan Saupi bin Daud: Inilah yang saya maksudkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Kuala Kedah.

Tuan Mohamad bin Sabu: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tanah Merah, saya tertarik hal bayaran lesen ini dan juga bayaran road tax. Dahulu pernah Yang Berhormat Gua Musang mencadangkan dihapus sahaja road tax kepada penunggang motosikal dan cukai kepada kereta, road tax dibayar melalui harga

minyak iaitu bila kita beli minyak, kita bayar terus cukai jalan, ertinya bila kita guna kereta kita bayar cukai, tidak guna kereta dua bulan kita pergi Mekah, sebulan, maka road tax tidak dibayar, sebab road tax cukai jalan bukan cukai simpan.

Pandangan Gua Musang itu boleh tidak kita utarakan semula sekarang supaya cukai dibayar melalui harga minyak. Sebab Gua Musang bila duduk di sebelah sana, dia tidak beri cadangan begitu kecuali jadi Perdana Menteri besok. Tetapi sekarang ini, saya minta kalau boleh cadangkan balik melalui ucapan Tanah Merah iaitu road tax melalui minyak supaya orang yang simpan kereta di rumah kerana pergi ke luar negeri tidak bayar cukai jalan. Bersetuju atau tidak dengan pandangan saya?

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

Tuan Saupi bin Daud: Terima kasih Yang Berhormat daripada Kuala Kedah. Saya rasa ini adalah suatu cadangan yang amat baik kepada kita semua kerana kita tahu kalau kita membayar road tax umpamanya ada sesetengah kenderaan yang terpaksa disadaikan tiga bulan tidak berjalan, tetapi road tax dan insurans terpaksa berjalan dan kadang-kadang itu kalau kita lihat, saya pun hairan hari ini juga, ini mungkin saya tidak tahulah di bawah kementerian mana, semakin mahal kita bayar insurans, insurans body terutama sekali, dan road tax ini semakin banyak berlakunya kecurian kereta-kereta di dalam Malaysia dan saya terkejut kalau kita lihat kepada kenyataan akhbar, pada hari ini dianggarkan 55 buah kereta sehari kena curi. Inilah, jadi saya bersetuju dengan Yang Berhormat tadi, kalau kita sudah tidak bayar road tax, kita simpankan kereta kita, kita kuncikan maka road tax ini hanya *discharge* apabila kita berjalan ataupun memasukkan minyak. Jadi, itu suatu pandangan yang baik dan saya rasa kementerian boleh menimbangkan perkara ini.

Saya juga ingin menyebutlah mengenai institut-institut latihan ini telah pun diadakan di pusat-pusat bandar sahaja, walaupun JPJ kita lihat JPJ sendiri berada sekarang ini ada dibina di kawasan luar bandar, di bandar-bandar kecil, tetapi pusat-pusat latihan memandu ini kebanyakannya terdapat di bandar-bandar besar dan saya pernah melihat bahawa apabila ditinjau kepada masyarakat kita, mengapa mereka tidak mempunyai lesen. Mereka menyatakan bahawa amat susah untuk memperolehi lesen, umpamanya lesen motosikal kerana kalau katakan yang duduk di Gua Musang ataupun duduk di Jeli, saya ambil contoh, terpaksa pergi ke Kota

Bharu berapa tambangnya, berapa makan minumannya, itu belum tahu lagi lulus atau tidak lulus.

Jadi, sebab itulah pernah dicadangkan dan telah pun dilaksanakan saya ingat oleh pihak JPJ di mana mereka, kita mahu rakyat kita yang memandu, kesalahan itu kira belakang, mempunyai lesen, biarlah mereka memandu dengan keadaan mereka mempunyai lesen memandu yang sah.

Sebab itulah pihak swasta ini, pihak pusat latihan memandu telah pun membuat percubaan dengan mengadakan latihan di luar bandar, kemudian apabila latihan cukup maka pihak JPJ pergi untuk membuat ujian dan apabila lulus terus diberi lesen. Saya dapat tahu bahawa suatu perkara yang telah dibuat di kawasan Jeli, Yang Berhormat Jeli tidak ada pada petang ini, di mana apabila dibuka melalui penggawa dan diumumkan melalui masjid bahawa pihak kerajaan akan mengadakan ujian memandu, maka pada hari tersebut 800 orang mendaftar untuk mendapatkan ujian memandu dan pihak JPJ terpaksa membuat jadual-jadual yang khusus kerana begitu tinggi sambutan yang dibuat dan dari sini kita lihat bahawa sebenarnya rakyat kita hendakkan lesen, bukan mereka tak mahu lesen, tetapi cara mendapatkan lesen itu yang agak sukar baginya.

Jadi, saya memintalah kerjasama JPJ terutama sekali menilai kembali perkara ini supaya memberi kesenangan kepada rakyat kita terutama yang duduk di luar bandar, yang duduk di kawasan pedalaman, mereka tak mahu kadang-kadang mereka dikejar polis, mereka tak mahu mereka tak boleh pergi ke kawasan kebun kerana terpaksa melintasi road block ataupun sekatan jalan raya. Jadi, inilah kita lihat, janganlah institut ini semata-mata memandangkan keuntungan dan JPJ sendiri harus prihatin terhadap perkara-perkara ini.

Selain daripada itu, saya juga ingin menyentuh beberapa perkara lagi iaitu dari segi pembayaran lesen dan juga cukai jalan ini kerana kita lihat pada hari ini sebagaimana yang disebutkan tadi, apabila JPJ telah membenarkan pembayaran lesen-lesen memandu dan memperbaharui road tax ini, diberi kepada ataupun boleh dibayar melalui pejabat-pejabat pos dan sebagainya, jadi ramai orang lebih tertumpu kepada pejabat pos.

Saya ambil contoh, saya pernah pergi ke Pejabat Pos Gombak, umpamanya kalau Ahli-ahli Yang Berhormat pergi ke Pejabat Pos Gombak, keadaannya begitu panjang sekali semata-mata apabila kita lihat bukan mereka ini berurusan soal surat ataupun soal untuk menghantar register, membeli setem dan sebagainya, tetapi

yang banyak sekali apabila dilihat ialah urusan pembayaran lesen dan juga pembayaran cukai jalan dan ini adalah suatu beban yang baru dan tanggungan yang baru kepada pejabat pos sehingga mereka terpaksa bila ditinjau menghadapi perkara ini dan terpaksa meminta supaya penempatan pegawai akan lebih ditambah untuk menyelesaikan perkara ini.

Selain daripada itu, berhubung dengan penswastan ini, saya bimbang, perasaan bimbang rakyat, perasaan bimbang kita ialah ekor daripada berlakunya rasuah kerana kita tahu pada 26 Ogos 2000 dahulu, kita dikejutkan apabila sindiket pengeluaran lesen terbang telah dibongkar oleh BPR iaitu seramai 100,000 orang yang terlibat dengan lesen memandu yang tidak sah ini dan angka yang paling penting ialah telah melibatkan suapan ataupun kewangan. Suapan sebanyak RM40 juta dan yang kedua, kalau kita lihat bagaimana tindakan yang telah dibuat oleh BPR pada waktu itu sampaikan melibatkan agensi-agensi lain untuk membanteras lesen terbang ini umpamanya, KWSP, Pendaftar Syarikat, Jabatan Pendaftaran Negara dan akhir sekali melibatkan Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR). Tetapi hanya 1.4% sahaja yang telah menyerahkan lesen memandu mereka. Ini yang saya rasa perkara yang perlu diselesaikan, perkara yang perlu diambil tindakan sebelum penswastan ini dapat berjalan dengan begitu lancar.

Saya juga minta supaya JPJ di dalam hal ini mengimbas kembali MoUnya dengan PUSPAKOM di mana suatu masa dahulu terdapat persefahaman iaitu PUSPAKOM mestilah memberi sekian-sekian banyak keuntungan yang diperolehi kepada pihak JPJ dan hari ini kita melihat bahawa kekhuatiran masyarakat ialah dari segi pemantauan dan juga mengelakkan kes rasuah ini.

Saya tertariklah sebagai renungan kita bersama, saya tertarik kepada kata-kata yang telah dikeluarkan oleh bekas Ketua Pengarah BPR, Dato' Ahmad Zaki sebelum beliau meninggalkan BPR di mana beliau telah di dalam kes rasuah, ekor daripada JPJ dan juga PUSPAKOM ini, dia telah memberi suatu gambaran yang jijik terhadap perlakuan rasuah yang saya rasa kita bolehlah ambil iktibar daripada kata-katanya kerana pada pandangan dia, *"Saya mengibaratkan seorang yang menerima rasuah seperti seekor anjing. Kita lihat anjing lidahnya sentiasa terjelir, air liurnya meleleh, kita ingat dia lapar, kita beri dia makan dan beri dia minum. Sebaik sahaja dia habis makan dan minum, kita ingat dia sudah kenyang, tetapi lidahnya terjelir semula dan air liurnya tetap meleleh. Itulah perasuah. Dia tidak akan merasa cukup walaupun dia sudah kaya, dia hendak kaya lagi dan hendak kaya sendiri sehinggalah*

rasuah jadi penyakit kepada diri dia sendiri dan menjadi satu penyakit mental kepada mereka."

Jadi, ini saya anggap suatu kata-kata dan gambaran yang diberikan oleh bekas Ketua Pengarah BPR untuk renungan dan saya minta perkara ini bukan sahaja saya keluarkan ini sebagai peringatan kepada kementerian di dalam menilai kembali dan di dalam melibatkan pindaan akta ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bukit Mertajam dan selepas ini Yang Berhormat Setiausaha Parlimen boleh memberikan jawapan. Silakan.

4.40 ptg.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kerana diberi peluang untuk mengambil bahagian dalam perbahasan ini. Saya hendak mengatakan bahawa hari ini urusan Dewan ini berjalan dengan baik kerana semua Ahli Yang Berhormat yang ingin berucap diberi masa yang cukup untuk berucap. Tetapi saya rasa kluatir nanti, esok kita akan diperlukan meluluskan lima atau enam bil satu hari, maka saya minta supaya urusan masa ini diberikan dengan secara lebih baik

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, biar kita selesaikan rang undang-undang inilah.

Puan Chong Eng: Saya tahu, saya hanya hendak beri pandangan saya, cadangan supaya

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak perlulah.

Puan Chong Eng: seperti OPP3 kita tidak

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak apa, tidak perlulah Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: diberi masa yang cukup.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kita tahu kerja kita.

Puan Chong Eng: Ya, saya haraplah hari-hari adalah seperti hari ini. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyokong apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Batang Lupar tadi bahawa lesen memandu itu boleh diuji melalui lisan. Dan bukan melalui lisan sahaja, ia boleh dijalankan melalui bahasa yang dirasakan selesa oleh calon yang hendak mengambil peperiksaan itu.

Maksud saya ialah dia boleh menjalankan ujian itu melalui bahasa Mandarin juga kerana sekiranya kita boleh melalui bahasa Inggeris, mengapa tidak boleh

melalui bahasa Mandarin. Dan juga kalau bahasa Mandarin pun tidak pandai, bahasa Tamil pun boleh ataupun bahasa Punjabi, bahasa ibunda bangsa-bangsa yang lain kerana memandu ini ialah satu *skill* dan pengetahuannya boleh diperolehi melalui apa-apa bahasa sahaja, tidak perlu melalui bahasa Malaysia atau bahasa Inggeris.

Di mahkamah pun kita ada membekalkan perkhidmatan terjemahan, ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ya.

Puan Chong Eng: ...maka itu merupakan satu

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau itu Yang Berhormat fikir kalau pakai Hokkien, Hakka, Kantonis pun bolehlah.

Puan Chong Eng: Boleh juga, patutnya boleh....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ha, bolehlah.

Puan Chong Eng: ...kerana dia faham apakah tanda-tanda, syarat-syarat dan apakah peraturan jalan raya.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Hochiew kah?

Puan Chong Eng: ...Hochiew pun boleh. Sepatutnya tidak boleh pilih kasih kepada satu-satu bahasa ibunda. Bahasa Orang Asli pun boleh. Ini akan lebih menunjukkan masyarakat ini masyarakat majmuk.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya mengapa kotak hitam untuk bas ekspres itu peraturannya tidak boleh dilaksanakan? Kita nampak ada beberapa peraturan yang seperti motosikal mesti pasang lampu pada waktu siang ia telah dijalankan. Lampu belakang ketiga, peraturan ini telah pun dijalankan, tetapi seolah-olahnya peraturan kotak hitam untuk bas ekspres ini menghadapi halangan. Apakah halangannya, sudah berapa kali ia ditunda dan sampai hari ini ia tidak boleh dijalankan? Apakah halangannya? Adakah kerana pemandu ataupun pemandu motosikal mereka orang yang tidak berapa kaya, maka peraturan ini senang dijalankan walaupun ada banyak tentangan tetapi ia dijalankan juga? Kotak hitam untuk bas ekspres dan bas pelancongan ada banyak tentangan juga, maka ia tidak boleh dijalankan. Adakah kerana syarikat-syarikat ini lebih kaya dan ada pihak kementerian pun merasa susah hendak melaksanakan?

Akhirnya ada satu soalan saya hendak tanya mengenai Kursus Peningkatan Etika Pemandu bagi pemandu yang melakukan kesalahan di bawah kaedah kenderaan motor 'matrik'.

Saya difahamkan bahawa kursus ini dijalankan oleh Ilmu Baru Sdn. Berhad. Adakah ini satu-satu syarikatnya yang menjalankan kursus ini? Iaitu ia merupakan satu syarikat yang monopoli, hanya dia, hanya syarikat ini yang menjalankan kursus ini. Kursus ini dua hari bayarannya mestilah RM350, adakah ini satu harga yang berpatutan? Kerana kita hendak orang belajar supaya mereka lebih beretika di jalan raya dan patutnya kursus ini lebih *friendly* kepada mereka supaya mereka lebih rela menghadiri kursus ini. Adakah kursus ini boleh dijalankan di mana-mana sahaja? Contohnya, kalau pesalah ini lari dari Bukit Mertajam, maka dia akan diarah untuk menghadiri kursus ini di Bukit Mertajam ataupun dia akan diarah supaya menghadiri kursus ini di Alor Setar. *[Disampuk]* Sahaja, ada berapa pusatnya?

Saya harap kementerian atau Yang Berhormat Menteri boleh memberi keterangan ke atas syarikat Ilmu Baru Sdn. Berhad ini supaya kita semua tahu lebih telus adakah ini satu syarikat penswastaan. Bagaimana ia ditawarkan untuk menjalankan kursus ini? Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sila.

4.46 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan [Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai]: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Pengangkutan Jalan Pengangkutan Jalan (Pindaan) 2000.

Saya ingin memberi penjelasan kepada Yang Berhormat bagi Kluang, Yang Berhormat bagi Bagan, Yang Berhormat bagi Arau, Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, Yang Berhormat bagi Bandau, Yang Berhormat bagi Batang Lepar, Yang Berhormat bagi Tanah Merah dan Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam.

Yang Berhormat bagi Bagan, Kluang dan Bandau ada membangkitkan soalan dengan kad pintar. Pelaksanaan Projek Kad Pintar merupakan salah satu daripada flagship yang telah dikenal pasti oleh kerajaan untuk dilaksanakan di dalam usaha untuk membangunkan kawasan *Corridor Raya Multimedia* negara ini.

Projek Kad Pintar akan melibatkan penggabungan beberapa dokumen kerajaan yang selama ini dikeluarkan secara berasingan. Dokumen yang dimaksudkan adalah kad pengenalan, lesen memandu termasuk butir-butir penguatkuasaan seperti saman dan mata demerit dan aplikasi Jabatan Imigresen

(JIN) dalam bentuk bukti-bukti pasport bagi kemasukan melalui auto gate. Juga termasuk opsyen untuk memasukkan butir-butir kesihatan seseorang.

Dengan penggabungan ini bermakna sumber data berkaitan dengan by matrik nama, gambar dan lain-lain akan disumbangkan oleh JPN, manakala data berkaitan dengan lesen akan disumbangkan oleh JPJ dalam bentuk cip dan akan melibatkan lesen-lesen iaitu satu lesen memandu kompeten, dua lesen memandu percubaan, tiga lesen memandu vokasional iaitu PSV dan GDL.

Mengenai bagaimanakah kad pintar hendak dibaca oleh pegawai polis atau JPJ yang menjalankan penguatkuasaan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Bagan. Kad pintar boleh dibaca dengan menggunakan alat pembacaan kad atau *Card Acceptance Device (CAD)* yang akan dibawa semasa bertugas iaitu *mobile CAD*. Maklumat yang terkandung dalam *mobile CAD* ini mengenai butir-butir pemandu sentiasa dikemas kini secara *on-line*. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, perkara ini akan dibahas semasa pembentangan Rang Undang-undang Akta Pendaftaran Negara (Pindaan) 2001 diadakan pada persidangan Parlimen kali ini.

Yang Berhormat bagi Bagan juga membangkitkan masalah pembaharu *road tax* yang dibuat melalui orang tengah dan 'tontos', dakwaan ini tidak betul kerana orang ramai memilih perkhidmatan orang tengah bagi urusan JPJ disebabkan mereka merasa lebih senang dengan orang tengah.

Mengenai masalah senarai negara yang diiktiraf bagi penggunaan antarabangsa, adalah terdapat di bawah kaedah *International Circulation Rule 1959* di mana terdapat lebih dari 100 buah negara yang mengiktiraf *International Driving Permit (IDP)* yang dikeluarkan oleh Malaysia.

Yang Berhormat bagi Bagan juga membangkitkan perkara mengenai sistem

.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bagan bangun.

Tuan Lim Hock Seng: Berkenaan dengan *International Driving License* ini

.....

Tuan Lim Hock Seng: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Adakah bermakna bahawa seorang warganegara Malaysia yang memegang lesen memandu yang sah, apabila dia pergi ke sebuah negeri yang lain atau sebuah negara asing, beliau terus boleh membawa kereta atau beliau kena membuat permohonan lagi?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat, memang pemandu yang ada lesen yang sah boleh meminta lesen lagi dari pejabat pengangkutan di negara masing-masing supaya mereka boleh memandu kalau mereka ingin berada lama di sana.

Yang Berhormat bagi Bagan juga membangkitkan perkara mengenai sistem tender untuk nombor pendaftaran. Kelulusan tender nombor dibuat oleh Jawatankuasa Tender Nombor Peringkat Negeri. Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh pengarah JPJ negeri. Mengikut kriteria pada masa ini, mana-mana nombor yang tidak diambil oleh penender yang berjaya, akan dipaparkan kepada umum untuk ditender semula. Dakwaan mengatakan pengarah JPJ negeri seorang sahaja yang menentukan keputusan tender nombor pendaftaran adalah tidak benar.

Mengenai masalah *disc* cukai jalan yang palsu, kementerian dan jabatan mengenai hal ini. Pada masa ini, JPJ sedang dalam usaha mempertingkatkan ciri-ciri keselamatan *disc* cukai jalan untuk mengatasi kegiatan pemalsuan ini. Di samping itu, JPJ juga sedang mempertingkatkan penguatkuasaan di jalan raya bagi mengesan *disc* cukai jalan palsu.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Ya, Yang Berhormat. Saya ingin bertanya, sama ada dia boleh dibuat ataupun tidak, ataupun ada perubahan? Sepengetahuan saya ialah apabila sesebuah kereta itu telah dibuang, tidak dipakai lagi, mungkin sudah rosak, enjin sudah *collapse* dan semua sekali sudah tidak boleh digunakan lagi di jalan raya, nombor itu akan mati bersama dengan kereta itu. Jadi, kalau orang hendak guna nombor itu, orang itu dikehendaki memperbaiki kereta berkenaan dan boleh didaftar semula di JPJ untuk mengambil nombor itu. Bila kereta itu boleh berjalan di jalan raya, baru kita boleh ambil nombor itu dengan mendaftarkan kereta lain, bertukar nombor dengan kereta itu dan kita menggunakan nombor lama.

Adakah Yang Berhormat bersetuju dengan saya, kerja ini mungkin *out dated* dan tidak menghasilkan faedah. Tidakkah ini lebih menguntungkan kalau kita benarkan nombor kereta yang telah tidak dipakai lagi, yang sudah buruk, sudah tidak boleh berjalan di jalan raya lagi, ambilkan nombor itu sebagai nombor yang boleh dibeli daripada kerajaan. Kita *cancel* kereta itu, nombor ini jadi *available* untuk dijual dan ditender kepada masyarakat dan ini mungkin membuat pulangan yang banyak kepada pihak kerajaan kerana pada masa sekarang, kita mempunyai beratus-ratus ribu kereta yang tidak berguna lagi di tepi-tepi jalan. Motosikal, motokar, lori, bas

dan sebagainya tetapi nombornya akan mati dan telah mati bersama lori, bas dan kereta ini. Kita boleh ambil nombor ini dan jual kepada orang yang baru. Jadi, menunjukkan kita boleh mendapat pulangan wang dan nombor ini boleh digunakan semula. Terima kasih.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Terima kasih pandangan dari Yang Berhormat bagi Batang Lupa. Memang selepas pindaan rang undang-undang ini, kita akan menggunakan nombor kereta yang sudah rosak itu, nombor itu boleh dipakai.

Yang Berhormat bagi Bagan juga ada membangkitkan isu tukar hak milik. Pembeli dan penjual dikehendaki memberitahu JPJ dalam tempoh seminggu....

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Minta penjelasan sikit sebelum Yang Berhormat pergi jauh sikit. Saya hendak tanya sikit.....

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Cukuplah, cukuplah.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Pasal nombor ini. Saya kalau tidak bangkit nanti...

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Belum, nanti saya akan jawab.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Tidak, yang nombor tadi, Yang Berhormat sebut tender itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, nanti.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Boleh?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Dia kata nanti. Tunggulah.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Cukuplah ini, cukuplah.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Tidak, pasal nombor ini.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: ...Dalam tempoh seminggu dari tarikh pertukaran hak milik di Seksyen 13, Akta Pengangkutan Jalan 1987, cadangan Yang Berhormat bagi Bagan mengadakan borang kedua akan dikaji oleh kementerian.

Tuan Fong Kui Lun: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bukit Bintang bangun.

Tuan Fong Kui Lun: Penjelasan.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Cukuplah.

Yang Berhormat bagi Bagan, dan ramai Yang Berhormat ada bangkitkan masalah lesen terbang. Kedudukan terkini adalah mengikut perangkaan yang

dikemukakan oleh BPR iaitu sejumlah 4120 orang pemegang lesen terbang telah menyerahkan lesen terbang sehingga 17 November, 2000. Ini adalah termasuk tempoh pengampunan bahawa mereka tidak akan diambil tindakan mahkamah sekiranya mereka menyerahkan lesen mereka mulai 17 Oktober hingga 17 November tahun 2000. Bilangan mereka yang ditangkap oleh BPR kerana terlibat dalam sindiket lesen terbang ini adalah seramai 56 orang. Daripada jumlah tersebut, 38 orang melibatkan orang awam, sementara 18 orang kakitangan JPJ. Jumlah mereka yang didakwa oleh BPR pula ialah 14 orang awam di mana 10 orang daripadanya telah disabit kesalahan sementara 4 orang kakitangan kerajaan telah didakwa di mahkamah di mana seorang telah disabitkan kesalahan.

Yang Berhormat...

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih. Tidak apalah pasal nombor Yang Berhormat tidak bagi tanya, tidak apalah sebab saya hendak tanya pasal nombor tadi, Yang Berhormat kata, semua nombor akan ditender. Adakah termasuk nombor-nombor *single* ini dengan izin, yang dahulu diberikan pengecualian kepada orang-orang kenamaan, raja-raja terutamanya, itu yang pertama.

Keduanya, Yang Berhormat.....

Seorang Ahli: Raja jugalah.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Yalah, raja jugalah. [Ketawa]. Yang keduanya, Yang Berhormat ada menyebut soal lesen terbang. Saya ingin penjelasan daripada Yang Berhormat, adakah berlakunya kes-kes seperti ini disebabkan kakitangan bahagian penguatkuasaan JPJ yang tidak disediakan elaun-elaun khas kerana mereka terpaksa menjalankan tugas berjemur di tengah panas umpamanya berjam-jam, tidak kira hari. Jadi, saya rasakan perlu disediakan elaun khas kepada mereka ini yang beruniform, maksud saya yang bertugas bahagian *enforcement* ini dengan izin ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Hendak minta penjelasan ataupun tambahan?

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Ini minta penjelasanlah Tuan Yang di-Pertua. Saya minta penjelasanlah ini supaya disediakan elaun khas

Tuan Yang di-Pertua, macam saya minta elaun khas daripada Tuan Yang di-Pertua dahulu. Sekian, terima kasih *[Ketawa]*

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Terima kasih Yang Berhormat bagi Laut. Mengenai nombor-nombor *single digit* yang saya katakan tadi, semua nombor itu akan ditender. Mengenai soalan *allowance* untuk kakitangan atau pegawai JPJ, cadangan Yang Berhormat akan dikaji.

Tuan Fong Kui Lun: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bukit Bintang, Yang Berhormat

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Lagi ada? Cukuplah, cukuplah. Yang Berhormat bagi Arau dan Batang Lepar membangkitkan perkara mengenai langkah-langkah mengawal dan meningkatkan kemahiran pemandu-pemandu kenderaan perkhidmatan awam seperti *lorry driver*, pemandu bas dan teksi.

Untuk makluman Yang Berhormat, JPJ telah mengambil langkah-langkah berikut:

- (i) kurikulum baru telah dilaksanakan untuk pemandu kenderaan perkhidmatan awam sejak tahun 1998;
- (ii) pangkalan data (*data base*) mengenai pemandu-pemandu yang mempunyai rekod kesalahan seperti jenayah, kesalahan trafik dan masalah kesihatan telah diwujudkan bagi kegunaan industri pengangkutan; dan
- (iii) Program Kotak Hitam telah dikuatkuasakan untuk bas persiaran dan bas ekspres mulai 1 Mac 2000.

Yang Berhormat bagi Arau juga membangkitkan perkara mengenai jumlah jam pemandu dibenarkan untuk memandu perlu dihadkan.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Rompin bangun.

Beberapa Ahli: Cukuplah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Terima kasih. Cukup. Bagi rehat Yang Berhormat Petaling Jaya Selatan, dia ini jurutera elektrik juga.

Saya hendak bertanya sedikit, kadang-kadang pemandu yang baru mengambil kuliah belajar memandu, mereka belajar di bandar-bandar kecil tetapi apabila lulus lesen memandu, masuk North-South Highway tetapi mereka ini hanya ditentukan untuk diberikan sijil memandu hanya belajar di kampung-kampung dan

bandar kecil. Mereka tidak dilihat adakah mereka boleh memandu di *highway*. Maknanya saya hendak tengok sama ada Yang Berhormat PJ mahu lihat kembali cara kita hendak menguruskan pemberian lesen itu daripada segi kemahiran memandu.

Sebab itu kadang-kadang kita naik dalam North-South Highway, jalan yang *fast lane* atau *middle lane* sama pada dia. Dia ingat macam di bandar kecil juga. Tetapi sebenarnya kita tidak boleh menyalahkan kepada mereka. Mereka tidak diajar cara memandu memasuki *highway* yang besar. Adakah kerajaan mahu melihat kembali? Sebab ini akan membahayakan diri dia dan membahayakan semua kereta yang menggunakan *highway* yang besar ini.

Ini saya hendak minta kerajaan sebab baru-baru ini Yang Berhormat Setiausaha Agung DAP yang dia dinaikkan pangkat kepada Pengerusi, maknanya yang Setiausaha Agung ini dia tidak ada kuasa seperti Setiausaha Agung dahulu. Ha, ini kerja Yang Berhormat bagi Keponglah itu supaya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, tidak kena mengena di sinilah.

Puan Chong Eng: Apa kena-mengena dengan Rompin?

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: ...tidak hendak jawatan itu diberi kepada orang lain. So, dia katakan naikkan pangkat Pengerusi... [Disampuk] ...Supaya kuasa Setiausaha Agung tidak serupa dengan Setiausaha Agung yang dahulu kerana dia hendakkan jawatan itu juga.

Ini saya hendak bertanya, adakah kerajaan hendak timbang supaya dilihat kembali usaha. [Disampuk] Kita hendak menaikkan lagi keupayaan orang memandu supaya mengurangkan berlakunya *accident*. Selalunya berlaku *accident* di *highway* ini bukannya satu dua tetapi sampai 10 ke 15 biji kereta. Saya hendak pandangan...

Tuan Kerk Kim Hock: Peraturan 37(2), Tuan Speaker.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Panas telinga.

Tuan Kerk Kim Hock: Jelas sekali niat dia cuba kacau sahaja, 37(2).

Puan Chong Eng: Ya, tidak baik, tidak elok.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya betul.

Tuan Kerk Kim Hock: [Menyampuk]

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Saya perlu benar kita tingkatkan....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan Kerk Kim Hock: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah, cukuplah.

Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis: Tingkatkan kemahiran mereka yang diberi lesen memandu supaya tidak berlaku *accident* seperti Yang Berhormat berlaku kepada Pengerusi DAP, dua kali, bukan sekali.

Tuan Lim Hock Seng: Akan kaji, akan kaji.

Puan Chong Eng: Standard macam ini sahajakah?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Yang Berhormat bagi Rompin, janganlah bimbang sebab hanya ada satu kurikulum untuk semua orang yang ingin mendapat lesen memandu. Oleh itu, jangan bimbanglah Yang Berhormat.

Tuan Lim Hock Seng: Tidak payah bimbanglah.

Puan Chong Eng: Jangan bimbanglah. Bimbang TNB share lah. *[Ketawa]*

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Untuk menjawab soalan Yang Berhormat bagi Arau mengenai jumlah jam pemandu dibenarkan memandu perlu dihadkan. Buat masa ini, tidak ada undang-undang yang mengehadkan seorang daripada segi tempoh memandu. Yang mustahak dalam hal ini ialah supaya pengusaha bas dan lori perlu mengambil berat tanggungjawabnya.

Mengenai lumba haram, operasi selalu dijalankan oleh PDRM dan JPJ. Hasil daripada operasi itu, kejadian lumba haram ini adalah berkurang.

Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu meminta penjelasan mengenai alat khas iaitu ITTS...

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: ...Integrated Transit Transport System...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Arau bangun. Depan, depanlah.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Setiausaha Parlimen. Saya hendak menarik perhatian sedikit mengenai cadangan yang saya kemukakan. Walaupun Yang Berhormat menyebutkan bahawa ada kurikulum dalam latihan untuk memandu

dalam soal-soal meningkatkan keupayaan dan juga kebolehan *driver* bagi *vehicle* awam ini. Yang saya cadangkan tadi supaya ada sijil khusus, diberi kursus.

Maknanya orang yang ingin menjadi pemandu awam diwajibkan menghadiri kursus dan mendapat sijil dan sijil ini baru boleh di *recognize* oleh mana-mana pengusaha awam untuk mengambil dia bekerja sebagai pemandu awam. Jadi, Yang Berhormat tidak menjawab tadi. Adakah cadangan ini akan ditimbang oleh kementerian kerana saya rasa tidak boleh lepaskan begitu sahaja. Sesiapa sahaja boleh bawa kenderaan awam tanpa apa-apa pengesahan daripada pihak kerajaan. Sekurang-kurangnya dilatih, diberi kursus dan kita pun *confident* dengan mereka yang menjadi pemandu awam.

Yang Berhormat, sebenarnya untuk wanita, semasa kita muda-muda dahulu, kita hendak naik teksi pun takut Yang Berhormat sebab kita tidak tahu *attitude driver* teksi. Kita ada anak perempuan sekarang ini, jadi, saya rasa perlu sikap pemandu itu perlu juga meyakinkan keselamatan kepada orang ramai. Terima kasih.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Terima kasihlah Yang Berhormat bagi Arau. Kementerian ini bersama-sama dengan Kementerian Pembangunan Usahawan akan kaji perkara ini.

Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu telah membangkitkan perkara mengenai ITTS. Ini adalah di bidang kuasa Jabatan Kerja Raya.

Yang Berhormat bagi Bandau membangkitkan, sudahkah pusat pemeriksaan PUSPAKOM siap dibina di seluruh Malaysia? Mengikut konsesi PUSPAKOM, perlu membina 31 buah pusat pemeriksaan di seluruh Malaysia, kesemua 31...

Tuan Husam bin Haji Musa: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: ...pusat ini telah siap...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Kubang Kerian bangun.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: ...dibina. Pusat-pusat tambahan selain daripada 31 pusat di atas ialah...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat...

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: ...Langkawi...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ingin memberi laluanakah?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: ...Labuan, Keningau, Pulau Pangkor, Lahad Datu, Sri Aman, Bintulu, Mukah dan Kapit.

Tuan Husam bin Haji Musa: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Setiausaha Parlimen. Saya ada tiga perkara yang saya pohon penjelasan.

Yang pertama saya hendak tahu Surat Pelepasan Tanggungan yang telah dikeluarkan oleh JPJ Wilayah Persekutuan. Apa sebab surat ini dikeluarkan? Pasal dahulu tidak ada Surat Pelepasan Tanggungan ini. Apakah alasan utama JPJ Wilayah Persekutuan memperkenalkan Surat Pelepasan Tanggungan ini?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: *[Bangun]*

Tuan Husam bin Haji Musa: Nanti ada dua lagi, sabar. Yang kedua, Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu telah membangkitkan apakah hujah-hujah utama kerajaan memperkenalkan rang undang-undang ini?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tidak dengar, cakap kuat sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kuat sedikit Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya, kuat sedikit. Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu telah...

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Cakap kuat sedikit.

Tuan Husam bin Haji Musa: Ya? Sekarang saya hendak kuatkan ini. Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu telah membangkitkan, apakah hujah-hujah utama kerajaan memperkenalkan rang undang-undang ini iaitu untuk menswastakan sebahagian daripada fungsi JPJ. Apakah *reason* dia?

Yang ketiga, saya hendak tahu ialah kos atau beban dia kepada rakyat dan berapakah anggaran perolehan dengan memperkenalkan pindahan beberapa kuasa JPJ ini kepada pihak swasta? Berapa kerajaan anggar dia akan dapat wang tambahan dan berapakah kesan kewangan kepada rakyat jelata?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Saya memang akan sampai sana. Tunggu sekejap, ok.

Yang Berhormat bagi Batang Lupa mencadangkan supaya Kementerian Pengangkutan meminda Seksyen 69. Untuk makluman Yang Berhormat, cadangan daripada Yang Berhormat telah diambil perhatian oleh kementerian. Cadangan untuk meminda Seksyen 69 Akta Pengangkutan Jalan adalah dalam proses dan dijangka akan dibentangkan di sesi persidangan Dewan Rakyat yang akan datang.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Yang Berhormat bagi Tanah Merah telah membangkitkan isu bayaran kadar lesen memandu yang tinggi. Calon memandu sekarang adalah perlu mengikuti kelas dan modul tertentu dengan penerapan ilmu pemanduan yang lebih sistematik. JPJ memang sentiasa melakukan pemantauan bagi mengawal selia pelaksanaan supaya sentiasa dipatuhi oleh pihak-pihak yang terlibat dalam industri pemanduan di negara ini.

Dari segi kos untuk mendapatkan lesen di negara ini, ia agak berpatutan berbanding dengan jumlah modul perbelanjaan yang perlu diikuti iaitu selama 16 jam. JPJ memang tidak menetapkan harga tertentu. Namun demikian bagi kes mana-mana institut memandu yang mengenakan bayaran yang tidak munasabah, mereka boleh membuat aduan kepada JPJ. Penentuan kos sekarang ini juga turut bergantung kepada lokasi sesuatu institusi memandu sama ada di bandar atau di luar bandar. Untuk makluman Yang Berhormat juga, pada masa ini jumlah sekolah memandu yang ada di negara kita adalah 1,435 dan institut memandu adalah 90.

Yang Berhormat telah membangkitkan rakyat susah hendak dapat lesen. Untuk maklumat Yang Berhormat, had umur untuk mendapatkan lesen motosikal adalah 16 tahun dan 17 tahun untuk kereta. Buat masa ini lesen yang dikeluarkan oleh JPJ adalah sebanyak 9 juta.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Larut bangun.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Lagi mahu?

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Sedikit. Terima kasih. Yang Berhormat, terima kasih Yang Berhormat. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat sama ada akan diwajibkan, dengan izin, *tester* atau penguji-penguji di kalangan wanita/perempuan ke atas bakal-bakal pemandu yang menjalani ujian di kalangan wanita. Maksudnya tidak semestinya di kalangan orang-orang lelaki ke atas mana-mana sekolah institut latihan memandu. Sama ada ianya akan dikaji balik supaya *tester* dengan izin, adalah daripada kalangan wanita untuk menguji wanita, untuk mengelakkan sexual harassment dan sebagainya, sebagaimana yang seringkali dibangkitkan. Minta sedikit pandangan Yang Berhormat.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Cadangan Yang Berhormat ini adalah baik. Kementerian akan ambil tindakan. Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam membangkitkan masalah....

Tuan Saupi bin Daud: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Tanah Merah bangun.

Tuan Saupi bin Daud: Tadi Yang Berhormat mungkin silap faham. Saya minta penjelasan sedikit. Saya kata bukan susah untuk mendapatkan lesen tetapi maksudnya ialah kepada penduduk-penduduk di luar bandar. Jadi mereka ini hendak pergi ke bandar hendak *test* makan masa, makan belanja banyak. Itu yang menyebabkan dia berasa susah, bukan JPJ susah hendak bagi. Dia merasa susah. Berbeza. Jadi apa salahnya saya kata JPJ membuatkan ataupun mengadakan ujian ini di luar bandar. Dia pergi ke kawasan luar bandar untuk memudahkan rakyat mendapat lesen.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tuan Yang di-Pertua, memanglah saya faham apa yang ditanya oleh Yang Berhormat. Seperti yang saya katakan tadi tempat yang boleh membuat ujian adalah di tempat institut memandu yang saya katakan tadi ada 90 di negara kita. Kalau kita pakai highway hendak pergi tempat-tempat institut memandu dan ambil ujian saya ingat tidak ada masalah. Walau bagaimanapun, kementerian sedang mengeluarkan lebih lesen untuk institut memandu supaya mereka dari tempat yang jauh dari bandar dapat mengambil ujian di luar bandar.

Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam membangkitkan masalah kotak hitam. Kerajaan telah memutuskan supaya pemasangan kotak hitam ke atas bas-bas ekspres dan persiaran diteruskan setelah beberapa kali ditangguhkan oleh kerana masalah ekonomi yang melanda negara. Walau bagaimanapun, kelonggaran telah diberi kepada pengusaha-pengusaha bas untuk memasang alat tersebut apabila bas yang terlibat membuat pemeriksaan 6 bulan sekali di PUSPAKOM. Kelonggaran yang diberikan ini bagi membolehkan pengusaha-pengusaha bas terlibat tidak dibebankan dengan kos pemasangan yang tinggi dan tidak mengganggu operasi bas-bas mereka berbanding dengan sebilangan mereka diminta memasang alat tersebut ke atas semua bas-bas dalam waktu yang sama. Program kotak hitam telah dikuat kuasa untuk bas persiaran dan bas ekspres mulai 1 Mac 2000 ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menjawab soalan yang dibangkitkan oleh ramai Ahli Yang Berhormat mengenai penswastaaan. Saya ingin memberitahu bahawa...

Puan Chong Eng: Penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Bukit Mertajam.

Puan Chong Eng: Sebelum itu ada soalan mengenai kursus Peningkatan Etika Pemandu yang dijalankan oleh Ilmu Baru Sdn. Bhd.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Itu saya akan jawab secara bertulis. Saya pun tidak pastilah.

Puan Chong Eng: Satu lagi, bolehkah guna bahasa yang selesa untuk mengambil ujian memandu itu. Bolehkah dijalankan?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Kita akan kaji, okay. Saya ingin memberi tahu bahawa semalam apabila menggulung perbahasan RRJP3 Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri telah membuat penjelasan di Dewan yang mulia ini bahawa penswastaan telah berjaya di negara kita. Sungguhpun terdapat beberapa projek penswastaan yang tidak berjaya sepenuhnya, penswastaannya telah menambah kecekapan atau *efficiency*, dengan izin, di beberapa agensi kerajaan.

Cadangan penswastaan aktiviti JPJ ini telah dikendalikan oleh Bahagian Penswastaan di Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. Cadangan ini telah diteliti dengan sempurna dalam tempoh 3 tahun dan kuasa yang mencukupi adalah diberikan kepada JPJ untuk mengawal selia penswastaan ini dengan rapi. Kerajaan akan juga memastikan bahagian kawal selia yang kukuh ditubuhkan di JPJ untuk meneliti aktiviti penswastaan ini. Tindakan yang sama juga sedang diambil oleh agensi pusat untuk meneliti kekuatan kawal selia dengan baik di semua projek penswastaan dan mengukuhkannya bagi menjalankan tugas-tugas mereka sebagai *watchdog* kerajaan dengan berkesan.

Di antara contoh penswastaan yang berjaya dan membawa faedah kepada rakyat ialah Pos Malaysia, Malaysia Airport Berhad, TNB, Telekom, Syarikat Percetakan Nasional, Pelabuhan Klang Utara dan Barat serta Pelabuhan Tanjong Pelepas. Pihak kerajaan adalah berkuasa penuh dalam menentukan kadar bayaran. Pihak swasta hanya bertanggungjawab menguruskan hasil kutipan sahaja.

Dijangka aktiviti penswastaan akan membawa pelbagai kemudahan baru dan faedah kepada rakyat termasuk kaunter yang lebih selesa, 20 buah pejabat baru akan dibina dalam tempoh penswastaan, nombor plat peribadi akan diperkenalkan, tambahan kakitangan dan peralatan, kemudahan pertukaran nombor antara

kenderaan lama, proses kerja yang berteraskan rangkaian ICT akan bertambah licin.

Rangkaian ICT dengan semua jabatan-jabatan kerajaan serta kumpulan industri yang berurusan dengannya seperti syarikat insurans, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Jabatan Kastam dan Eksais Diraja, Polis Diraja Malaysia dan Lembaga Perlesenan Kenderaan Perdagangan akan meningkatkan keberkesanan dan ketelusan perkhidmatan yang tepat dan berwibawa. Dengan ini rakyat akan dapat Memanfaatkan perkhidmatan-perkhidmatan yang bersepadu di pusat-pusat *turnkey* yang bakal disediakan. Untuk menjawab soalan mengenai.....

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Kuala Terengganu bangun.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tunggu, tunggu sekejap. Untuk menjawab soalan mengenai peratus yang akan diberi oleh syarikat konsesi kepada kerajaan dalam penswastan ini, peratusan yang akan diberikan kepada syarikat konsesi di bawah penswastan ini ialah 6.7% untuk transaksi pendaftaran dan 10% bagi transaksi lesen memandu atas dasar untuk memberikan pulangan 12% IIR kepada syarikat tersebut. Daripada peratusan bayaran sebahagian besar 4% sebenarnya ialah untuk kos operasi syarikat tersebut termasuk gaji kakitangan penyewaan, pembayaran peralatan komputer dan perbelanjaan untuk utiliti. Dalam tempoh lima belas tahun penswastan ini dijangka kerajaan akan mengutip hasil berjumlah RM69.4 bilion dan syarikat konsesi akan dibayar 33.3 bilion dan dijangka hampir 66% daripada jumlah tersebut adalah kos operasi dan kos pembangunan sistem.

Perkara ini masih dipertimbangkan dan dibincang oleh Unit Perancang Ekonomi Jabatan Perdana Menteri bersama syarikat konsesi. Keputusan muktamad mengenai peratusan yang akan diberi kepada syarikat konsesi masih lagi dipertimbangkan.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Apa yang saya timbulkan tadi dalam konteks penswastan JPJ ini ialah di mana JPJ ini akan berada di bawah Urus Daftar Automatif Berkomputer Sdn. Berhad di mana 70% daripada operasi JPJ ini secara automatiknya berada di bawah syarikat Urus Daftar ini dan semua kakitangan 1,660 kakitangan JPJ ini akan berada di bawah syarikat ini. Inilah yang menjadi, dengan izin, *the big*

question mark, Tuan Yang di-Pertua, dalam konteks yang saya sebutkan tadi JPJ ini adalah the gold mines, we are sitting on the cash cow, dengan izin.

Jadi begitu mudah diberikan kepada Urus Daftar dan hujah yang diberikan oleh Yang Berhormat tadi dari sudut meningkatkan efisiensi dan sebagainya, saya rasa ini satu hujah yang terlalu dangkal dalam konteks kita menyedari bahawa JPJ ini adalah sesuatu yang perlu pihak kerajaan pertahankan dan bukan begitu mudah diberikan konsesi selama lima belas tahun kepada syarikat ini yang akan meraut satu keuntungan yang begitu besar RM2.3 bilion untung yang dijangkakan yang akan didapati oleh syarikat ini sahaja. Minta penjelasan.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tuan Yang di-Pertua, dijangka sejumlah 1,583 kakitangan awam akan menyertai penswastan ini. Pertambahan pejabat, peralatan kerja-kerja penyelenggaraan, gaji kakitangan dan lain-lain tanggungan akan diserahkan kepada syarikat konsesi. Hasil kutipan adalah masih hasil kerajaan di mana syarikat konsesi diminta kredit semua hasil kepada akaun kerajaan di mana denda 1% sehari berdasarkan nilai kutipan akan dikenakan ke atas sebarang kelewatan yang berlaku dan jika kelewatan tersebut adalah melebihi enam hari kerajaan berhak merampas bon jaminan RM50 juta yang akan diberikan oleh syarikat konsesi di samping mengambil tindakan menamatkan perjanjian konsesi dengan membatalkan lesen yang diberikan.

Imej perkhidmatan JPJ yang diswastakan akan meningkat melalui penampilan yang menyerlah serta profesional selain hasil daripada peningkatan kualiti perkhidmatan. Penswastan ini akan meningkatkan kedua-dua jumlah kutipan hasil serta nisbah kutipan hasil bagi setiap kakitangan. Sistem pemantauan yang berkesan akan membantu membanteras kegiatan penipuan dan pemalsuan cukai jalan, pendaftaran serta tuntutan insurans khidmat yang ramah pelanggan akan menarik lebih ramai rakyat untuk tampil menunaikan tanggungjawab mereka kepada kerajaan. Karenah birokrasi akan dapat diminimumkan, ini bermakna kos pengendalian operasi akan menurun.

Tuan Husam bin Haji Musa: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kubang Kerian bangun.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Cukup, cukup, tidak boleh habis. Kerajaan akan memindahkan kos operasi kepada pihak swasta sampai pulangan akan bertambah melalui peningkatan cukai dari syarikat konsesi dan syarikat insurans.

Syarikat insurans dijangka menikmati peningkatan perolehan hasil bagi membanteras kes penipuan dan pemalsuan

Tuan Husam bin Haji Musa: *[Bangun]*

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ada dua di sini.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Tidak, sudah kasi chance.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Sebab soalan tidak dijawab, masalah dia bukan hendak kejar masa ini.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Itu pandangan Yang Berhormat

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Ini Parlimen, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Itu pandangan Yang Berhormat.

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Bukan pandangan, saya beri fakta, sekarang ini tidak dijawab satu pun apa yang dikemukakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat ingin memberikan laluan?

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: data dan terjamin melalui sistem audit....

Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi: Tuan Yang di-Pertua,

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: ..berkomputer dan capaian dalam talian *online access* dengan jabatan-jabatan kerajaan. Tunggu sekejap ya. Kerajaan serta organisasi seperti insurans dan yang berkaitan.....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Duduk dahulu, Yang Berhormat.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: kemungkinan terjadi kes penipuan

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya merayu sekarang.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: .. pemalsuan dikurangkan. Penswastaan ini akan menjadi pemangkin kepada pencapaian matlamat masyarakat pintar ekonomi berdasarkan ilmu multimedia serta inisiatif kerajaan terhadap...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai:..... penerapan nilai kerja murni dan proses....

Tuan Husam bin Haji Musa: Hendak kejar masa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Tidak beri, cukuplah. Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Husam bin Haji Musa: Belum cukup.

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Cukuplah.

Tuan Husam bin Haji Musa: Saya kata belum. Tuan Yang di-Pertua, saya masih ingin beberapa penjelasan. Mengikut Setiausaha Parlimen tadi bahawa kutipan oleh syarikat swasta ini akan dimasukkan ke dalam akaun kerajaan. Saya hendak tahu peratus diskaun yang diberikan kepada kutipan ini. Berapa peratus diskaun daripada kutipan ini diberikan kepada syarikat swasta?

Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai: Yang Berhormat, untuk diskaun yang dipersoalkan oleh Yang Berhormat, yang saya katakan tadi adalah 6.7% untuk transaksi pendaftaran dan 10% untuk transaksi lesen memandu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, kalau tidak diganggu, bolehkah Yang Berhormat habiskan ucapan dalam beberapa minit ini?

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Boleh, boleh.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh ha, promise.

Tuan Ir Donald Lim Siang Chai: Kualiti perkhidmatan awam akan ditingkatkan selepas penswastaan kerana jumlah pejabat, bilangan kakitangan, bilangan kaunter dan lain-lain akan ditingkatkan. Syarikat konsesi adalah juga tertakluk kepada arahan jabatan yang dikeluarkan oleh Jabatan Pengangkutan Jalan dan akan terus dikuatkuasakan oleh jabatan tersebut. Bahagian Kawal Selia Khas akan juga ditubuhkan di Bahagian Kewangan dan juga di Bahagian Pelesenan bagi mengawasi syarat-syarat dan terma perjanjian, konsesi serta pembiayaan dan piagam pelanggan bahagian ditetapkan. Syarikat konsesi diminta menepati dan mengikuti piagam pelanggan yang sedia ada secara terus menerus bagi memastikan pihak syarikat mencapai tahap perkhidmatan yang berkualiti. Syarikat swasta adalah komited untuk mencapai ISO seperti yang terdapat di dalam perjanjian konsesi. Sebarang penurunan dari segi prestasi dan kualiti perkhidmatan maka pihak syarikat akan dikenakan tindakan penalti mengikut kadar yang terdapat di dalam perjanjian konsesi.

Tuan Yang di-Pertua, dengan itu saya sekali lagi mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam perbahasan. Sekiranya ada apa yang saya tidak dapat menjawab pada masa ini, kementerian saya akan mengambil perhatian. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang.

Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ini ditangguhkan sekarang sehingga jam 10.00 pagi esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 5.30 petang.

Mac 2001

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Amat Berbahagia Tuan Yang di-Pertua, Tun Dr. Mohamed Zahir bin Haji Ismail, S.S.M., P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.(Brunei), D.K.(Perlis), D.K.(Johor), D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P. (Sarawak), D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.M.N., P.I.S. (Kubang Pasu)

“ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N., S.P.M.S. (Kepala Batas)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, S.P.M.P., D.G.S.M., D.P.M.P. D.P.M.S. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.J., S.P.M.P., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.G.P.N, D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tugas-tugas Khas dan Menteri Kewangan, Tun Dato' Daim Zainuddin, D.G.S.M., S.S.M., S.P.M.S., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)

“ Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Amar Leo Moggie anak Irok, D.A., P.N.B.S. (Kanowit)

“ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., S.P.M.T., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)

“ Menteri Pertahanan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, S.S.A.P, S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.S., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan)

“ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)

“ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, S.P.M.J., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)

“ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.I.S., B.S.I., S.M.J., P.S.M., S.P.M.J. (Pagoh)

“ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.I.M.P, S.M.J, P.I.S (Bakri)

“ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman, D.S.A.P., D.I.M.P. (Paya Besar)

Yang Berhormat Menteri Penerangan, Tan Sri Dato' Seri Mohd. Khalil bin Yaakob, P.S.M., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Kuantan)

“ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, P.G.D.K., D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)

“ Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)

- “ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato’ Seri Ong Ka Ting, D.P.M.P. (Pontian)
- “ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato’ Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)
- “ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ Haji Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)
- “ Menteri Belia dan Sukan, Dato’ Hishammuddin bin Tun Hussein, D.S.A.P., D.P.M.J. (Tenggara)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Bernard Giluk Dompok (Kinabalu)
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Dato’ Dr. Rais bin Yatim, D.S.N.S. (Jelebu)
- “ Menteri Pertanian, Datuk Effendi Norwawi (Kuala Rajang)
- “ Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, Dato’ Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Dato’ Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
- “ Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
- “ Timbalan Menteri Penerangan Dato’ Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)
- “ Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.D.K., J.B.S. (Mukah)
- “ Timbalan Menteri Kesihatan, Datuk Seri Drs. Suleiman bin Mohamed D.P.M.S., S.S.S.A(Titiwangsa)
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Peter Chin Fah Kui, P.G.B.K. (Miri)
- “ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato’ Kerk Choo Ting, D.P.M.P. (Taiping)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)
- Yang Berhormat Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato’ S. Subramaniam, D.P.M.J., D.S.N.S., S.M.J. (Segamat)
- “ Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Douglas Uggah Embas, P.G.B..K., P.B.S., A.B.S., A.M.N. (Betong)
- “ Timbalan Menteri Kewangan, Dato’ Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Chor Chee Heung, D.S.D.K., A.M.N., J.P. (Alor Setar)
- “ Timbalan Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)

- “ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato’ G. Palanivel, D.S.S.A., S.S.A., P.J.K. (Hulu Selangor)
- “ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Datuk Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Ampang Jaya)
- “ Timbalan Menteri Pengangkutan, Tan Sri Dato’ Seri DiRaja Ramli bin Ngah Talib, P.C.M., S.P.C.M., A.M.N., J.P. (Pasir Salak)
- “ Timbalan Menteri Pertanian, Dato’ Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar, D.G.P.N., D.M.P.N., P.P.T. (Tasek Gelugor)
- “ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato’ Zainal bin Dahalan, P.J.K., K.M.N., J.S.M., D.P.M.S. (Sabak Bernam)
- “ Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato’ Zainal Abidin bin Zin, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai)
- “ Mulia Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato’ Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut)
- “ Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
- “ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Datuk Anifah Aman (Beaufort)
- “ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
- “ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dr. Tiki anak Lafe (Mas Gading)
- “ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato’ Dr. Ng Yen Yen (Raub)
- “ Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dr. Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing)
- Yang Berhormat Timbalan Menteri Pendidikan, Dato’ Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato’ Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., S.D.K., B.C.K., K.M.N., P.J.K. (Langkawi)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, Datuk Seri Abu Zahar bin Isnin, D.G.S.M., D.M.S.M., A.M.N. (Jasin)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Puan Hajah Khamsiyah binti Yeop, P.P.T., A.M.N., A.M.P., P.M.P. (Gerik)
- “ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato’ Haji Noh bin Haji Omar, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Datuk Yong Khoo Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)

“	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Tuan S. G. Sothinathan (Telok Kemang)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Robia binti Dato' Kosai (Muar)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' S. Veerasingam, P.M.P., A.M.P., A.M.N. (Tengah)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Usahawan, Datuk Rizalman bin Abdullah, P.G.D.K., J.P. (Tenom)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim, P.B.S., P.P.B., (Santubong)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan, Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir (Sungai Petani)
“	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Fu Ah Kiow, D.I.M.P. (Mentakab)
“	Drs. Haji Abu Bakar bin Othman (Jerlun)
“	Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron, S.M.K. (Rantau Panjang)
Yang Berhormat	Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Batu Berendam)
“	Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang (Marang)
“	Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
“	Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh, P.S.M., S.P.M.P. (Kangar)
“	Dato' Haji Abdul Kadir bin Annuar, S.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Pulai)
“	Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman)
“	Tan Sri Datuk Patinggi Abdul Taib Mahmud, S.P.M.J., S.P.M.T., S.S.S.A, S.S.A.P., S.S.D.K., P.S.M., S.P.M.B., D.G.S.M., P.K.C, D.P. (Kota Samarahan)
“	Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
“	Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, B.K.T., J.P., D.M.S.M., K.M.N., D.C.S.M. (Alor Gajah)
“	Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
“	Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datoh)
“	Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar (Larut)
“	Tuan Alexander Nanta Linggi, A.B.S. (Kapit)
“	Tuan Alwi bin Jusoh (Pasir Puteh)
“	Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
“	Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)

“	Dato' Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, D.P.M.S., A.S.A. (Hulu Langat)
“	Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang)
“	Tuan Bung Moktar bin Radin, A.D.K., A.S.D.K. (Kinabatangan)
“	Tuan Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
“	Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak, P.J.K. (Setiu)
“	Puan Chew Mei Fun (Petaling Jaya Utara)
“	Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
”	Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)
“	Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor, D.S.D.K. (Pendang)
”	Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
Yang Berhormat	Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)
	Tuan Goh Kheng Huat (Nibong Tebal)
	Dato Goh Siow Huat (Rasah)
“	Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali, D.I.M.P., S.M.S. (Parit Buntar)
“	Tuan Hassan bin Mohamed (Besut)
“	Tuan Henry Sum Agong, A.K. (Bukit Mas)
“	Dato' Hew See Tong, D.P.M.P., J.P. (Kampar)
“	Dato' Ho Cheong Sing, P.M.P., A.M.N. (Ipoh Barat)
“	Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
“	Tuan Husam bin Haji Musa (Kubang Kerian)
“	Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas)
“	Tuan Jacob Dungau Sagan, J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Baram)
“	Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis, D.I.M.P., (Rompin)
“	Dr. James Dawos Mamit, P.P.B., P.P.S. (Mambong)
“	Tuan Jawah anak Gerang (Lubok Antu)
“	Tuan Jimmy Lim Donald (Sri Aman)
“	Tuan Joseph Mauh anak Ikeh (Selangau)
“	Datuk Seri Panglima Joseph Pairin Kitingan, P.G.D.K., P.N.B.S., S.S.A.P., S.P.D.K. (Keningau)
“	Tuan Joseph Salang anak Gandum (Julau)
“	Tuan Juslie bin Ajirol, A.S.D.K. (Libaran)
“	Dato' Kamarudin bin Jaffar, B.C.M, D.S.N.S. (Tumpat)
“	Tuan Kerk Kim Hock (Kota Melaka)
“	Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar, P.S.M., S.P.M.J., J.M.N. (Subang)
“	Tuan Kong Cho Ha (Lumut)
“	Datuk Lau Ngan Siew, A.D.K., K.M.N., P.G.D.K. (Sandakan)

“	Tuan Lee Kah Choon (Jelutong)
“	Puan Lim Bee Kau, A.M.K., B.K.M., P.J.K. (Padang Serai)
“	Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
“	Tuan Liow Tiong Lai, S.M.P. (Bentong)
“	Dato' Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
Yang Berhormat	Tuan Mah Siew Keong (Teluk Intan)
“	uan Haji Mahfuz bin Haji Omar (Pokok Sena)
“	Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)
“	Tuan Haji Mat Basir bin Rahmat (Parit)
“	Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
“	Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz, P.N.J., S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N., P.P.N. (Sri Gading)
“	Tuan Mohamad bin Sabu (Kuala Kedah)
“	Tuan Mohamed Nasir bin Che Daud (Kuala Krai)
“	Tuan Mohamed Sayuti bin Said, P.P.T., P.J.K., P.P.N. (Kuala Selangor)
“	Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan, P.J.N., S.M.J., K.M.N., P.I.S., A.M.N., P.P.N. (Tebrau)
“	Tuan Mohd. Amar bin Abdullah (Pengkalan Chepa)
“	Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)
“	Datuk Seri Panglima Mohd. Salleh bin Tun Md. Said Keruak, P.G.D.K. (Kota Belud)
“	Datuk Mohd. Sarit bin Haji Yusoh (Temerloh)
“	Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor, P.P.N., J.M.N. (Machang)
“	Dato' Mohd. Zain bin Omar, D.S.P.N., K.M.N., P.J.K, P.J.M., (Balik Pulau)
“	Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.T.J., J.P. (Shah Alam)
“	Tuan M. Shukrimun bin Shamsudin (Kuala Nerus)
“	Tuan Muhammad bin Mustafa (Peringat)
“	Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid (Hulu Terengganu)
“	Tuan Mustafa bin Ali (Dungun)
“	Datuk Napsiah binti Omar (Kuala Pilah)
“	Tuan Nasharudin bin Mat Isa (Yan)
“	Tuan Ng Lip Yong (Batu)
“	Datuk Osu bin Sukam, S.P.D.K., P.G.D.K., D.A. (Papar)
“	Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.P.B., P.P.C., K.M.N., P.N.B.S., J.B.S., A.M.N., P.B.S. (Saratok)
“	Tuan Philip Benedict Lasimbang, A.S.D.K. (Penampang)
“	Puan P. Komala Devi, P.P.T. (Kapar)

Yang Berhormat	Datuk Railey bin Haji Jeffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)
"	Tuan Ramli bin Ibrahim (Kota Bharu)
"	Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
"	Tuan Richard Riot anak Jaem (Serian)
"	Tuan Robert Lau Hoi Chew, J.B.S., (Sibu)
"	Tuan Ronald Kiandee, A.S.D.K. (Beluran)
"	Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad, D.M.S.M., P.I.S. (Parit Sulong)
"	Tuan Saupi bin Daud (Tanah Merah)
"	Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin, D.S.S.A (Sepang)
"	Dato' Shahnon bin Ahmad, D.S.D.K., K.M.N. (Sik)
"	Tuan Shaziman bin Abu Mansor, A.N.S. (Tampin)
"	Tuan Shim Paw Fatt, J.P. (Tawau)
"	Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin, K.M.N., P.I.S. (Batu Pahat)
"	Datuk Song Swee Guan, P.G.B.S. (Bandar Kuching)
"	Dato' Suhaili bin Abdul Rahman, D.I.M.P., A.S.D.K. (Labuan)
"	Puan Sukinam Domo (Batang Sadong)
"	Tan Sri Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)
"	Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu)
"	Tuan Taib Azamudden bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
"	Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
"	Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
"	Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew, D.S.S.A (Kelang)
"	Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)
"	Tuan Thong Fah Chong (Ipoh Timur)
"	Dato' Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.S., D.P.M.P. (Gopeng)
"	Dato' Seri Tiong King Sing, D.S.S.A., J.P. (Bintulu)
"	Dato' Tiong Thai King, (Lanang)
"	Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail (Permatang Pauh)
"	Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, J.B.S., P.B.S. (Batang Lupar)
"	Tuan Wan Nik bin Wan Yussof (Bachok)
Yang Berhormat	Tuan Wilfred Madius Tangau, J.P., A.D.K. (Tuaran)
"	Dato' Yap Pian Hon, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
"	Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
"	Datuk Yong Teck Lee, P.G.D.K., P.J.N. (Gaya)

- “ Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, P.G.D.K., A.D.K. (Sipitang)
- “ Dato' Seri Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S, K.M.N (Gombak)
- “ Tuan Zawawi bin Haji Ahmad (Padang Terap)
- “ Dato' Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N. (Wangsa Maju)

MENTERI/TIMBALAN MENTERI (SENATOR)

- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Brig. Jen. (B) Datuk Abdul Hamid bin Haji Zainal Abidin, K.M.N., P.A.T., D.P.M.P., J.S.M., P.J.N.
- “ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam, P.S.M., P.G.D.K., J.S.M.
- “ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Pandikar Amin Haji Mulia
- “ Menteri Pendidikan, Tan Sri Dato' Seri Musa bin Mohamad, P.S.M., D.P.M.N., D.P.C.M.
- “ Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Abdul Aziz bin Shamsuddin, D.M.S.M., D.P.M.S.
- “ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor, K.M.N., D.S.D.K., D.I.M.P., D.S.A.P., P.J.N.
- “ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk M Kayveas, P.J.N.
- “ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Zainudin bin Maidin, P.J.N., J.M.N., S.M.S., A.M.K.

DEWAN RAKYAT

PEGAWAIPEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat
Datuk Mohd. Salleh bin Haji Hassan

Ketua Penolong Setiausaha

Roosme binti Hamzah
Zamani bin Haji Sulaiman
Haji Mustakin bin Salamat
Shahrom bin Haji Hasan

Penolong Setiausaha

Haji Mustafa bin Abdul Rahman
Ruhana binti Abdullah
Riduan bin Rahmat

JURUBAHASA SERENTAK

Ungku Fauzie bin Ungku A. Rahman
Mazidah binti Mohamed
Paizah binti Sallehudin

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Abdul Halim bin Haji Ali
Mejar (B) Zakaria bin Salleh
Mejar (B) Kamaruddin bin Abdullah

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN DOKUMENTASI

Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan
Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop
Mohd Saleh bin Mohd. Yusop
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Shamsina binti Janor
Ramlah binti Mohd. Yusuff
Jamilah Intan binti Haji Bohari
Nurziana binti Ismail
Noor Effarizan binti Mat Satib
Taharah binti Mohamed
Nik Elyana binti Ahyat
Marzila binti Muslim
Abu Bakar bin Hasan

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN KOMPUTER

Mohd Shah bin Rahman
Sulaiman bin Sirad
Azzahar bin Hashim

PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN MESIN CETAK

Kamal bin Oyub
Haji Latif bin Ismail
Kamaroddin bin Mohd. Yusof

PARLIMEN KESEPULUH

PENGGAL KETIGA

MESYUARAT PERTAMA

Jilid III

Bil. 13

Rabu

11 April 2001

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

(Halaman 1)

RANG UNDANG-UNDANG DIBAWA KE DALAM MESYUARAT

(Halaman 25)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Pengangkutan Jalan (Pindaan) 2000

(Halaman 25)